

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний
університет імені В. Н. Каразіна

**Інформаційно-аналітичні
матеріали
за підсумками
2012/2013
навчального року**

Харків – 2013

Інформаційно-аналітичні матеріали за підсумками 2012/2013 навчального року /
За заг. ред. В. С. Бакірова. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 88 с.

Укладачі: В. В. Александров, М. О. Азаренков, В. О. Катрич, З. Ф. Назиров, В. М. Ришков, А. М. Удод, Ю. В. Холін, О. Ф. Тирнов, О. О. Анощенко, С. І. Виноградова, І. М. Дончик, В. Є. Дягілев, І. К. Журавльова, Л. М. Змій, Л. П. Крупська, С. М. Куліш, К. І. Кучеров, В. Г. Левчук, Д. О. Лобанов, Р. Е. Лунячек, Т. О. Маркова, О. О. Нерух, С. С. Махновський, Т. Д. Синиця, В. М. Сухов, В. О. Темченко, О. І. Фадєєв, Н. К. Фарафонова, М. А. Фоломєєв, О. В. Фролова, Н. С. Хруслова, В. І. Чеботарьов, О. О. Шаповалова, О. Л. Шило, І. Б. Шрамко.

Відповідальний за випуск – *Ю. В. Холін.*

© Харківський національний
університет імені В. Н. Каразіна, 2013

ДОВІДКОВЕ ВИДАННЯ

Інформаційно-аналітичні матеріали за підсумками 2012/2013 навчального року

За загальною редакцією В. С. Бакірова

Редактор *Т. О. Маркова*
Коректори *О. О. Шапошникова*
Макет, комп'ютерна верстка *І. М. Дончик*

Підписано до друку 30.08.2013 р.
Формат 60x84 1/8. Ум. друк. арк. 6,56. Наклад 200 пр. Зам. № 154/13.

61077, Харків, пл. Свободи, 4
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна.

Надруковано ХНУ імені В. Н. Каразіна
61077, Харків, пл. Свободи, 4.
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 3367 від 13.01.2009

ЗМІСТ

ВСТУП	4
I. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ	5
II. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ	11
2.1. Організація науково-дослідної та інноваційної діяльності	11
2.2. Результати науково-дослідних робіт	16
2.3. Підготовка кадрів вищої кваліфікації, робота докторантури й аспірантури	18
2.4. Студентська науково-дослідна робота	20
III. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ – ОСНОВНІ КІЛЬКІСНІ ТА ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ	24
3.1. Напрями і спеціальності підготовки фахівців	24
3.2. Контингент осіб, які навчаються	27
3.3. Успішність студентів і випуск фахівців на денному відділенні	27
3.4. Успішність студентів і випуск фахівців на заочному відділенні	32
3.5. Навчально-виробнича практика	32
3.6. Працевлаштування випускників і студентів	38
3.7. Розвиток академічної мобільності	39
3.8. Прийом на навчання до університету у 2013 році	39
IV. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	42
V. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОВУЗІВСЬКОЇ ОСВІТИ	50
5.1. Підготовка до вступу в університет	50
5.2. Малий каразінський університет	51
5.3. Робота з обдарованими дітьми	52
5.4. Співпраця з Малою академією наук України	53
5.5. Профорієнтаційна робота	53
5.6. Шефська допомога	54
VI. ВИХОВНА, КУЛЬТУРНА І СПОРТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ	56
VII. ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА	59
7.1. Комплектування фондів	59
7.2. Обслуговування користувачів. Упровадження автоматизованих технологій	61
7.3. Культурно-просвітницька діяльність	61
7.4. Наукова діяльність ЦНБ	62
VIII. МУЗЕЙНИЙ КОМПЛЕКС УНІВЕРСИТЕТУ	63
8.1. Музей історії університету	63
8.2. Музей природи	63
8.3. Музей археології та етнографії Слобідської України	64
IX. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	65
X. ІНФОРМАЦІЙНА ТА ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ	68
10.1. Інформаційна діяльність	68
10.2. Веб-комунікації університету	70
10.3. Видавнича діяльність	71
XI. ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	73
XII. ВИКОНАННЯ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ, ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНОК ПРАЦІВНИКІВ УНІВЕРСИТЕТУ, А ТАКОЖ ОСІБ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ	77
XIII. ГОСПОДАРЧІ РОБОТИ	80
XIV. Додаток. РЕЙТИНГ КАФЕДР ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ У 2012/2013 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ	83
Рейтинг кафедр природничо-математичного профілю	84
Рейтинг кафедр гуманітарного та соціально-економічного профілю	86
ПІДСУМКИ	88

ВСТУП

У 2012/2013 навчальному році університет продовжував удосконалення навчально-виховного процесу, розвивав наукові дослідження, підвищив інноваційну активність, зміцнював міжнародні зв'язки. Відповідно до Програми розвитку університету на період 2010–2020 років, особлива увага приділялася підвищенню результативності наукових досліджень, комерціалізації результатів наукових досліджень та інноваційній діяльності, забезпеченню високої якості навчального процесу, подальшій інтеграції до європейського та світового науково-освітнього простору, посиленню ролі університету як центру інтелектуальної культури та просвітництва, соціальному захисту і соціальній підтримці викладачів та студентів, розвитку матеріально-технічної бази, забезпеченню фінансової стабільності університету.

Протягом 2012/2013 навчального року здійснювалися заходи з підвищення ефективності роботи науково-педагогічних працівників, стимулювання їхньої професійної діяльності, розширення участі органів студентського самоврядування у вдосконаленні навчального процесу. Продовжувала зростати кількість акредитованих і ліцензованих напрямів та спеціальностей підготовки фахівців. Збільшилася кількість іноземних студентів, аспірантів і слухачів. Університет п'ятий рік поспіль є другим серед класичних

університетів у національному рейтингу «Топ-200. Україна» і посідає третє місце серед всіх вищих навчальних закладів України. У міжнародному рейтингу наукової ефективності (University Ranking by Academic Performance, URAP) за 2012 рік університет піднявся ще на 7 позицій і посів 1373 місце (сьоме місце серед ВНЗ пострадянського простору, перше в Україні). В рейтингу Міністерства освіти і науки України університет зберіг друге місце в групі класичних університетів.

У 2012/2013 навчальному році в університеті відбулися численні наукові конференції, спортивні, культурно-просвітницькі заходи.

За рішенням Верховної Ради і Кабінету Міністрів України в 2013 році на загальнодержавному рівні відзначається 240-річчя з дня народження засновника університету В.Н.Каразіна.

В «Інформаційно-аналітичних матеріалах» наведені дані про кадрове забезпечення навчальної та виховної роботи, охарактеризовано наукову, навчально-методичну, культурно-просвітницьку роботу, підготовку фахівців і кадрів вищої кваліфікації, довузівську підготовку, фінансовий стан університету та господарчу діяльність, надано інформацію про соціальну підтримку працівників і студентів. Наводяться результати визначення рейтингів кафедр університету за підсумками 2012/2013 навчального року.

І. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Станом на 1 червня 2013 року в університеті працювали 1390 штатних науково-педагогічних працівників та 331 науковець, серед яких два академіки НАН України, 3 члени-кореспонденти НАН України, 231 доктор наук, професор і 845 кандидатів наук, доцентів (табл. 1.1-1.3).

В університеті працюють 460 зовнішніх сумісників, серед яких 15 академіків і членів-кореспондентів НАН України, 141 доктор наук і 189 кандидатів наук. Всього в навчальному процесі й науковій роботі в 2012/2013 навчальному

Найбільший відсоток кадрів вищої кваліфікації мають факультети фізико-технічний (97,1%), історичний (100%), радіофізичний (95,6%) (табл. 1.3б).

Серед деканів факультетів 52% докторів наук, професорів і 48% кандидатів наук, доцентів. Серед завідувачів кафедр частка докторів наук, професорів становить 75%, кандидатів наук, доцентів – 25%. Середній вік деканів факультетів – 54,6 року; завідувачів кафедр – 60 років (табл.1.4)

Таблиця 1.1

Кадровий склад університету станом на 1.07.2013 р

№	Науково-педагогічні працівники та працівники	2011/2012 навч. рік		2012/2013 навч. рік	
		Кількість штатних працівників	Загальна кількість ставок	Кількість штатних працівників	Загальна кількість ставок
	Усього	4569	4541	4173	4543,5
1	Науково-педагогічні працівники	1366	1370	1390	1426
2	Наукові працівники	346	252	331	232
3	Доктори наук, професори	216		231	
	у тому числі науково-педагогічні працівники	196		210	
4	наукові працівники НДЧ	20		21	
	Кандидати наук, доценти, у т. ч.	831		845	
5	у тому числі науково-педагогічні працівники	695		728	
	наукові працівники НДЧ	136		117	
6	Навчально-допоміжний персонал	674	734	640	756,5
7	Допоміжний персонал НДЧ	129	101	122	77
8	Адміністративно-управлінський персонал	371	340	380	367
9	Господарський і обслуговуючий персонал	1683	1730	1310	1685

році брали участь 372 доктори наук, професори і 1034 кандидати наук, доценти.

Серед науково-педагогічних працівників 67% мають наукові ступені та вчені звання (табл. 1.2.)

Середній вік науково-педагогічних працівників університету складає 50 років. Цей показник у порівнянні з 2011/2012 навчальним роком зменшився на 2 роки. Частка викладачів пенсійного віку зменшилась до 27,5%. На факультетах

Таблиця 1.2

Штатні науково-педагогічні працівники

Науково-педагогічні працівники	Навчальний рік			
	2011/2012		2012/2013	
	Кількість	%	Кількість	%
Усього	1366	100	1390	100
У тому числі:				
докторів наук, професорів	197	14	210	15
кандидатів наук, доцентів	695	51	728	52
Усього науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями	892	65	938	67
Середній вік	52		50	
До 30 років	121	8,8	107	7,5
30 – 39 років	258	18,8	381	26,7
40 – 49 років	300	22	317	22,2
50 – 59 років	305	22,3	282	19,8
Понад 60 років	382	28	337	23,6
Пенсійного віку, чоловіки	262	19	233	16,3
Пенсійного віку, жінки	166	12	159	11,1
Усього науково-педагогічних працівників пенсійного віку	428	31	392	27,5

Таблиця 1.3а

Кількість ставок науково-педагогічних працівників у структурних підрозділах станом на 1.07.2013 р.

№ з/п	Факультет, підрозділ	Кількість ставок		
		За загальним фондом	За спеціальним фондом	Разом
1	Біологічний	40,3	11,15	51,45
2	Геолого-географічний	34,4	12,75	47,15
3	Екологічний	14,35	5	19,35
4	Економічний	63,9	83,6	147,5
5	Іноземних мов	82,3	84,35	166,65
6	Історичний	27,25	5	32,25
7	Комп'ютерних наук	24,5	6	30,5
8	Медичний	22,2	167,8	190
9	Механіко-математичний	55,34	9,85	65,19
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	21,4	39,35	60,75
11	Психології	19,5	17,45	36,95
12	Радіофізичний	33,4	6,95	40,35
13	Соціологічний	36	12,25	48,25
14	Фізико-енергетичний	12,25	6,75	19
15	Фізико-технічний	31,85	4,65	36,5
16	Фізичний	50,71	5,64	56,35
17	Філологічний	67	20,5	87,05
18	Філософський	60,3	14,3	74,6
19	Хімічний	33,45	4,65	38,1
20	Юридичний	14	42,6	56,6
21	Центр міжнародної освіти	-	93,7	93,7
22	Кафедра фізичного виховання і спорту	24	4	28
	Усього по університету	768,4	657,84	1426,24

Таблиця 1.3б

Науково-педагогічні працівники у структурних підрозділах станом на 1.07.2013 р.

№ з/п	Факультет, підрозділ	Кількість осіб	Доктори наук, професори		Кандидати наук, доценти		Викладачі без науково ступеня і вченого звання	
			Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%
1	Біологічний	53	9	16,9	41	77,3	3	5,6
2	Геолого-географічний	42	10	23,8	22	52,3	10	23,8
3	Екологічний	15	1	6,6	9	60,0	5	33,3
4	Економічний	109	12	11,0	66	60,5	31	29,3
5	Іноземних мов	220	10	4,5	73	33,1	137	62,2
6	Історичний	36	13	36,1	23	63,8	-	-
7	Комп'ютерних наук	27	10	37,0	14	51,8	3	11,1
8	Медичний	101	12	11,8	55	54,5	34	34,6
9	Механіко-математичний	79	11	13,9	52	65,8	16	20,2
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	54	6	11,1	25	46,2	23	42,5
11	Психології	37	3	8,1	24	64,8	10	27,0
12	Радіофізичний	46	18	39,1	26	56,5	2	4,3
13	Соціологічний	53	7	13,2	38	71,6	8	15,0
14	Фізико-енергетичний	15	3	20	8	53,3	4	26,6
15	Фізико-технічний	35	14	40	20	57,1	1	2,8
16	Фізичний	67	16	23,8	38	56,7	13	19,4
17	Філологічний	109	12	11,0	66	59,6	31	29,3
18	Філософський	83	24	28,9	52	63,8	7	7,2
19	Хімічний	40	11	27,5	24	60,0	5	12,5
20	Юридичний	55	7	12,7	33	60	15	27,2
21	Центр міжнародної освіти	85	1	1,1	19	22,3	65	76,4
22	Кафедра фізичного виховання і спорту	29	-	-	-	-	29	100
	Усього по університету	1390	210	15,1	728	52,3	452	32,5

Таблиця 1.4

Керівники факультетів і кафедр

	Керівний склад	Навчальний рік			
		2011/2012		2012/2013	
		Кількість	%	Кількість	%
1	Декани, директори центрів	23	100	23	100
	Із них докторів наук, професорів	11	48	12	52
	кандидатів наук, доцентів	12	52	11	48
	За віком:				
	Середній вік	54,1		54,6	
	До 30 років	-	-	-	-
	30 – 39 років	1	4	2	9
	40 – 49 років	5	21	3	13
	50 – 59 років	10	43	12	52
	Понад 60 років	7	30	6	26
	Пенсійного віку	8	35	7	30
2	Завідувачі кафедр	128		128	
	Із них докторів наук, професорів	82	64	96	75
	кандидатів наук, доцентів	42	32	31	25
	За віком:				
	Середній вік	65		60	
	30 – 39 років	4	3	5	4
	40 – 49 років	9	7	11	8
	50 – 59 років	35	27	38	30
	Понад 60 років	80	62	74	58
	Пенсійного віку	83	65	80	62,5

Таблиця 1.5

Науково-педагогічні працівники пенсійного віку станом на 1.07. 2013 р.

№ п/п	Факультет, підрозділ	Навчальний рік					
		2011/2012			2012/2013		
		Осіб	З них пенс. віку	% осіб пенс. віку	Осіб	З них пенс. віку	% осіб пенс. віку
1	Біологічний	61	16	26,2	53	14	26,4
2	Геолого-географічний	40	21	52,5	42	20	47,6
3	Екологічний	16	4	25	15	3	20,0
4	Економічний	115	35	30,4	109	32	29,3
5	Іноземних мов	212	56	26,4	220	48	21,8
6	Історичний	39	14	35,8	36	11	30,5
7	Комп'ютерних наук	27	9	33,3	27	11	40,7
8	Медичний	70	7	10	101	8	7,9
9	Механіко-математичний	85	40	47,0	79	34	43,0
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	48	11	22,9	54	10	18,5
11	Психології	40	7	17,5	37	9	24,3
12	Радіофізичний	51	28	54,9	46	28	60,8
13	Соціологічний	55	7	12,7	53	9	16,9
14	Фізико-енергетичний	15	5	30	15	2	13,3
15	Фізико-технічний	44	22	50	35	20	57,1
16	Фізичний	66	38	57,5	67	41	61,1
17	Філологічний	107	31	29	109	28	25,6
18	Філософський	81	29	35,8	83	22	26,5
19	Хімічний	44	16	36,3	40	11	27,5
20	Юридичний	50	6	12,0	55	3	5,4
21	Центр міжнародної освіти	76	22	29	85	23	27,0
22	Кафедра фізичного виховання і спорту	31	9	29	29	5	17,2
	Усього по університету	1366	428	31,3	1390	392	27,5

Таблиця 1.6

Інформація про бази стажування викладачів університету

Бази стажування	Кількість осіб, направлених на стажування в 2011/2012 навчальному році		Кількість осіб, направлених на стажування в 2012/2013 навчальному році	
	Кількість осіб	%	Кількість осіб	%
Кафедри університету	53	44	66	47
Інші вищі навчальні заклади	29	24	33	23
Наукові заклади	24	20	27	19
Інші організації (органи державної влади, державні установи та підприємства)	14	12	15	11
Усього	120	100	141	100

радіофізичному, фізичному, фізико-технічному пенсійного віку досягли більше половини викладачів (табл.1.5).

У 2012/2013 навчальному році збільшилися як абсолютна кількість (з 379 до 486 осіб), так і частка науково-педагогічних працівників віком до 40 років (з 28% до 35%).

У 2012/2013 навчальному році 141 викладач університету підвищив свою наукову та методичну кваліфікацію шляхом стажування як на споріднених кафедрах університету, так і в інших вищих навчальних та наукових закладах,

організаціях і установах м. Харкова та інших міст. 66 викладачів стажувалися на кафедрах університету (понад 47% від загальної кількості), 33 – на кафедрах інших навчальних закладів (понад 23%), 27 – у наукових установах (19%) (табл. 1.6).

Підсумками роботи стажистів стали підготовка розділів підручників, навчальних та методичних посібників, статей, тез доповідей на конференціях. Було розроблено або вдосконалено курси та спецкурси, підготовлено завдання для контролю знань студентів.

Таблиця 1.7

Стажування викладачів університету у 2012/2013 навчальному році

Факультет, підрозділ	Кількість направлених на стажування	Форми стажування				Бази стажування			
		З відривом від роботи		Без відриву від роботи		Кафедри університету		Інші бази	
		Кількість осіб	Відсоток	Кількість осіб	Відсоток	Кількість осіб	Відсоток	Кількість осіб	Відсоток
Біологічний	5	1	20	4	80	1	20	4	80
Геолого-географічний	4			4	100			4	100
Екологічний	2			2	100			2	100
Економічний	18	1	5,6	17	94,4	3	16,7	15	83,3
Іноземних мов	23	1	4,4	22	95,7	5	21,7	18	78,3
Історичний	8			8	100	8	100		
Комп'ютерних наук	11			3	100			3	100
Медичний	0								
Механіко-математичний	11	1	9,1	10	90,9	7	63,6	4	36,4
Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	3	1	33,3	2	66,7	2	66,7	1	33,3
Психології	4			4	100	2	50	2	50
Радіофізичний	3			3	100			3	100
Соціологічний	2			2	100	2	100		
Фізико-технічний	5			5	100			5	100
Фізико-енергетичний									
Фізичний	11			11	100	8	72,7	3	27,3
Філологічний	16	2	12,5	14	87,5	15	93,8	1	6,3
Філософський	7	2	28,6	5	71,4	2	28,6	5	71,4
Хімічний	5			5	100	5	100		
Юридичний	1			1	100			1	100
Центр міжнародної освіти	6	1	16,7	5	83,3	6	100		
Кафедра фізичного виховання та спорту	4			4	100			4	100
Усього	141	10	7,1	131	92,9	66	46,8	75	53,2

Загальні відомості про стажування викладачів університету подано в табл. 1.7.

Найбільш поширена форма стажування викладачів – без відриву від виробництва (92,9% викладачів) та терміном 1 місяць (74%). Терміном від 1,5 до 4 місяців пройшли стажування лише 24% (майже вдвічі менше, ніж в минулому навчальному році), терміном більше 4 місяців стажувалося лише 2 викладача.

Підвищення кваліфікації викладачів відбувалося не лише шляхом стажування, а також на різноманітних курсах, які були започатковані не тільки в університеті, а й в інших навчальних закладах.

Так, викладачі медичного факультету (40 осіб) підвищували кваліфікацію на курсах з питань дидактики в Харківській медичній академії післядипломної освіти, що проводилися

з січня по грудень 2012 р. Викладачі університету, які проводять заняття з охорони праці, закінчили відповідні курси.

З метою підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників з використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі були проведені короткотермінові курси за двома рівнями. Всього за початковим рівнем навчалося 8 осіб, за професійним – 14 осіб.

В 2012/2013 навчальному році було продовжено роботу Школи педагогічної майстерності для науково-педагогічних працівників, які мають стаж роботи до 10 років. 35 викладачів підвищили свою кваліфікацію за цією програмою.

У зв'язку з реалізацією програми дистанційного навчання в 2012/2013 навчальному році були проведені курси «Технології дистанційної освіти у вищому навчальному закладі», які

Таблиця 1.8

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників університету на курсах, що проводилися в університеті в 2012/2013 навчальному році

Факультети	Кількість осіб, що навчалися на курсах				Разом
	Технології дистанційної освіти у вищому навчальному закладі	Школа педагогічної майстерності	Використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі		
			Початковий рівень	Професійний рівень	
Біологічний	5	1	0	4	10
Геолого-географічний	17	1	2	0	20
Екологічний	11	2	0	1	14
Економічний	14	5	0	0	19
Іноземних мов	12	2	0	0	14
Історичний	2	0	0	1	3
Комп'ютерних наук	0	2	0	0	2
Медичний	1	4	0	0	5
Механіко-математичний	12	0	0	0	12
Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	10	5	2	0	17
Психології	5	0	4	2	11
Радіофізичний	0	0	0	0	0
Соціологічний	8	2	0	0	10
Фізико-технічний	1	0	0	0	1
Фізико-енергетичний	0	0	0	0	0
Фізичний	0	0	0	0	0
Філологічний	2	0	0	0	2
Філософський	12	4	0	0	16
Хімічний	0	1	0	0	1
Юридичний	2	3	0	0	5
Центр міжнародної освіти	2	3	0	6	11
Усього	116	35	8	14	173

закінчили 116 викладачів університету (6 груп).

Інформація про участь науково-педагогічних працівників у роботі курсів підвищення кваліфікації, що проводилися в університеті, представлена в табл.1.8.

Таким чином, у 2012/2013 навчальному році більше 350 осіб пройшли підвищення кваліфікації за різними формами.

У 2012/2013 навчальному році штатними співробітниками і докторантами університету захищено 16 докторських дисертації: Міщенко В.О., Рассомахін С.І., Шматков С.І. (факультет комп'ютерних наук), Нікітченко Ю.В., Страшнюк В.Ю. (НДІ біології), Федота О.М. (біологічний факультет), Шаповаленко М. В. (філософський факультет), Венедіктов С. В., Венедіктова І. В. (юридичний факультет), Кряж І. В. (факультет психології), Некос А. Н. (екологічний факультет), Родченко В. Б. (економічний факультет), Чернуський В. Г., Шерстюк С. О. (медичний факультет), Сорока Ю. Г., Скориніна-Погрібна О.В. (соціологічний факультет).

Кандидатські дисертації захистили 49 осіб.

У 2012/2013 навчальному році вчене звання професора отримали 16 осіб: Карпенко І.В., Тара-

роев Я.В., Суковата В.А., Фісун О.А., Гусаченко В.В. (філософський факультет), Денисенко І.Б. (фізико-технічний факультет), Костріков С.В., Пересадько В.А. (геолого-географічний факультет), Коломієць Г.М. (економічний факультет), Цівенко О.І. (медичний факультет), Ушакова Н.І. (Центр міжнародної освіти), Шеховцова Т.А., Ісіченко Ю.А. (філологічний факультет), Жмурко В.В. (біологічний факультет), Самохіна В.О. (факультет іноземних мов), Захожай В.А. (фізичний факультет).

Вчені звання доцента отримали 40 осіб, старшого наукового співробітника – 2 особи.

Звання «Заслужений працівник освіти» отримав доцент кафедри астрономії Станкевич Д.Г.

Звання «Почесний доктор Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна» присвоєно академіку Російської Академії освіти Зінченку В.П., завідувачу кафедри психофізіології, професору кафедри загальної та експериментальної психології Національного дослідницького університету «Вища школа економіки» (м. Москва, Російська Федерація).

II. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

2.1. Організація науково-дослідної та інноваційної діяльності

Наукова і науково-технічна діяльність в університеті організується, здійснюється і фінансується відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах III та IV рівнів акредитації», Статуту університету та інших нормативно-правових актів і є невід'ємною складовою освітянської діяльності.

Ректорат сприяє розвитку наукової роботи, підтримує наукові школи університету, винахідницьку та інноваційну роботу, створює умови для проведення науково-дослідної роботи студентів. Створюються міжкафедральні та міжвузівські наукові колективи, які здатні здійснювати комплексні наукові розробки, розвивати кооперацію з науковими інститутами Національної академії наук України, галузевими науково-дослідними інститутами, брати участь у міжнародних наукових проектах. Для координації наукової діяльності в університеті діє науково-технічна рада.

У Програмі розвитку університету на 2010–2020 роки одним з найважливіших напрямів виступає «Підвищення результативності та якості фундаментальних і прикладних наукових досліджень у перспективних галузях сучасного наукового пізнання. Ефективна комерціалізація результатів наукових досліджень за участю українських та зарубіжних суб'єктів інноваційної діяльності, вихід на національні і світові ринки наукових розробок і технологій».

Науково-дослідна робота спрямована на постійне зростання якості результатів НДР та збільшення результатів світового рівня; підтримку талановитої молоді з числа студентів,

аспірантів та молодих учених; безперервну інтеграцію наукових результатів у навчальний процес; сприяння модернізації матеріально-технічної наукової та лабораторної бази; розвиток міжнародних наукових зв'язків; співпрацю з науковими установами, іншими ВНЗ та органами державної і місцевої влади, а також запровадження нових форм співпраці з ними для вирішення науково-технічних і соціально-економічних проблем та завдань; запровадження системи стажування науково-педагогічних працівників, науковців, студентів за кордоном для виконання наукових досліджень та спільної підготовки аспірантів і докторантів із закордонними партнерами.

Розв'язання вищезазначених задач здійснюється шляхом проведення фундаментальних, прикладних науково-дослідних робіт, а також інноваційної діяльності.

У 2012/2013 навчальному році науково-дослідна робота проводилася на всіх факультетах, в інститутах та інших наукових підрозділах університету. Зусилля наукових колективів були спрямовані на реалізацію Закону України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки». Переважна більшість науково-дослідних робіт виконується за напрямом 1 «Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоздатності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави».

До тематичного плану НДДКР, що фінансуються Міністерством освіти і науки України за рахунок загального фонду державного бюджету, у 2012 р. було включено 117 робіт з обсягом фінансування 25225, 7 тис. грн., у тому числі 80 фундаментальних науково-дослідних робіт з обсягом фінансування 17450,7 тис. грн. та 37 при-

кладних з обсягом фінансування 7775,0 тис. грн. На збереження наукових об'єктів, що становлять національне надбання, виділено 196,0 тис. грн.

За рахунок коштів Державного фонду фундаментальних досліджень виконувалися 4 роботи на суму 260,0 тис. грн., 1 грант Президента України на суму 60,0 тис. грн. та 4 НДР за рахунок коштів іноземних замовників на суму 642,445 тис. грн. За рахунок коштів вітчизняних замовників виконувалася 21 НДР на загальну суму 1566,020 тис. грн. За рахунок коштів загального бюджету було профінансовано видання матеріалів двох конференцій у сумі 60,0 тис. грн.

До тематичного плану на 2013 рік включено 117 НДР з обсягом фінансування 23507 тис. грн., що на 7% менш, ніж у 2012 році. Це пов'язане з тим, що при затвердженні лімітів на 2013 рік було зменшено обсяг фінансування НДР, що пройшли конкурсний відбір, на 42%, а обсяг фінансування НДР, що продовжуються, затверджений без урахування інфляції.

Університет проводить конкурс НДР, що фінансуються з бюджету університету. Метою цього конкурсу є активізація наукової діяльності, підтримка науково-дослідних робіт, що пов'язані зі створенням та впровадженням нових технологій. У 2012 р. за рахунок Фонду фундаментальних, прикладних та пошукових науково-дослідних робіт виконувалися 22 НДР; за рахунок Фонду розвитку й модернізації наукового та навчально-наукового обладнання виконувалися 11 НДР. Загальний обсяг фінансування цих фондів у 2012 р. склав 505,3 тис. грн.

У 2013 році за рахунок цих фондів виконуються 5 фундаментальних і прикладних НДР на загальну суму 85,0 тис. грн., та 25 НДР з модернізації наукового та навчально-наукового обладнання на загальну суму 665,0 тис. грн.

Як і в попередні роки, основу фінансування науково-дослідницьких робіт складає фінансування за рахунок коштів загального фонду державного бюджету (близько 90%). Водночас, університет здійснював пошук інших джерел фінансування.

Розподіл науково-дослідних робіт між факультетами й інститутами, їхні обсяги наведено в табл. 2.1, 2.2.

Наукова діяльність здійснюється також за рахунок позабюджетних коштів. Переважна частина цих коштів припадає на фінансування робіт, що проводяться за міжнародними грантами і програмами. У 2012 р. виконувалися 9 проектів міжнародної технічної допомоги на загальну суму 0,6 млн. дол. США, з них 6 – науково-дослідницькі проекти, 3 – освітні. Це, переважно, проекти, що виконуються за гранти Євросоюзу (3 проекти, керівники – академік НАН України В. С. Бакіров, доц. Г. В. Тітен-

ко), Австрії (керівники - проф. В. Т. Лазурік, доц. Г. Ф. Попов); Польщі (керівник – проф. В. Т. Лазурік); Швейцарії (2 проекти, керівники – канд. геогр. наук С. Є. Ігнат'єв, проф. А. О. Дорошенко) та 2 гранти УНТЦ (керівники – проф. Г. П. Горбенко, проф. В. Т. Грицина).

У 2012 р. Центр краєзнавства імені академіка П.Т. Тронька отримав грант Е. Ротшильда (Велика Британія) на дослідження за темою «Євреї Східної України від Хазарського каганату до наших днів», керівник – проф. С. М. Куделко.

У 2013 р. виконуються 5 проектів на загальну суму близько 0,2 млн. дол. США. Серед них:

- міжнародний проект CDRF «Інноваційний підхід до мотивації організацій щодо проведення науково підтверджених ВІЛ-профілактичних втручань серед споживачів ін'єкційних наркотиків» (фінансується Національним Інститутом здоров'я США у вигляді «інституційної підтримки» у якості благодійного внеску 24 тис. дол. США протягом 4 років, керівник проекту – доц. О. А. Філіппова);

- міждисциплінарний проект «Кордони Європейського Союзу – встановлення кордонів, політичний ландшафт і соціальна арена: потенціали і виклики еволюції концепцій кордонів у світі періоду закінчення холодної війни» (фінансується за програмою FP-7, керівник проекту – доц. О. А. Філіппова);

- «Якість поверхневого стоку: зниження впливу на водні об'єкти та адаптація до змін клімату» (фінансується Шведським інститутом, керівник проекту – доц. Г. В. Тітенко).

- проект УНТЦ «Методи одержання наночастинок з використанням екстремофілей» (Грузія – Україна, керівник проекту – проф. В. Т. Грицина).

- проект, що фінансується урядовою організацією США SQV69 «Комп'ютерне моделювання розсіювання світла малими частинками довільної форми з використанням Sh-матричного підходу» (керівник проекту – член-кореспондент НАН України Ю. Г. Шкурагов).

- Дослідження рідкісних розпадів та процесів у низькофононих умовах (Росія – Україна, керівник - зав. лаб. І. Д. Федорець).

Протягом 2009-2012 рр. університет брав участь у реалізації міжнародного проекту «Темпус» «Удосконалення освіти в галузі екологічного менеджменту», який фінансувався Європейською Комісією (керівник – проф. Ю.В. Холін).

Університет здійснює плідне різнобічне співробітництво з інститутами Національної академії та державних галузевих академій наук України. Функціонують 18 філій кафедр, 2 центри колективного користування унікальним об-

Таблиця 2.1.

Розподіл обсягів науково-дослідних робіт з усіх видів фінансування за науковими підрозділами у 2012 році

№ з/п	Факультет, підрозділ	Міністерство освіти і науки						Господарні роботи		Фонд фундаментальних НДР ХНУ		Фонд розвитку і модернізації наукового та навчально-наукового обладнання	
		§ 1		Національне надбання. Наукові конференції		Фонд фундаментальних досліджень МОН Зовнішні зобов'язання.		Кількість	обс, тис. грн.	Кількість	обс, тис. грн.	Кількість	обс, тис. грн.
		Кількість	обс, тис. грн.	Кількість	обс, тис. грн.	Кількість	обс, тис. грн.						
1	Біологічний	6	839,40	1	8,50	2	100,00	1	30,00	2	14,30	2	10,00
2	Геолого-географічний	5	909,40					1	24,00	1	14,00		
3	Економічний	1	91,80							1	23,00		
4	Іноземних мов												
5	Інститут астрономії	8	1773,80	1	118,20								
6	Інститут біології	7	1536,30					1	99,00				
7	Інститут хімії	4	1349,40			1	60,00	4	84,40				
8	Історичний	1	103,60										
9	Комп'ютерних наук	1	81,40					1	57,60			2	28,00
10	Медичний									1	18,00		
11	Механіко-математичний	10	1092,60			1	35,00						
12	Психології	1	70,00										
13	Радіофізичний	33	7603,00	3	129,30	2	130,00	3	454,70	1	14,00	1	14,00
14	Соціологічний	2	516,70					1	50,00				
15	Фізичний	4	1201,40					3	898,00	3	47,40	2	40,50
16	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	1	235,90										
17	Фізико-енергетичний									1	18,00	1	14,00
18	Фізико-технічний	18	6189,70			2	110,00	2	118,00	5	90,70	4	90,50
19	Філологічний									1	5,00		
20	Філософський	5	445,40										
21	Хімічний	7	737,90					2	30,50	4	35,30	2	18,60
22	Юридичний	2	264,50										
23	Екологічний	1	183,50					3	74,80	2	10,00		
	Усього	117	25225,70	5	256,00	8	435,00	22	1921,00	22	289,70	14	215,60

Таблиця 2.2.

Розподіл обсягів науково-дослідних робіт з усіх видів фінансування за науковими підрозділами у 2013 році (план)

№ з/п	Факультет, підрозділ	Міністерство освіти і науки			Фонд фундаментальних НДР. Зовнішні зобов'язання		Господарівні роботи. Гранти		Фонд фундаментальних НДР ХНУ		Фонд розвитку і модернізації наукового та навчально-наукового обладнання		
		§ 1		Національне надбання. Наукові конференції		Кількість	обс, тис. грн.	Кількість	обс, тис. грн.	Кількість	обс, тис. грн.	Кількість	обс, тис. грн.
		Кількість	обс, тис. грн.	Кількість	обс, тис. грн.								
1	Біологічний	6	786,00	1	8,50	1	90,00	2	106,00	1	20,00		
2	Геолого-географічний	5	867,30					3	76,00				
3	Екологічний	1	163,00					2	35,90				
4	Економічний												
5	Іноземних мов												
6	Інститут астрономії	6	1360,00	1	118,20			1	244,30	1	10,00		
7	Інститут біології	9	1582,90									1	20,00
8	Інститут хімії	5	1251,00					1	4,20			4	95,00
9	Історичний	1	101,70										
10	Комп'ютерних наук							1	91,10			2	40,00
11	Медичний												
12	Механіко-математичний	11	1122,20					1	18,00				
13	Психології	1	70,00									1	20,00
14	Радіофізичний	32	7160,70	2	84,30		90,00	1	72,00	2	45,00	8	260,00
15	Соціологічний	2	511,00										
16	Фізико-енергетичний												
17	Фізико-технічний	19	5947,20					1	90,00	2	113,00		150,00
18	Фізичний	7	1211,80									2	50,00
19	Філологічний	1	84,50										
20	Філософський	3	309,40										
21	Хімічний	7	785,90					1	90,00			3	105,00
22	Юридичний	1	192,40										
	Усього	117	23507,00	4	211,00	4	360,00	17	865,50	5	85,00	25	665,00

ладнанням, 34 міжвідомчі галузеві науково-дослідні лабораторії.

Наукова частина університету постійно проводить роботу з підвищення наукового рівня фундаментальних та прикладних досліджень, сприяння отриманню вагомих результатів вже на рівні планування наукових досліджень, згідно з яким відбуваються відкриття нової тематики, прийняття завершених робіт і оцінка отриманих результатів. Оцінювання результатів здійснюють Науково-технічна рада університету, незалежні експерти-рецензенти. Основними критеріями є отримання принципово нових результатів, які мають важливе значення для подальшого розвитку окремих галузей науки та наукових напрямів; наявність результатів, що дають вагомий підстави для проведення актуальних прикладних досліджень і розробок за результатами фундаментальних досліджень, об'єктів права інтелектуальної власності, створених під час виконання роботи; кількість і якість публікацій, наукових обговорень на конференціях тощо.

Протягом 2012 року набула подальшого розвитку інноваційна діяльність в університеті. Створено базу даних існуючих розробок університету за такими галузями: електроніка, інформаційні технології, промислові технології, металургія, енергетика, медицина, охорона здоров'я, сільське господарство, харчова промисловість, охорона людини та навколишнього середовища, соціальні й економічні аспекти.

Інноваційний центр університету брав активну участь у 9 заходах із сучасних напрямків наукової діяльності, зокрема: Міжрегіональному інвестиційному форумі «Інвестиційна карта України: національні проекти, потенціал регіонів, нові можливості для бізнесу» Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України за сприянням Харківської обласної державної адміністрації та Харківської міської ради (м. Харків); круглому столі Центру «Харківські технології» та Національного інформаційного центру зі співробітництва з ЄС у сфері науки та технологій щодо обговорення результатів та перспектив участі українських організацій у Рамкових Програмах ЄС з досліджень та інновацій (м. Харків); у VI Міжнародному форумі «Трансфер технологій та інновації: інноваційний розвиток та модернізація економіки України» Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України спільно з Німецьким Товариством Технічного Співробітництва (м. Київ).

Університетом отримано диплом за активне упровадження освітніх інновацій у рамках IV Національної виставки-презентації «Інновати-

ка у сучасній освіті» Міністерства освіти і науки України. Інноваційний проект «Інтернет-портал «Відеоунівер TV» визнано найкращим у своїй номінації та відзначено золотою медаллю і дипломом на IV Міжнародному форумі «Інновації. Інвестиції. Харківські ініціативи».

Університетом укладені договори на виконання таких НДР: «Зменшення навантаження на атмосферне повітря шляхом впровадження комплексів сухої очистки» (Замовники: Полтавський ГЗК, Єриствський ГЗК, Біланівський ГЗК, Трипільська ТЕС); «Обґрунтування заходів для впровадження комплексу виявлення витоків метану на лінійних та магістральних газогонах України» (Замовник – ДК «УКРТРАНСГАЗ» НАК «Нафтогаз України» УМГ «КИЇВТРАНСГАЗ»).

Університетом отримано низку замовлень щодо інноваційних розробок, серед них: завдання зменшення концентрації цинку у буровому розчині на водній основі; розробка датчику для надранньої діагностики медичного призначення; моделювання та розрахунок ефективних показників переломлення й коефіцієнтів поглинання напружених кремнієвих структур у діапазоні 150-1000 нм; розробка пристрою для поліпшення якості води; зменшення навантаження на атмосферне повітря; розробка пристрою для закалювання сталі; підвищення продуктивності сільськогосподарського виробництва; розробка «Workgroup Manager» для ОС Android: система внутрішньої офісної Wi-Fi-комунікації з використанням планшетних комп'ютерів та смартфонів для реалізації: відео- та аудіочатів, обміну даними (GlenTech LTD, Велика Британія); «Tattler» для ОС Android і iOS: система підтримки клієнтів і водіїв служб таксі на базі Wi-Fi та 3G технологій (Tattler, Україна); «Easy PDF Editor» для ОС Android і iOS: редагування PDF файлів на ОС Android і iOS (Gembird, Нідерланди); «Sandi Plus» для ОС Android і Windows 7: Інтернет-магазин (фірма Санді, Україна); розробка додаткової реальності для ОС Android і iOS (Phillip Morris Ukraine, МТС Україна).

Університет виступив співзасновником Наукового парку «Наукоград – Харків» та приєднався до Національної мережі трансферу технологій NTTN.

У співробітництві з АТ «Автозапчасть» (м. Харків) розпочато виготовлення експериментального зразка приладу для керованої термічної обробки сталевих виробів у вакуумі з метою його подальшого запуску у серійне виробництво. Розпочато сертифікацію трьох інноваційних пристроїв медичного призначення, які готові до впровадження у серійне виробництво.

При укладанні університетом договорів у 2012 році отримано 4,806 млн. грн., у тому числі – за рахунок замовників за госпдоговорами – 2,356 млн. грн., за грантами – 2,450 млн. грн.

2.2. Результати науково-дослідних робіт

У 2012 році виконувалися 202 науково-дослідні роботи, у тому числі 117 НДР – за рахунок коштів загального фонду державного бюджету; 4 НДР – за рахунок коштів Державного фонду фундаментальних досліджень, 3 НДР – за рахунок коштів іноземних замовників, 49 НДР – за рахунок власних коштів, 22 НДР – за рахунок коштів замовників, 3 НДР фінансувалися для збереження об'єктів, що становлять національне надбання. 1 НДР виконувалася за програмою «Наука в університетах», виконувалися дослідження за грантом Президента України. Крім того, Міністерство освіти і науки України профінансувало проведення двох міжнародних конференцій у розмірі 60,0 тис. грн.

У 2013 році завершуються 12 науково-дослідних робіт, що фінансуються із загального фонду державного бюджету. У зв'язку із цим керівництво науково-дослідної частини разом із науковою громадськістю, представниками НАН України та керівниками НДР провели конкурсний відбір проектів наукових досліджень і розробок, що виконуватимуться в університеті, починаючи з 2014 року, за рахунок видатків загального фонду державного бюджету. Згідно з наказом ректора від 13.05.2013 р. № 0301-1/133 було здійснено експертизу проектів щодо відповідності їх вимогам. Проекти подано до наукових рад Міністерства освіти і науки України і секцій за фаховими напрямками.

Важливим показником результативності роботи ВНЗ є наукові публікації. Щорічно зростає кількість статей і тез доповідей, що публікуються співробітниками університету. У 2012 році опубліковано 96 монографій (із них 31 – за кордоном), 49 випусків «Вісника ХНУ імені В. Н. Каразіна», 248 підручників та навчальних посібників, з них 39 – з грифом МОН України, 81 збірник наукових праць, 5506 статей і тез доповідей. Патентно-ліцензійна робота була спрямована на виявлення, захист та комерційну реалізацію об'єктів права інтелектуальної власності у межах науково-дослідних робіт, що фінансуються за бюджетні кошти та кошти госпдоговірних робіт. У 2012 році отримано 55 охоронних документів, подано 57 заявок (табл. 2.3).

У першому півріччі 2013 р. вченими університету видано 60 монографій (з них 9 за кор-

доном), 25 випусків «Вісника ХНУ імені В. Н. Каразіна», 35 збірників наукових праць, 2928 статей та тез доповідей, отримано 16 патентів, 5 із цих об'єктів інтелектуальної власності створені працівниками університету як співавторами, але університет не має на них права власності. Подано 4 заявки на винаходи (табл. 2.4).

Університет видає 46 друкованих та електронних періодичних наукових видань (табл. 2.5).

Згідно з результатами міжнародного рейтингу наукової ефективності «University Ranking by Academic Performance» (URAP), що визначається Інститутом інформатики Технічного університету Середнього Сходу (Middle East Technical University, Туреччина), за 2012 рік університет зберіг перше місце серед університетів України і посів 1373 місце серед 2500 кращих університетів світу, піднявшись на 7 позицій порівняно з 2011 роком. Рейтинги визначалися на основі порівняння кількості публікацій, що входять до системи Thomson Reuters Web of Knowledge, цитування, кумулятивного імпаکت-фактору журналів, індексу Гірша, оцінки рівня міжнародного співробітництва та індексу Google Scholar.

Досягнення стратегічної мети розвитку університету до 2020 року – максимальне наближення до основних характеристик університетів світового класу і створення передумов для входження до 500 кращих університетів рівня за визнаними університетськими рейтингами – вимагає значно збільшення кількості публікацій, що враховуються системами Scopus та Thomson Reuters Web of Knowledge. Один зі шляхів досягнення цього – включення видань університету до цих систем.

Вісник університету серії «Біологія» увійшов наприкінці 2012 року до Thomson Reuters Web of Knowledge.

На даний час знаходяться на розгляді заявки університету щодо включення до SCOPUS таких видань: Вісників університету серій «Біологія», «Математичне моделювання, інформаційні технології. Автоматизовані системи управління», «Медицина»; журналів «Біофізичний вісник», «Фотобіологія та фотомедицина», «Фізична інженерія поверхні».

Подано заявки щодо включення до Thomson Reuters Web of Knowledge університетських видань: Віснику університету серії «Медицина», журналів «Фізична інженерія поверхні» та «Фотобіологія та фотомедицина», електронного збірника «Когніція, комунікація, дискурс».

Протягом останніх років Scopus щорічно реєструє 300-400 статей науковців університету. Так, до Scopus у 2008 р. були внесені 325 публікацій науковців університету, у 2009 р. – 293,

у 2010 р. – 365, 2011 р. – 400, у 2012 році – 414, у першому кварталі 2013 р. – 251 публікація. Разом з тим, порівняння кількості публікацій Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна з показниками університетів, що згідно з даними міжнародних рейтингів входять до першої півтисячі університетів світу і мають кількість студентів й аспірантів, порівнювану з кількістю осіб, які навчаються

в нашому університеті, показує, що ці університети публікують приблизно в 10 разів більше статей у міжнародно визнаних виданнях.

Значну роль у сприянні розвитку наукових досліджень відіграють наукові конференції, що проводяться в університеті та за його межами. Учені університету брали активну участь у міжнародних, всеукраїнських конференціях, симпозиумах, семінарах, виставках.

Таблиця 2.3

Оприлюднення результатів науково-дослідної роботи Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна за 2012 р.

№ з/п	Факультет, підрозділ	Вісники	Збірники наукових праць	Монографії	Статті		Тези доповідей		Патенти	Конференції		Виставки	
					Усього	У зарубіжних виданнях	Усього	У зарубіжних виданнях		Усього	міжнародні	проведені в університеті	в яких університет брав участь
1	Біологічний	1	1	2	83	25	90	17	3	3	3	1	
2	Геолого-географічний	3	7	3	141	6	188	15		8	8	4	
3	Екологічний	1	2	2	133	12	107	5	2	14	5	0	5
4	Економічний	1	5	6	44	11	82			4	1		
5	Іноземних мов	4	13	1	415	24	278	16		28	5		
6	Історичний	1	11	13	151	46	65	17		13	9	8	7
7	Комп'ютерних наук	2	1	3	43	4	57		1	1	1		
8	Медичний	2	1	3	359	16	147	25	16	15	4		
9	Механіко-математичний	2	5	1	68	54	94	23		4	3		
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу		4	2	65		133	22		4	3	0	2
11	Психології	2	3	8	142	10	64	6		1	1		
12	Радіофізичний	2	4	4	103	44	193	51	5	3	3	2	3
13	Соціологічний	2	4	8	181	29	25	3		5	5		
14	Фізико-енергетичний			4	46	11	58	4	6				
15	Фізико-технічний	4	4	5	159	74	186	72	6	11	4		
16	Фізичний	2		6	79	47	78	31	3				
17	Філологічний	4	4	1	242	14	16	3		5	2	0	1
18	Філософський	12	3	8	228	15	136	8	2	10	4	1	4
19	Хімічний	1	1	5	84	30	151	33	3	1	1		
20	Юридичний	3		7	83	5	129	2		4	3		
21	НДІ астрономії				30	25	46	37					
22	НДІ біології		4	2	36	15	59	7		2	2		1
23	НДІ хімії			2	34	12	46	12	8	1			
24	Загальноуніверситетські відділи		1							26	6	4	6
25	Центр міжнародної освіти		3		47	9	48	1		1	1		
26	ЦНБ				25	3				3	2	133	
27	Ботанічний сад				6	3	3						
	Усього	49	81	96	3027	544	2479	410	55	167	76	153	29

У 2012 р. на базі університету проведено 167 конференцій, з них 76 – міжнародні. Серед них слід відзначити: XII Кирило-Мефодіївські читання, Міжнародну наукову конференцію «Комп'ютерне моделювання в наукоємних технологіях (КМНТ)», Міжнародну науково-практичну конференцію «Інфекції у гастроентерологічній та гепатологічній практиці. Проблеми діагностики та лікування», X Міжнародний симпозиум «Біологічні механізми старіння», X Міжнародну науково-практичну конференцію «Якубинська наукова сесія».

У першому півріччі 2013 року на базі університету проведено 76 конференцій, з них 34 – міжнародні. Серед них: Міжнародна науково-практична конференція «Збереження здоров'я молоді – збереження нації», XI Міжнародна науково-практична конференція «Валеологія: сучасний стан, напрямки та перспективи розвитку», XIII Кирило-Мефодіївські читання, XVI Міжнародний симпозиум «Методи дискретних особливостей у задачах математичної фізики» та ін.

Також у 2012 р. і в першому півріччі 2013 р. університет взяв участь у 18 міжнародних виставках. Серед них: Третя Міжнародна виставка «Сучасні заклади освіти-2012», Міжнародна туристична виставка «Туристичне Бієнале», II Міжрегіональний форум «INNO-MED» – Ефективні моделі впровадження інноваційних технологій у сфері медичної та фармацевтичної промисловості (м. Пенза), Всеросійський форум «Здравниця – 2012» (м. Москва).

Підтвердженням результативності наукової роботи університету є досягнення наших вчених, яких відзначено преміями, нагородами, вченими званнями, стипендіями.

Премія Президента України в галузі науки і техніки для молодих вчених 2012 року присуджена Дерев'янку А. В., канд. тех. наук, Сухову Р. В., канд. фіз.-мат. наук, Рафальському Д. В., канд. фіз.-мат. наук, старшому науковому співробітнику, Стервоєдову А. М., канд. тех. наук, старшому науковому співробітнику за роботу «Розробка та оптимізація вакуумно-технологічного обладнання, технологій синтезу і дослідження функціональних наноструктур».

Державну премію України в галузі науки і техніки у 2012 р. за цикл наукових праць «Динаміка пучків частинок високих енергій у кристалічних структурах, керування параметрами пучків та властивостями гамма-випромінювання» присуджено колективу авторів, до складу якого увійшов старший науковий співробітник нашого університету канд. фіз.-мат. наук Фомін С. П.

Премію Національної академії наук України імені М. П. Барабашова за цикл робіт «Фізичні властивості астероїдів за результатами фотометричних спостережень» присуджено Величку Ф. П., канд. фіз.-мат. наук, провідному науковому співробітнику, Круглому Ю. М., канд. фіз.-мат. наук, старшому науковому співробітнику, Шевченку В. Г., канд. фіз.-мат. наук, старшому науковому співробітнику.

Постановою Верховної Ради України у 2013 році іменні стипендії для молодих учених призначені: Лукащук В. І. – докт. соц. наук, проф., декану соціологічного факультету, Хавкіній Л. М. – докт. наук із соціальних комунікацій, проф., завідувачу кафедри журналістики.

Грант Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених на 2012 рік призначений Свечкарєву Д. А., канд. хім. наук для проведення наукового дослідження «Флуоресцентний хемосенсор для моніторингу вмісту токсичних металів у воді».

За результатами 14 обласного конкурсу «Вища школа Харківщини – кращі імена» в номінації «Декан факультету» кращим деканом 2012 року стала Кагановська Т. Є., докт. юрид. наук, проф., декан юридичного факультету.

У 2013 р. рішенням Харківської обласної державної адміністрації призначено іменні стипендії співробітникам університету:

імені М. В. Остроградського (з математики) для видатних науковців – докт. фіз.-мат. наук, професору Ю. В. Ганделю;

імені Г. Ф. Проскури (з технічних наук) для видатних науковців – докт. тех. наук, доценту С. І. Шматкову;

імені І. І. Мечникова (з медицини і біології) для видатних науковців – докт. біол. наук, доценту В. А. Токарському;

імені В. Н. Каразіна (з гуманітарних наук) для обдарованих молодих науковців – канд. істор. наук, доценту К. В. Мизгіну.

Згідно з рішенням колегії Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України та постановою Президії Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки, стипендію Кабінету Міністрів України для молодих учених одержують: О. О. Горобченко, В. В. Хардіков. (радіофізичний факультет), С.О. Шерстюк (медичний факультет).

Згідно з рішенням колегії Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України та постановою Президії Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки, стипендію Кабінету Міністрів України для молодих учених одержують: О. О. Горобченко, В. В. Хардіков. (радіофізичний факультет), С.О. Шерстюк (медичний факультет).

2.3. Підготовка кадрів вищої кваліфікації, робота докторантури й аспірантури

Університет є потужним центром підготовки наукових кадрів. На кінець 2012 року в університеті працювали 24 спеціалізовані ради. На сьогодні в університеті працюють 15

Таблиця 2.4

Оприлюднення результатів науково-дослідної роботи Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна за перші шість місяців 2013 року

№ з/п	Факультет, підрозділ	Вісники	Збірники наукових праць	Монографії	Статті		Тези доповідей		Патенти	Конференції		Виставки	
					Усього	У зарубіжних виданнях	усього	у зарубіжних виданнях		Усього	міжнародні	проведені в університеті	в яких університет брав участь
1	Біологічний	1		3	27	9	23	7	1				
2	Геолого-географічний	1	3	1	149	4	87	8		3	3	6	
3	Екологічний	1	2	1	33	6	41	2	2	1			
4	Економічний	1	3	4	67	11	189	2		4	1		
5	Іноземних мов	2	8	4	245	29	151			28	4		
6	Історичний	1	3	6	56	16	18	6		5	4	5	1
7	Комп'ютерних наук	2		2	20	4	20			1	1		
8	Медичний	1		1	85	4	67	2	2	4	2		
9	Механіко-математичний	1	1		70	42	35	13		4	4		
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	1	2	3	60	6	42	7		3			1
11	Психології	1	3	6	106	12	56	6	1	1	1		
12	Радіофізичний		1		53	18	41	12	4	1	1		
13	Соціологічний	2		3	181	37	25	3		4	4		
14	Фізико-енергетичний			6	42	13	32	1	1	1			
15	Фізико-технічний	3	2	2	43	18	29	5	1				
16	Фізичний			1	49	25	56	16	1				
17	Філологічний	1		4	105	10	5	3		4			
18	Філософський	5	3	3	174	20	83	2		6	5	2	
19	Хімічний				15	11	47	5	1	0,5			
20	Юридичний	1	1	10	83	21	75	5		1	1		
21	НДІ астрономії				10	10	21	14					
22	НДІ біології				8	4	19		1	1	1		
23	НДІ хімії				17	11	7	2	1	0,5			
24	Загальноуніверситетські відділи											6	1
25	Центр міжнародної освіти		3		17	2	28			1	1		
26	ЦНБ				10	1				2	1	82	
27	Ботанічний сад				2	2	4	1					
	Усього	25	35	60	1727	346	1201	122	16	76	34	101	3

спеціалізованих рад, інші знаходяться на перереєстрації.

Докторантура, аспірантура та інститут здобувачів – основне джерело підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації. Університет станом на 01.07.2013 р. має право проводити підготовку аспірантів за 80 спеціальностями. В аспірантурі університету навчаються 387 аспірантів за 66 спеціальностями, в тому числі 254 – з відривом від виробництва та 133 – заочно; 15 аспірантів навчаються за контрактом. Найбільша кількість аспірантів навчається за спеціальностями економічного профілю – 74; фізико-математичного – 57; фізіологічного – 47 осіб.

Великим залишається відсів з аспірантури. Зокрема, за 2012 рік він склав 40 осіб, за 6 місяців 2013 року з аспірантури відраховані 20 осіб, у тому числі 19 – за власним бажанням, 1 – за невиконання індивідуального плану.

До наукового керівництва аспірантами залучені 141 доктор наук і 93 кандидати наук.

У 2012 році аспірантуру закінчили 104 аспіранти, в тому числі із захистом дисертацій до завершення терміну навчання – 8. У 2013 р. аспірантуру станом на 1 липня закінчили 18 осіб, в т.ч. із захистом дисертації – 7 осіб.

Університет станом на 01.07.2013 р. має право здійснювати підготовку докторантів за 30 спеціальностями. Зараз у докторантурі універ-

ситету навчається 24 докторанти за 16 спеціальностями. У 2012 році докторантуру закінчили 5 докторантів без захисту дисертацій. У 2013 році закінчила докторантуру з достроковим захистом дисертації соціолог Щудло С. А.

До кафедр університету прикріплені 22 здобувачі, у тому числі 15 – для написання кандидатських дисертацій і 7 – для складання кандидатських іспитів.

2.4. Студентська науково-дослідна робота

Наукова робота студентів в університеті ґрунтується на багаторічній практиці та науковому досвіді, накопиченому за часи існування університету, і є важливою складовою підготовки висококваліфікованих фахівців.

Основними формами наукової роботи студентів є індивідуальна робота на кафедрах і в

лабораторіях факультетів, участь у виконанні конкретних завдань з НДР кафедр, у наукових гуртках, дискусійних клубах, круглих столах, семінарах, олімпіадах, конкурсах наукових робіт, конференціях, написання наукових статей тощо.

В університеті діють 85 наукових гуртків, до яких залучено 905 студентів, організовано 14 навчально-наукових центрів, 2 науково-дослідні лабораторії, у роботі яких беруть участь понад 200 студентів.

Проводиться робота із залучення студентів до участі в олімпіадах різного рівня. Університет повністю фінансує витрати, пов'язані з участю у Всеукраїнських студентських олімпіадах. У січні-лютому 2013 р. на факультетах пройшов I тур Всеукраїнської студентської олімпіади, в якому взяли участь 200 студентів університету. До II туру Всеукраїнської студентської олімпіади було залучено 125 студен-

Таблиця 2.5

Наукові періодичні видання Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (станом на 1 липня 2013 року)

Галузь науки	Видання
Фізико-математичні науки	Вісник університету, серія «Ядра, частинки, поля» Вісник університету, серія «Фізика» Вісник університету, серія «Математика, прикладна математика, механіка» Вісник університету, серія «Математичне моделювання. Інформаційні технології. Автоматизовані системи управління» Вісник університету, серія «Радіофізика та електроніка» Журнал «Біофізичний вісник» Журнал «Фізична інженерія поверхні» Збірник наукових праць «Сучасні проблеми природничих наук» (започатковано у 2013 р.)*
Хімічні науки	Вісник університету, серія «Хімія»
Біологічні науки	Вісник університету, серія «Біологія» Журнал «Фотобіологія та фотомедицина»
Медичні науки	Вісник університету, серія «Медицина»
Географічні науки	Вісник університету, серія «Геологія, географія, екологія» Вісник університету, серія «Екологія» Збірник наукових праць «Людина та довкілля. Проблеми неоекології» Збірник наукових праць «Часопис соціально-економічної географії» Збірник наукових праць «Проблеми безперервної географічної освіти і картографії»
Психологічні науки	Вісник університету, серія «Психологія»
Історичні науки	Вісник університету, серія «Історія» Вісник університету, серія «Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки» Збірник наукових праць «Харківський історіографічний збірник» Збірник наукових праць «Актуальні питання вітчизняної та всесвітньої історії» Збірник наукових праць «Дриновський збірник» Журнал «Старожитності». Харківський історико-археологічний щорічник
Економічні науки	Вісник університету, серія «Економічна» Журнал «Соціальна економіка»
Політичні науки	Вісник університету, серія «Питання політології»
Філософські науки	Вісник університету, серія «Теорія культури та філософія науки» Вісник університету, серія «Філософія. Філософські перипетії» Збірник наукових праць «Схід–Захід»* Науково-практичний журнал «Філософія спілкування: філософія, психологія, соціальна комунікація»*

Філологічні науки	32. Вісник університету, серія «Філологія» 33. Вісник університету, серія «Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов» 34. Вісник університету, серія «Соціальні комунікації»* 35. Журнал «Філологічні трактати» 36. Міжнародний електронний збірник наукових праць «Когніція, комунікація, дискурс»
Педагогічні науки	37. Вісник університету, серія «Валеологія: сучасність і майбутнє» 38. Збірник наукових праць «Наукові записки кафедри педагогіки» 39. Збірник наукових праць «Викладання мов на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки»
Соціологічні науки	40. Вісник університету, серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи» 41. Збірник наукових праць «Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства» 42. Збірник наукових праць «SOCIOПРОСТІР»* 43. Журнал «Український соціологічний журнал» 44. «Соціологія майбутнього: журнал з проблем соціології молоді та студентства»*
Юридичні науки	45. Вісник університету, серія «Право»
Міжнародні відносини, економіка, країнознавство, туризм	46. Вісник університету, серія «Міжнародні відносини, економіка, країнознавство, туризм» *

* Наукові періодичні видання, не зареєстровані як фахові.

тів, і 23 учасників завоювали призові місця (табл. 2.6).

Студенти університету беруть активну участь в організації та роботі міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференцій. У 2012/2013 навчальному році на базі університету було проведено 18 конференцій за участю студентів, зокрема, VIII Міжнародну конференцію студентів і молодих вчених «Від громадянського суспільства до правової держави», XI Міжнародну студентську наукову конференцію «Соціологія і (пост)сучасність», Міжнародну науково-практичну конференцію студентів, аспірантів та молодих науковців «Регіон – 2013: суспільно-географічні аспекти».

З 2006/2007 навчального року проводиться Харківський регіональний конкурс студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук. У 2013 році за напрямом «соціогуманітарні науки» I місце посіли студенти університету Дикань Богдан та Сторчак Марія, за напрямом «природничі науки» – студентка Борисенко Діана посіла III місце.

Щороку студенти університету беруть активну участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт за різними галузями. Переможцями конкурсу у 2012/2013 навчальному році стали 25 студентів (табл. 2.7).

Окрім того, студенти університету стають переможцями міжнародних олімпіад і конкурсів: на Міжнародній студентській олім-

піаді з теоретичної механіки студент фізико-технічного факультету Рубанов Дмитро одержав срібну медаль. На 73-й Студентській математичній олімпіаді імені Вільяма Ловелла Патнема (український тур) у грудні 2012 р. студент механіко-математичного факультету Кислинський Олексій посів I місце. На III Міжнародному турнірі природничих наук (Санкт-Петербург, Росія) команда університету у складі студентів хімічного факультету Олега Бородіна (капітан), Євгена Звягіна, Влади Ісакової, Олександра Кравченка та студентки біологічного факультету Валерія Сапожнікова) посіла друге місце серед 35 команд провідних університетів Росії, України, Білорусії та Казахстану.

У 2012/2013 навчальному році 16 студентів університету відзначені стипендіями Президента України, 3 студенти отримують стипендію Верховної Ради України, 1 студент отримує стипендію облдержадміністрації та 28 – іменні стипендії.

Особлива увага приділяється публікаціям студентів за результатами їхньої науково-дослідної роботи. У 2008 році було опубліковано 480 наукових статей та тез доповідей за участю студентів, у 2010 р. – 520, у 2013 р. – 560 (з них самостійно – 180 статей та тез), а у першому півріччі 2013 р. – 290 (з них самостійно – 100 статей та тез). * Наукові періодичні видання, не зареєстровані як фахові.

Таблиця 2.6

Переможці Всеукраїнських студентських олімпіад у 2012/2013 навчальному році

№ з/п	Дисципліна	Прізвище, ім'я, по батькові	Місце
1.	Історія	Каштанов Кирило Альбертович	I місце
2.	Патологічна анатомія	Морозова Катерина Едуардівна	I місце
3.	Філософія. Релігієзнавство	Зорченко Ірина Володимирівна	I місце
4.	Історія України	Іллах Павло Ехсанович	II місце
5.	Фізика	Рубанов Дмитро Геннадійович	II місце
6.	Фізика	Божко Андрій Олександрович	II місце
7.	Фізика	Майстренко Олексій Олександрович	II місце
8.	Економіка підприємства	Гавриленко Юлія Юріївна	II місце
9.	Економіка природокористування	Мандрика Оксана Вікторівна	II місце
10.	Математика	Кислинський Олексій Олексійович	II місце
11.	Патологічна анатомія	Матковська Ганна Олександрівна	II місце
12.	Патологічна анатомія	Лахуніна Арина Ігорівна	II місце
13.	Патологічна анатомія	Назаренко Євген Олегович	II місце
14.	Німецька мова і література	Дем'янюк Світлана Петрівна	II місце
15.	Переклад	Дем'янюк Світлана Петрівна	II місце
16.	Хімія	Запорожець Ірина Олександрівна	II місце
17.	Менеджмент організацій і адміністрування	Урсулов Євген Іванович	III місце
18.	Міжнародна економіка	Тесленко Олександр Михайлович	III місце
19.	Біологія	Сапожнікова Валерія Олександрівна	III місце
20.	Екологія	Свістунова Аліна Михайлівна	III місце
21.	Економічна кібернетика	Зубова Віталіна Вікторівна	III місце
22.	Економічна кібернетика	Гарагатий Ігор Дмитрович	III місце
23.	Патологічна анатомія	Назаренко Євген Олегович	III місце
24.	Німецька мова і література	Орешич Вадим Віталійович	III місце

Таблиця 2.7

Переможці II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук у 2012/2013 навчальному році

№ з/п	Напрямок	Прізвище, ім'я по батькові студента	Науковий керівник	Диплом
1.	Профілактична медицина	Морозова Катерина Едуардівна	Даниленко Г.М., зав.каф	III місце
2.	Соціологія	Борисов Роман Ігорович	Шеремет І.І	I місце
3.	Соціологія	Агамір'ян Любов Вікторівна	Сокур'янська Л.Г.	II місце
4.	Екологія та екологічна безпека	Клец Анастасія Анатоліївна	Максименко Н.В.	I місце
5.	Екологія та екологічна безпека	Гладун Наталія Іванівна	Некос А.Н.	II місце
6.	Екологія та екологічна безпека	Мандрика Оксана Вікторівна	Некос А.Н.	II місце
7.	Безпека життєдіяльності	Карножицький Павло Павлович	Кулик М.І., Кравченко Н.Б.	III місце
8.	Економіка природокористування та охорона навколишнього середовища	Носик Світлана Віталівна	Крайнюков О.М.	I місце
9.	Переклад	Ушко Валерія Станіславівна	Черноватий Л.М.	II місце
10.	Романо-германські мови та література	Кривенкова Ольга Володимирівна	Самохіна В.О.	III місце
11.	Географічні науки	Баріло Ірина Миколаївна	Немець К.А.	III місце

12.	Географічні науки	Бурдун Юлія Костянтинівна	Черваньов І.Г.	I місце
13.	Фізика	Артюшенко Катерина Павлівна	Лісовський В.О.	II місце
14.	Фізика	Третьяк Діана Володимирівна	Горобченко О.О.	III місце
15.	Математичні науки	Калінін Дмитро Сергійович	Горькавий В.О.	III місце
16.	Математичні науки	Матвієнко Тетяна Валеріївна	Горькавий В.О.	III місце
17.	Історичні науки	Рачков Євген Сергійович	Посохов С.І.	I місце
18.	Кількісні методи в економіці	Зубова Віталіна Вікторівна	Меркулова Т.В.	II місце
19.	Кількісні методи в економіці	Абдуліна Анастасія Костянтинівна	Меркулова Т.В.	III місце
20.	Філософські науки	Філоненко Борис Олександрович	Петренко Д.В.	I місце
21.	Філософські науки	Беша Олександр Олександрович	Перепелиця О.М.	II місце
22.	Маркетинг, управління персоналом і економіка праці	Халілаєва Ельвіра Юсуфівна	Коломієць Г.М.	II місце
23.	Маркетинг, управління персоналом та економіка праці	Смахтіна Валентина Олександрівна	Коломієць Г.М.	II місце
24.	Соціолінгвістика	Бобильова Тамара Михайлівна	Снурнікова Ю.М.	II місце
25.	Соціолінгвістика	Токар Ольга Василівна	Коротич К.В.	II місце

III. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ – ОСНОВНІ КІЛЬКІСНІ ТА ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ

3.1. Напрями і спеціальності підготовки фахівців

У 2012/2013 навчальному році розширився спектр напрямів і спеціальностей підготовки фахівців, розвивалися та вдосконалювалися організаційні форми навчального процесу.

У травні – червні 2013 року Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна успішно пройшов чергову акредитацію за

IV рівнем. Також в університеті на наступні 10 років акредитована підготовка фахівців за 19 напрямами та 36 спеціальностями.

У 2012/2013 навчальному році було визнано акредитованими нові напрями і спеціальності:

– за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» 6.170101 «Безпека інформаційних і комунікаційних систем»;

– за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» 8.18010019 «Медіа-комунікації».

Таблиця 3.1

Напрями та спеціальності підготовки фахівців з вищою освітою

№ з/п	Назва напрямку підготовки, спеціальності
Підготовка бакалаврів	
1	6.010203 Здоров'я людини
2	6.020101 Культурологія
3	6.140103 Туризм
4	6.020301 Філософія
5	6.020302 Історія
6	6.020303 Філологія
7	6.020304 Богослов'я (християнська теологія)
8	6.030101 Соціологія
9	6.030102 Психологія
10	6.030104 Політологія
11	6.030201 Міжнародні відносини
12	6.030202 Міжнародне право
13	6.030203 Міжнародні економічні відносини
14	6.030204 Міжнародна інформація
15	6.030301 Журналістика
16	6.030302 Реклама і зв'язки з громадськістю
17	6.030401 Право
18	6.030501 Економічна теорія
19	6.030502 Економічна кібернетика
20	6.030503 Міжнародна економіка
21	6.030506 Прикладна статистика
22	6.030507 Маркетинг
23	6.030508 Фінанси і кредит
24	6.030509 Облік і аудит
25	6.030601 Менеджмент
26	6.040101 Хімія
27	6.040102 Біологія
28	6.040103 Геологія

Таблиця 3.1 (продовження)

29	6.040104 Географія
30	6.040106 Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування
31	6.040201 Математика
32	6.040202 Механіка
33	6.040203 Фізика
34	6.040204 Прикладна фізика
35	6.040206 Астрономія
36	6.040301 Прикладна математика
37	6.040302 Інформатика
38	6.050101 Комп'ютерні науки
39	6.050201 Системна інженерія
40	6.050801 Мікро- та наноелектроніка
41	6.130102 Соціальна робота
42	6.140101 Готельно-ресторанна справа
43	6.170101 Безпека інформаційних і комунікаційних систем
44	6.170202 Охорона праці
Підготовка спеціалістів, магістрів	
1	8.01020301 Здоров'я людини
2	7.02010101 Культурологія 8.02010101
3	8.02030101 Філософія
4	7.02030201 Історія 8.02030201
5	7.02030203 Архівознавство 8.02030203
6	7.02030204 Археологія 8.02030204
7	7.02030301 Українська мова та література 8.02030301
8	7.02030302 Російська мова та література 8.02030302
9	7.02030302 Англійська мова та література 8.02030302
10	7.02030302 Німецька мова та література 8.02030302
11	7.02030302 Французька мова та література 8.02030302
12	7.02030302 Латинська мова та література 8.02030302
13	7.02030303 Прикладна лінгвістика 8.02030303
14	7.02030304 Переклад 8.02030304
15	7.03010101 Соціологія 8.03010101
16	7.03010201 Психологія 8.03010201
17	7.03010401 Політологія 8.03010401
18	7.03020301 Міжнародні економічні відносини 8.03020301
19	7.03030101 Журналістика 8.03030101
20	7.03040101 Правознавство 8.03040101
21	8.03050101 Економічна теорія
22	8.03050201 Економічна кібернетика
23	7.03050301 Міжнародна економіка 8.03050301
24	7.03050601 Прикладна статистика 8.03050601
25	7.03050701 Маркетинг 8.03050701

Таблиця 3.1 (продовження)

26	7.03050801 Фінанси і кредит 8.03050801
27	7.03050802 Банківська справа 8.03050802
28	7.03050901 Облік і аудит 8.03050901
29	7.03050601 Менеджмент організацій і адміністрування 8.03050601
30	8.03060104 Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності
31	7.04010101 Хімія 8.04010101
32	7.04010201 Біологія 8.04010201
33	8.04010205 Біохімія
34	7.04010209 Генетика 8.04010209
35	7.04010212 Фізіологія людини і тварин 8.04010212
36	7.04010301 Геологія 8.04010301
37	7.04010301 Гідрогеологія 8.04010301
38	7.04010401 Географія 8.04010401
39	7.04010402 Економічна і соціальна географія 8.04010402
40	7.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища 8.04010601
41	7.04020101 Математика 8.04020101
42	7.04020201 Теоретична та прикладна механіка 8.04020201
43	8.04020301 Фізика
44	8.04020302 Фізика конденсованого стану
45	8.04020401 Прикладна фізика
46	7.04020402 Радіофізика і електроніка 8.04020402
47	8.04020403 Експериментальна ядерна фізика та фізика плазми
48	7.04020405 Біофізика 8.04020405
49	7.04020406 Медична фізика 8.04020402
50	8.04020601 Астрономія
51	7.04030101 Прикладна математика 8.04030101
52	7.04030201 Інформатика 8.04030201
53	7.05010101 Інформаційні управляючі системи 8.05010101 та технології
54	7.05020101 Комп'ютеризовані системи управління та 8.05020101 автоматика
55	7.05080102 Фізична та біомедична електроніка 8.05080102
56	7.12010001 Лікувальна справа
57	7.14010301 Туризмознавство 8.14010301
58	8.18010018 Адміністративний менеджмент
59	8.18010019 Медіа-комунікації
60	8.18010024 Прикладна економіка
61	7.17010101 Безпека інформаційних і комунікаційних систем
63	8.17010101 Безпека інформаційних і комунікаційних систем
64	8.18010015 Консолідована інформація

Університет отримав ліцензії на провадження освітньої діяльності з підготовки бакалаврів:

– галузь знань 0302 «Міжнародні відносини», напрям 6.030204 «Міжнародна інформація»;

– галузь знань 1401 «Сфера обслуговування», напрям 6.140101 «Готельно-ресторанна справа»;

– галузь знань 1301 «Соціальне забезпечення», напрям 6.130102 «Соціальна робота»;

0203 «Гуманітарні науки», напрям 6.020304 «Богослов'я»; (християнська теологія);

з підготовки спеціалістів:

– галузь знань 1701 «Інформаційна безпека», спеціальність 7.17010101 «Безпека інформаційних і комунікаційних систем»;

з підготовки магістрів:

– галузь знань 1701 «Інформаційна безпека», спеціальність 8.17010101 «Безпека інформаційних і комунікаційних систем»;

– галузь знань 1801 «Специфічні категорії», спеціальність 8.18010015 Консолідована інформація;

– галузь знань 0402 «Фізико-математичні науки», спеціальність 8.04020402 «Медична фізика».

У 2013 році вперше здійснено прийом абітурієнтів на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» за напрямками підготовки «Міжнародна інформація», «Готельно-ресторанна справа», «Соціальна робота», «Богослов'я (християнська теологія)»; за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст» зі спеціальності «Безпека інформаційних і комунікаційних систем»; за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» зі спеціальностей «Безпека інформаційних і комунікаційних систем», «Консолідована інформація», «Медична фізика».

Підготовка фахівців у 2012/2013 навчальному році проводилася за 40 напрямками та 62 спеціальностями. З 2013/2014 навчального року буде здійснюватися підготовка за 44 напрямками та 62 спеціальностями (табл. 3.1).

3.2. Контингент осіб, які навчаються

У 2012/2013 навчальному році в університеті навчалися 14410 осіб, з них 11243 студенти – громадяни України, в тому числі 8581 особа за денною, 2662 особа – за заочною формами навчання. Кількість іноземних студентів досягла 2686 осіб. Навчалися іноземні громадяни з 61 країни. В аспірантурі навчалися 437 громадян України та 20 іноземців, у докторантурі – 24 громадянина України.

За контрактом навчалися 6538 студентів (47% від загальної кількості) Серед них 3901 студент – громадяни України (35% від загальної кількості студентів-громадян України).

3.3. Успішність студентів і випуск фахівців на денному відділенні

У 2012/2013 навчальному році одним із головних пріоритетів залишалось забезпечення високого рівня навчального процесу, дотримання державних стандартів вищої освіти та вимог Міністерства освіти і науки України. Порівнюючи показники успішності студентів у літню екзаменаційну сесію 2012/2013 навчальному році з успішністю 2011/2012 навчального року, можна відзначити, що показник абсолютної успішності не знизився і становив 89,1% (проти 89,4%). Показник якісної успішності дещо знизився і дорівнює 48% (50% у 2011/2012 р.) (табл. 3.2, 3.3).

Аналіз підсумків літньої екзаменаційної сесії 2012/2013 навчального року вказує на те, що показник «кількість боржників» зменшився і дорівнює 597 (7,5% студентів) (у 2011/2012 навчальному році – 599 (7,4% студентів). Найбільша кількість осіб, які отримали оцінку «незадовільно», на таких факультетах: механіко-математичному – 66 (15,7%), міжнародних відносин та туристичного бізнесу – 63 (11,7%), комп'ютерних наук – 51 (15,5%), іноземних мов – 51 (6,3%), юридичному – 47 (13%), соціологічному – 47 (13,0%). (табл. 3.4). На економічному факультеті все ще багато студентів, які не з'явилися на іспити без поважних причин, – 101 особа (11,5%). Слід відзначити, що цей показник значно знижує абсолютну та якісну успішність на факультеті і в університеті. На фізичному, медичному факультетах та факультеті іноземних мов не було студентів, які не з'явилися на екзамени без поважних причин.

Збільшився показник відсіву студентів. Він становить у 2012/2013 навчальному році 8,1% (6% у 2011/2012 навчальному році). За академічну заборгованість відраховано 5,1% студентів (у 2011/2012 навчальному році – 3,8%) (табл. 3.5, 3.6). Найбільший відсів був на таких на факультетах:

– механіко-математичному – 86 осіб (18,7%), із них за академічну неуспішність відраховано 57 осіб (12,4%);

– іноземних мов – 62 особи (7,0%), із них за академічну неуспішність відраховано 34 особи (3,9%);

– комп'ютерних наук – 54 особи (15,4%), із них за академічну неуспішність відраховано 35 осіб (10,0%);

Таблиця 3.2

Динаміка основних показників успішності студентів, %

Форма навчання	Сесія	Абсолютна успішність		«5»		«5» і «4»		Тільки «3»	
		11/12	12/13	11/12	12/13	11/12	12/13	11/12	12/13
Денна	Зимова	86,8	89,3	11,8	12,0	35,3	35,3	4,4	4,8
	Літня	89,4	89,1	16,4	5,7	33,4	42,0	4,1	1,1
Заочна	Зимова	83,3	81,5	7,4	5,8	30,3	29,1	7,9	8,3
	Літня	85,1	86,3	6,6	7,0	26,2	28,8	8,7	8,7

Таблиця 3.3

Основні показники екзаменаційних сесій за факультетами (денне відділення), %

№ з/п	ФАКУЛЬТЕТ	Сесія	2011/2012 навчальний рік		2012/2013 навчальний рік	
			Абсолютна	Якісна	Абсолютна	Якісна
1	Біологічний	зимова	87	59	88	54
		літня	88	59	85	61
2	Геолого-географічний	зимова	86	54	86	54
		літня	90	55	90	51
3	Економічний	зимова	83	51	86	88
		літня	87	49	49	48
4	Екологічний	зимова	91	46	89	49
		літня	92	55	89	48
5	Іноземних мов	зимова	92	49	94	53
		літня	92	54	94	54
6	Комп'ютерних наук	зимова	73	36	86	37
		літня	90	43	82	34
7	Історичний	зимова	88	50	91	47
		літня	97	52	96	44
8	Механіко-математичний	зимова	70	34	79	38
		літня	81	42	83	40
9	Медичний	зимова	78	46	92	47
		літня	82	58	92	46
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	зимова	85	54	89	51
		літня	85	47	84	44
11	Психології	зимова	88	40	90	42
		літня	88	54	93	43
12	Радіофізичний	зимова	90	41	80	36
		літня	95	56	94	52
13	Соціологічний	зимова	98	38	98	44
		літня	90	45	87	38
14	Фізико-технічний	зимова	86	56	88	60
		літня	89	57	85	61
15	Фізико-енергетичний	зимова	84	54	84	43
		літня	83	43	87	56
16	Фізичний	зимова	87	43	91	55
		літня	93	60	96	66
17	Філологічний	зимова	93	50	92	53
		літня	94	52	93	54
18	Філософський	зимова	86	54	89	55
		літня	95	54	93	57
19	Хімічний	зимова	93	44	93	39
		літня	90	41	89	43
20	Юридичний	зимова	95	35	97	33
		літня	85	28	85	31
По університету		зимова	87	47	89	47
		літня	89	50	89	48

Таблиця 3.4

Боржники після літньої екзаменаційної сесії

№ з/п	Факультети	Отримали «2» після літньої сесії 2011/2012 навч. року	З них відраховано на 01.09.2012 р.	Отримали «2» після літньої сесії 2012/2013 навч. року
1	Біологічний	30	7	30
2	Геолого-географічний	13	6	37
3	Економічний	83	12	2
4	Екологічний	11	3	-
5	Іноземних мов	72		51
6	Комп'ютерних наук	17	14	51
7	Історичний	9	9	8
8	Механіко-математичний	37	22	66
9	Медичний	70	10	39
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	50	5	63
11	Психології	15	4	16
12	Радіофізичний	7	7	21
13	Соціологічний	43	18	47
14	Фізико-технічний	17	7	21
15	Фізико-енергетичний	14	6	15
16	Фізичний	9	7	9
17	Філологічний	30	18	45
18	Філософський	7	7	10
19	Хімічний	15	6	19
20	Юридичний	42	4	47
	Усього	771	149	597

Таблиця 3.5

Відсів студентів на факультетах (денна форма навчання), %

№ з/п	Факультет	Усього					За академічну неуспішність				
		08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13
1	Біологічний	1,9	3,3	5,2	5,4	8,2	1,6	2,4	3,3	3,6	5,6
2	Геолого-географічний	4,1	3,3	5,9	3,9	5,9	1,7	2,3	4,2	3,1	4,0
3	Економічний	2,3	4,1	3,2	4,1	4,0	1,2	3,7	1,9	2,2	2,0
4	Екологічний	7,2	9,8	10,7	2,8	6,3	5,0	6,3	7,3	1,1	5,0
5	Іноземних мов	4,0	6,1	4,8	4,0	7,0	2,5	2,4	1,7	2,0	3,9
6	Комп'ютерних наук	5,5	13,0	8,4	8,6	15,4	2,3	7,6	5,8	6,4	10,0
7	Історичний	6,5	5,9	4,5	5,2	11,0	4,3	4,5	2,8	2,9	7,5
8	Механіко-математичний	13,0	8,1	13,7	10,3	18,7	9,6	5,1	11,6	10,1	12,4
9	Медичний	7,9	4,6	0,6	12,2	10,0	4,9	2,1	0,6	6,3	7,0
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	3,4	2,8	4,2	4,0	4,0	1,7	1,6	1,1	1,3	1,7
11	Психології	3,1	8,0	4,6	5,2	5,5	2,5	3,1	2,5	3,0	3,3
12	Радіофізичний	6,0	8,9	10,4	7,2	13,2	5,0	7,4	9,4	6,4	9,4
13	Соціологічний	3,2	8,3	5,1	5,0	8,1	2,3	5,7	4,3	3,5	3,5
14	фізико-технічний	9,2	10,6	9,6	6,4	4,4	5,9	9,3	7,4	5,3	3,2
15	Фізико-енергетичний	24,0	12,7	18,3	5,4	8,8	23,0	11,8	17,6	3,4	5,7
16	Фізичний	10,6	10,1	5,9	10,5	5,7	8,3	4,3	4,5	4,0	4,5
17	Філологічний	5,3	6,0	7,5	7,6	6,5	3,8	4,1	5,6	5,0	4,2
18	Філософський	4,8	3,3	6,6	7,5	9,6	4,1	1,5	4,8	5,5	6,7
19	Хімічний	6,5	4,7	6,9	3,1	6,9	5,9	3,5	5,1	1,5	5,0
20	Юридичний	5,0	14,0	10,5	6,5	6,4	2,6	7,4	7,8	2,4	3,7
	По університету	5,2	6,7	6,5	6,1	8,1	3,5	4,4	4,7	3,8	5,1

Таблиця 3.6

Відрахування студентів денної форми навчання у 2012/2013 навчальному році

Контингент денного відділення	Факультет	Денна			
		Усього		Академічна заборгованість	
		Кількість	%	Кількість	%
389	Біологічний	32	8,2	22	5,6
422	Геолого-географічний	25	5,9	17	4,0
925	Економічний	37	4,0	19	2,0
239	Екологічний	15	6,3	12	5,0
881	Іноземних мов	62	7,0	34	3,9
350	Комп'ютерних наук	54	15,4	35	10,0
373	Історичний	41	11,0	28	7,5
461	Механіко-математичний	86	18,7	57	12,4
501	Медичний	50	10,0	35	7,0
575	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	23	4,0	10	1,7
270	Психології	15	5,5	9	3,3
385	Радіофізичний	51	13,2	36	9,4
483	Соціологічний	39	8,1	17	3,5
252	Фізико-технічний	11	4,4	8	3,2
192	Фізико-енергетичний	17	8,8	11	5,7
246	Фізичний	14	5,7	11	4,5
764	Філологічний	50	6,5	32	4,2
239	Філософський	23	9,6	16	6,7
317	Хімічний	22	6,9	16	5,0
374	Юридичний	24	6,4	14	3,7
8581	Усього	691	8,1	439	5,1

Таблиця 3.7

Випуск фахівців-громадян України

Форма навчання	Бакалаври		Спеціалісти		Магістри	
	2012 рік	2013 рік	2012 рік	2013 рік	2012 рік	2013 рік
Денна	1751	1583	477	478	980	1033
Заочна	633	553	343	296	277	317
Усього	2384	2136	820	774	1257	1350

Таблиця 3.9

Коефіцієнт випуску спеціалістів і магістрів на денному відділенні (% відносно прийому)

№ з/п	Факультет	Навчальний рік				
		2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
1	Біологічний	100	100	96,0	100	96,3
2	Геолого-географічний	100	97,6	97,2	100	100
3	Економічний	98,0	98,7	98,4	97,8	100
4	Екологічний	88,9	100	100	100	100
5	Іноземних мов	96,3	95,8	89,8	98,7	94,2
6	Комп'ютерних наук	97,0	95,7	100	100	85,0
7	Історичний	97,0	100	95,0	97,0	96,5
8	Механіко-математичний	91,0	93,2	79,0	92,5	93,2
9	Медичний	100	100	100	93,8	95,0
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	98,4	99,9	98,0	98,4	100
11	Психології	97,3	99,7	100	98,3	100
12	Радіофізичний	99,0	99,0	100	99,0	100
13	Соціологічний	99,0	100	98,0	100	95,6
14	Фізико-технічний	100	97,8	100	100	100
15	Фізико-енергетичний	100	100	100	100	100
16	Фізичний	97,0	100	93,0	89,0	100
17	Філологічний	99,0	97,1	91,4	97,0	89,8
18	Філософський	98,0	99,7	98,6	99,0	87,5
19	Хімічний	93,0	99,7	100	100	100
20	Юридичний	95,2	99,8	98,0	91,7	93,5
	По університету	97,0	96,3	96,1	97,5	97,3

Таблиця 3.8

Випуск фахівців у 2012/2013 навчальному році за освітньо-кваліфікаційними рівнями «спеціаліст», «магістр» (денна форма навчання)

№ з/п	Факультет	Випуск	Дипломи з відзнакою		Захищені дипломні роботи на «відмінно»	
			Кількість	%	Кількість	%
1	Біологічний	71	37	52,1	49	56,0
2	Геолого-географічний	88	28	32,0	34	39,0
3	Економічний	178	56	32,0	87	49,0
4	Екологічний	38	9	23,6	27	71,0
5	Іноземних мов	134	42	26,0	77	67,2
6	Комп'ютерних наук	46	12	26,0	38	83,0
7	Фізико-технічний	39	26	67,0	29	75,0
8	Фізико-енергетичний	17	6	35,3	7	41,0
9	Історичний	67	26	39,0	33	49,2
10	Механіко-математичний	80	17	28,8	27	34,0
11	Медичний	48	18	17,0	-	-
12	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	105	45	42,8	51	48,5
13	Психології	44	16	36,0	37	60,0
14	Радіофізичний	87	33	38,0	52	60,0
15	Соціологічний	95	29	29,4	31	33,0
16	Фізичний	58	18	31,0	37	55,2
17	Філологічний	144	36	19,0	93	65,0
18	Філософський	52	23	44,2	27	52,0
19	Хімічний	59	14	44,0	43	73,0
20	Юридичний	61	14	23,0	21	34,0
Усього		1511	515	34,0	800	53,0

Таблиця 3.10

Абсолютна успішність студентів заочної форми навчання (літня сесія) (у %)

№ з/п	Факультети	Навчальний рік	
		2011/2012	2012/2013
1	Біологічний	89,0	85,0
2	Геолого-географічний	75,0	83,0
3	Економічний	90,0	91,0
4	Іноземних мов	86,0	82,0
5	Історичний	85,0	81,0
6	Механіко-математичний	46,0	67,0
7	Психології	86,0	84,0
8	Комп'ютерних наук	100	50,0
9	Соціологічний	76,0	79,0
10	Філологічний	86,0	85,0
11	Філософський	74,0	84,0
12	Хімічний	99,0	95,0
13	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	84,0	81,0
14	Юридичний	83,0	97,0
15	Екологічний	87,0	100,0
По університету в цілому		85,1	86,3

– радіофізичному – 51 особа (13,2%), із них за академічну неуспішність відраховано 36 осіб (9,4%);

– медичному – 50 осіб (10,0%), із них за академічну неуспішність відраховано 35 осіб (7,0%);

– філологічному – 50 осіб (6,5%), із них за академічну неуспішність відраховано 32 особи (4,2%).

У 2012/2013 навчальному році за денною та заочною формами навчання випуск фахівців – громадян України за освітньо-кваліфікаційним рівнем склав: за освітньо-кваліфіка-

ційним рівнем «спеціаліст» – 774 особи, «магістр» – 1350 осіб і «бакалавр» – 2136 осіб.

Серед випускників денної форми навчання 478 спеціалістів (у тому числі 84 контрактники) та 1033 магістрів (222 контрактники). За освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» отримали дипломи 1583 особи (з них 305 контрактників) (табл. 3.7.).

Студентами-громадянами України денної форми навчання за освітньо-кваліфікаційними рівнями «спеціаліст», «магістр» було захищено 1511 дипломних робіт на 19 факультетах, із них на «відмінно» – 800 (53,0%).

Таблиця 3.11

Відрахування студентів заочної форми навчання у 2012/2013 навчальному році

№ з/п	Факультет	Контингент	Усього		За академічну заборгованість	
			Кількість	%	Кількість	%
1	Біологічний	196	7	3,6	3	1,5
2	Геолого-географічний	132	15	11,4	13	9,9
3	Економічний	423	14	3,3	8	1,9
4	Іноземних мов	336	21	6,3	16	4,8
5	Історичний	121	14	11,6	11	9,1
6	Механіко-математичний	26	13	50,0	6	23,1
7	Психології	193	32	16,6	12	6,2
8	Соціологічний	121	23	19,0	7	5,8
9	Філологічний	299	27	9,0	20	6,7
10	Філософський	75	18	24,0	14	18,7
11	Хімічний	58	6	10,3	3	5,2
12	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	208	31	15,0	12	5,8
13	Юридичний	412	47	11,4	32	7,8
14	Комп'ютерних наук	5	3	60,0	3	60,0
15	Екологічний	54	3	5,6	2	3,7
	Усього	2659	276	10,4	164	6,2

Дипломи магістрів із відзнакою отримали 436 випускників, спеціалістів – 79 (табл. 3.8).

Найбільший коефіцієнт випуску магістрів і спеціалістів дорівнював 100% на денному відділенні таких факультетів: екологічного, геолого-географічного, економічного, міжнародних відносин та туристичного бізнесу, психології, радіофізичного, фізико-енергетичного, фізико-технічного, фізичного, хімічного. Найменші коефіцієнти випуску магістрів і спеціалістів на філософському (87,5%), філологічному (89,8%), механіко-математичному (93,2%), юридичному (93,5%) факультетах. У цілому, цей показник, порівняно з минулим роком, не змінився і дорівнює 97,3% (у 2011/2012 навчальному році – 97,5%) (табл. 3.9).

У 2012 році на денному і заочному відділеннях університету випущено 483 іноземних студенти: 202 магістри, 58 спеціалістів і 223 бакалаври.

3.4. Успішність студентів і випуск фахівців на заочному відділенні

Студенти-заочники здобувають освіту на 15 факультетах, використовуючи різні форми: заочну (за держзамовленням і на умовах контракту), заочну паралельну, прискорену, а також другу вищу освіту.

У 2012/2013 навчальному році за заочною формою навчалися 2662 студенти, з них за кошти юридичних і фізичних осіб – 1891 особа.

У 2013 році отримали дипломи 1166 випускників (із них 875 – студенти-контрактники, що становить 75%). За освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» дипломи отримали 553 особи (з відзнакою – 25 осіб (4,5%)), «спеціаліст» – 296 осіб (з відзнакою – 15 осіб

(5,1%)), «магістр» – 317 осіб (з відзнакою – 67 осіб (21,1%)) (табл. 3.7).

За результатами літньої екзаменаційної сесії 2012/2013 навчального року, середній абсолютний показник успішності на заочному відділенні в порівнянні з минулим роком збільшився на 1,2%. При цьому геолого-географічний факультет підвищив успішність на 8%, соціологічний факультет – на 3%, філософський факультет – на 10%, юридичний факультет – на 14%, екологічний факультет – на 13% (табл. 3.10).

Слід відзначити, що абсолютна успішність літньої екзаменаційної сесії 2012/2013 навчального року в порівнянні з зимовою екзаменаційною сесією 2012/2013 навчального року підвищилась на 4,8% в цілому.

За 2012/2013 навчальний рік відсів на заочному відділенні склав 276 осіб (10,4%), у тому числі за академічну неуспішність – 164 особи, за порушення фінансових умов контракту – 50 осіб (табл. 3.11).

Другу вищу освіту здобували 304 особи за заочною формою навчання. У 2013 році захистили дипломи 110 студентів, у тому числі за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» – 85 осіб, за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст» – 25 осіб.

3.5. Навчально-виробнича практика

У 2012/2013 навчальному році були переоблені наскрізні програми практики. Програми спрямовані на формування у студентів сучасних практичних компетентностей і наближення практичної підготовки до потреб ринку праці. Було укладено 1387 договорів на проведення практики. За межами університету (на виробництві та у філіях кафедр) про-

Таблиця 3.12

Місяця проходження виробничої практики

№ з/п	Факультет	Рік	Курс	Кількість студентів	Пройшли практику			
					На виробництві, %	У філіях кафедр, %	На кафедрах, %	На оплачуваних місцях, %
1	Біологічний	2012	IV	72	95,0	-	-	-
		2013	IV	73	91,0	-	9,0	-
2	Геолого-географічний	2012	III,V	167	100	-	-	-
		2013	III,V	157	100	-	-	-
3	Економічний	2012	V	234	94,0	-	6,0	-
		2013	V	180	92,0	-	8,0	-
4	Екологічний	2012	III,V	67	100	-	-	-
		2013	III,V	72	100	-	-	-
5	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	2012	V	80	100	-	-	-
		2013	V	94	100	-	-	-
6	Іноземних мов	2012	V	146	68,0	-	32,0	4,0
		2013	V	137	80,0	-	20,0	-
7	Історичний	2012	V	81	100	-	-	-
		2013	V	71	100	-	-	-
8	Комп'ютерних наук	2012	V	45	31,0	-	69,0	-
		2013	V	50	76,0	-	24,0	-
9	Механіко-математичний	2012	V	70	26,0	-	74,0	-
		2013	V	87	45,0	-	55,0	-
10	Медичний	2012	V	50	100	-	-	-
		2013	V	74	100	-	-	-
11	Психології	2012	V	52	71,0	-	29,0	-
		2013	V	45	76,0	-	24,0	-
12	Радіофізичний	2012	V	84	79,0	-	21,0	-
		2013	V	88	69,0	-	31,0	-
13	Соціологічний	2012	V	100	63,0	-	37,0	-
		2013	V	94	70,0	-	30,0	-
14	Фізико-енергетичний	2012	V	17	100	-	-	-
		2013		20	90,0	-	10,0	-
15	Фізико-технічний	2012	V	37	92,0	8,0	-	-
		2013	V	46	77,0	17,0	6,0	-
16	Фізичний	2012	V	66	41,0	-	59,0	-
		2013	V	59	31,0	-	69,0	-
17	Філологічний	2012	V	159	87,0	-	13,0	-
		2013	V	148	88,0	-	12,0	-
18	Філософський	2012	IV	67	79,0	-	21,0	-
		2013	IV	48	83,0	-	17,0	-
19	Хімічний	2012	V	63	100	-	-	-
		2013	V	59	83,0	17,0	-	-
20	Юридичний	2012	IV	89	100	-	-	8,0
		2013	IV	71	100	-	-	-
	Усього	2012		1746	83,1	0,2	16,7	1,0
		2013		1673	84,0	1,0	15,0	-

Таблиця 3.13

Успішність проходження студентами виробничої практики

№ з/п	Факультети	Роки	Курс	Кількість студентів	Одержали оцінки		
					«Відмінно», %	«Добре», %	«Задовільно», %
1	Біологічний	2011	IV	72	46,0	51,0	3,0
		2012	IV	73	48,0	52,0	-
2	Геолого-географічний	2011	III,IV	167	51,0	45,0	4,0
		2012	III,IV	157	49,0	47,0	4,0
3	Економічний	2011	V	234	62,0	36,0	2,0
		2012	V	180	60,0	37,0	3,0
4	Екологічний	2011	III,V	67	72,0	28,0	-
		2012	III,V	72	71,0	29,0	-
5	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	2012	V	80	67,5	32,5	-
		2013	V	94	72,0	28,0	-
6	Іноземних мов	2012	V	146	67,0	33,0	-
		2013	V	137	65,0	35,0	-
7	Історичний	2012	V	81	75,0	25,0	-
		2013	V	71	79,0	21,0	-
8	Комп'ютерних наук	2012	V	45	100	-	-
		2013	V	50	98,0	2,0	-
9	Механіко-математичний	2012	V	70	33,0	62,0	5,0
		2013	V	87	28,0	69,0	3,0
10	Медичний	2012	V	50	78,0	22,0	-
		2013	V	74	86,0	14,0	-
11	Психології	2012	V	52	71,0	29,0	-
		2013	V	45	69,0	31,0	-
12	Радіофізичний	2012	V	84	55,0	43,0	2,0
		2013	V	88	52,0	44,0	3,0
13	Соціологічний	2012	V	100	76,0	24,0	-
		2013	V	94	77,0	23,0	-
14	Фізико-енергетичний	2012	V	17	100	-	-
		2013	V	20	100	-	-
15	Фізико-технічний	2012	V	37	70,0	30,0	-
		2013	V	46	74,0	26,0	-
16	Фізичний	2012	V	66	58,0	39,0	3,0
		2013	V	59	56,0	41,0	3,0
17	Філологічний	2012	V	159	49,0	49,0	2,0
		2013	V	148	53,0	46,0	1,0
18	Філософський	2012	IV	67	76,0	24,0	-
		2013	IV	48	77,0	23,0	-
19	Хімічний	2012	V	63	81,0	19,0	-
		2013	V	59	80,0	20,0	-
20	Юридичний	2012	IV	89	87,0	13,0	-
		2013	IV	71	89,0	11,0	-
	Усього	2012		1746	64,5	34,0	1,0
		2013		1673	65,0	34,0	1,0

Таблиця 3.14

Керівництво виробничою практикою

№ з/п	Факультет	Роки	Курс	Кількість студентів	Керували практикою		
					Усього	Проф., доктори наук, %	Доц., канд. наук, %
1	Біологічний	2011	IV	72	26	19,0	81,0
		2012	IV	73	26	19,0	81,0
2	Геолого-географічний	2011	III, V	167	25	24,0	72,0
		2012	III, V	157	21	24,0	76,0
3	Економічний	2011	V	234	23	22,0	78,0
		2012	V	180	20	20,0	80,0
4	Екологічний	2011	III, V	67	3	-	100
		2012	III, V	72	3	-	100
5	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	2012	V	80	6	-	100
		2013	V	94	6	-	100
6	Іноземних мов	2012	V	146	35	20,0	80,0
		2013	V	137	31	16,0	84,0
7	Історичний	2012	V	81	8	25,0	75,0
		2013	V	71	7	29,0	71,0
8	Комп'ютерних наук	2012	V	45	5	80,0	20,0
		2013	V	50	5	80,0	20,0
9	Механіко-математичний	2012	V	70	7	29,0	71,0
		2013	V	87	14	7,0	64,0
10	Медичний	2012	V	50	8	13,0	37,0
		2013	V	74	9	-	56,0
11	Психології	2012	V	52	11	45,5	54,5
		2013	V	45	10	50,0	50,0
12	Радіофізичний	2012	V	84	36	72,0	28,0
		2013	V	88	45	42,0	51,0
13	Соціологічний	2012	V	100	6	-	100
		2013	V	94	9	-	80,0
14	Фізико-енергетичний	2012	V	17	2	100	-
		2013	V	20	3	100	-
15	Фізико-технічний	2012	V	37	15	60,0	40,0
		2013	V	46	6	100	-
16	Фізичний	2012	V	66	15	40,0	60,0
		2013	V	59	6	100	-
17	Філологічний	2012	V	159	26	38,5	61,5
		2013	V	148	26	37,0	65,0
18	Філософський	2012	IV	67	14	43,0	57,0
		2013	IV	48	10	50,0	50,0
19	Хімічний	2012	IV	63	3	-	100
		2013	IV	59	4	50,0	25,0
20	Юридичний	2012	IV	89	3	-	100
		2013	IV	71	4	-	75,0
	Усього	2012		1 746	277	35,0	63,0
		2013		1673	265	31,0	64,0

Таблиця 3.15

Працевлаштування випускників денної форми навчання

№ з/п	Факультет, спеціальність	Випускники, які навчалися за державним замовленням	Працевлаштовані	Надано право на самостійне працевлаштування	Не працевлаштовані випускники, які навчалися за державним замовленням
1	2	4	5	7	8
1	БІОЛОГІЧНИЙ	68	65	3	-
	Генетика	17	17	-	-
	Фізіологія	16	15	1	-
	Біологія	24	23	1	-
	Біохімія	11	10	1	-
2	ГЕОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНИЙ	67	63	3	1
	Економічна географія	14	14	-	-
	Гідрогеологія	17	16	1	-
	Географія	27	25	1	1
	Геологія	9	8	1	-
3	ЕКОЛОГІЧНИЙ	28	28	-	-
	Екологія	28	28	-	-
4	ІСТОРИЧНИЙ	64	62	2	-
	Історія	50	48	2	-
	Архівознавство	8	8	-	-
	Археологія	6	6	-	-
5	ІНОЗЕМНИХ МОВ	80	71	1	8
	Мова та література (з вивченням мови)	80	71	1	8
6	МЕХАНІКО-МАТЕМАТИЧНИЙ	71	60	4	7
	Інформатика	20	13	2	5
	Математика	22	19	2	1
	Прикладна математика	22	21	-	1
	Механіка	7	7	-	-
7	РАДІОФІЗИЧНИЙ	85	83	2	-
	Радіофізика та електроніка	68	67	1	-
	Біофізика	12	12	-	-
	Фізична та біомедична електроніка	5	4	1	-
8	СОЦІОЛОГІЧНИЙ	74	72	-	2
	Соціологія	74	72	-	2
9	ПСИХОЛОГІЇ	34	34	-	-
	Психологія	34	34	-	-
10	ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИЙ	39	39	-	-
	Експериментальна ядерна фізика	16	16	-	-
	Прикладна фізика	12	12	-	-
	Медична фізика	11	11	-	-
11	ФІЗИЧНИЙ	57	53	3	1
	Фізика	54	51	3	-
	Астрономія	3	2	-	1

Таблиця 3.15 (продовження)

12	МЕДИЧНИЙ	21	20	1	-
	Лікувальна справа	21	20	1	-
13	ФІЛОЛОГІЧНИЙ	135	124	1	10
	Українська мова	66	60	1	5
	Російська мова	19	17	-	2
	Прикладна лінгвістика	14	14	-	-
	Мова і література, давньогрецька, латинська	6	6	-	-
	Журналістика	30	27	-	3
14	ХІМІЧНИЙ	52	46	2	4
	Хімія	52	46	2	4
15	ЕКОНОМІЧНИЙ	114	114	-	-
	Економічна теорія	7	7	-	-
	Економічна кібернетика	5	5	-	-
	Прикладна економіка	10	10	-	-
	Фінанси та кредит	13	13	-	-
	Економічна статистика	4	4	-	-
	Менеджмент організацій	23	23	-	-
	Облік і аудит	8	8	-	-
	Банківська справа	13	13	-	-
	Маркетинг	4	4	-	-
	Менеджмент ЗЕД	8	8	-	-
	Міжнародна економіка	19	19	-	-
16	ФІЛОСОФСЬКИЙ	52	33	3	16
	Філософія	16	10	1	5
	Культурологія	13	11	-	2
	Валеологія	23	12	2	9
17	КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК	42	41	-	1
	Інформаційні управляючі системи та технології	33	32	-	1
	Системи управління й автоматизації	9	9	-	-
18	ФІЗИКО-ЕНЕРГЕТИЧНИЙ	15	12	3	-
	Прикладна фізика	15	12	3	-
19	МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ	53	53	-	-
	Туристичний бізнес	20	20	-	-
	Міжнародні економічні відносини	33	33	-	-
20	ЮРИДИЧНИЙ	33	31	1	1
	Правознавство	33	31	1	1
	УСЬОГО	1184	1104	29	51
	У %	100	93,2	2,4	4,3

Таблиця 3.16

**Працевлаштування випускників, які мають право викладати
у загальноосвітніх закладах, у 2013 році**

№ з/п	Спеціальність	Контингент	Працевлаштовані	Надано право самостійного працевлаштування	Не працевлаштовані	Направлені до шкіл м. Харкова та Харківської обл.		
						Усього	м. Харків	Харківська обл.
1	Біологія	68	65	3	0	3	1	2
2	Географія	41	40	1	0	8	5	3
3	Історія	64	62	2	0	23	11	12
4	Мова та література з вивченням мови	80	71	1	8	6	4	2
5	Математика	71	59	4	8	4	4	0
6	Російська мова	19	17	0	2	2	1	1
7	Українська мова	66	59	1	6	15	8	7
8	Фізика	54	51	3	0	6	1	5
9	Хімія	52	44	3	5	6	3	3
	УСЬОГО	515	468	18	29	73	38	35
	У %		0,90%	0,03%	0,06%		0,52%	0,48%

Таблиця 3.17

**Направлення на роботу до шкіл України випускників непедагогічних спеціальностей
у 2013р.**

№ з/п	Спеціальність	Направлено до шкіл м. Харкова та Харківської обл.		
		Усього	м. Харків	Харківська обл.
1	Валеологія	1	1	-
2	Біохімія	1	-	1
3	Соціологія	2	2	-
4	Архівознавство	5	2	3
5	Екологія	1	1	-
6	Прикладна математика	1	1	-
7	Прикладна лінгвістика	1	1	-
8	Філософія	-	-	-
9	Інформаційні управляючі системи та технології	1	1	-
10	Психологія	2	2	-
	УСЬОГО	15	11	4

йшли практику 1425 студентів (85%) (табл. 3.12). Стаціонарні бази практик використовуються факультетами біологічним, геолого-географічним та радіофізичним. За минулий рік стан цих баз практик значно поліпшився. Під час літньої практики на навчальних базах університету пройшли практику 397 студентів.

На засіданнях кафедр і учених рад факультетів обговорювалися питання підготовки до проведення практики та її методичного забезпечення, аналізувалися результати проходження практики студентами, удосконалено програми усіх видів практик.

Студенти-практиканти отримали позитивні відгуки про рівень їхньої теоретичної та методичної підготовки. Усього по університету

одержали відмінні та добрі оцінки за практику 98,6% студентів (табл. 3.13). Було забезпечено належний науковий і методичний рівень керівництва студентами під час проведення практики, 95% керівників практик мали вчені ступені та звання (табл. 3.14).

Практика проводилася організовано, без порушень та нещасних випадків, чому сприяв ретельний контроль з боку керівників практики студентів та відділу охорони праці університету.

3.6. Працевлаштування випускників і студентів

Працевлаштування випускників 2013 року, які навчалися за державним замовлен-

ням, становить 93% (табл. 3.15). У 2013 році направлені до шкіл Харкова та Харківської області 88 випускників, які мають право викладати у загальноосвітніх навчальних закладах (табл.3.16, 3.17).

У 2012/2013 навчальному році Центр працевлаштування студентів та випускників університету продовжив роботу зі сприяння зайнятості студентів та випускників університету. Проводилися інформаційна робота: розміщено три інформаційні стенди, оновлювалася інформація на сайті Центру працевлаштування www.job.univer.kharkov.ua та у соціальних мережах www.vk.com. 12 грудня 2012 року та 11 квітня 2013 року були проведені ярмарки вакансій. У III Ярмарку вакансій взяли участь (12 грудня 2012 року) 43 компаній-роботодавців та близько 2000 студентів, у IV Ярмарку вакансій (11 квітня 2013 року) – взяло участь 45 компаній та понад 2000 студентів. Заходи відбулися при підтримки Харківського обласного центру зайнятості, регіональної служби пошуку роботи rabota.kharkov.ua, первинної профспілкової організації студентів, аспірантів та докторантів університету та Асоціації випускників, викладачів та друзів університету. Центр працевлаштування студентів та випускників університету був регіональним координатором у Харкові конкурсу «Інноваційний прорив 2012», що проводився за ініціативи Державної агенції з питань науки, інновацій та інформатизації України.

У 2012/2013 році в університеті було проведено 18 презентацій роботодавців та програм стажування, зокрема, презентації компанії: JTI Ukraine, Gameloft, SlobodaStudio, Mars Ukraine, Gillette, бізнес-інкубатора HappyFarm.

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна було нагороджено золотою медаллю у номінації «Досягнення у працевлаштуванні випускників вищого навчального закладу» на XXII Міжнародній виставці «Освіта та кар'єра – 2012» (Київ, 15-17 листопада 2012 року).

3.7. Розвиток академічної мобільності

Одним з пріоритетних напрямів реалізації Програми розвитку університету є інтернаціоналізація навчального процесу, зокрема, запровадження спільних програм з університетами-партнерами з видачею спільних дипломів.

Університет пропонує студентам 5 програм подвійних дипломів спільно з

- Політехнічним університетом Лодзі (Польща) – бакалаврська програма за напрямом «Менеджмент»;

- Університетом Ніцци-Софії Антіполіс (Франція) – магістерські програми за спеці-

альностями «Інформатика» та «Хімія»;

- Університетом прикладних наук Міттвайда (ФРН) – магістерська програма за спеціальністю «Відновлювальна енергетика»;

- Ecole Polytechnique (Франція) – магістерська програма за спеціальністю «Експериментальна ядерна фізика і фізика плазми».

Фінансування навчання студентів за програмами подвійних дипломів відбувається таким чином:

- спільна програма з Політехнічним університетом Лодзі (Польща): витрати на навчання фінансуються за рахунок приймаючої сторони, витрати на проживання, харчування тощо здійснюються за рахунок учасників;

- спільна програма з Університетом Ніцци-Софії Антіполіс (Франція): витрати на навчання фінансуються за рахунок приймаючої сторони, витрати на проживання, харчування тощо здійснюються за рахунок державного бюджету України в рамках реалізації бюджетної програми;

- спільна програма з Університетом прикладних наук Міттвайда (ФРН): освітні послуги надаються на безкоштовній основі, проїзд, проживання тощо фінансуються за рахунок державного бюджету України в рамках реалізації бюджетної програми;

- спільна програма з Ecole Polytechnique (Франція): витрати на навчання фінансуються за рахунок приймаючої сторони, витрати на проживання, харчування тощо здійснюються за рахунок учасників.

Університет посідає провідні позиції в програмах академічної мобільності Європейського Союзу, зокрема, Erasmus Mundus і Tempus, Fulbright scholar program та IREX.

Університет також бере участь в реалізації державної програми «Навчання, стажування, підвищення кваліфікації студентів, аспірантів, науково-педагогічних і педагогічних співробітників за кордоном». За два роки участі в програмі взяли участь більше 30 студентів, аспірантів і співробітників університету. Зокрема, в 2012/2013 навчальному році навчання у провідних закордонних університетах пройшли 9 студентів, стажування – 9 викладачів, аспірантів і співробітників.

Всього протягом навчального року в програмах академічної мобільності взяли участь понад 1000 студентів, аспірантів та працівників університету.

3.8. Прийом на навчання до університету у 2013 році

Конкурсний відбір вступників на основі повної загальної середньої освіти у 2013 році здійснювався за результатами зовнішнього не-

залежного оцінювання навчальних досягнень, підтверджених сертифікатами Українського центру оцінювання якості освіти. Вступники повинні були мати результати тестування з трьох загальноосвітніх дисциплін і подавати сертифікат Українського центру оцінювання якості освіти, виданий не тільки у поточному році, але й у 2008, 2009, 2010, 2011 або у 2012 році. Крім цього, для конкурсного відбору враховувався середній бал документа про повну загальну середню освіту за двоохотбальною шкалою. Університет проводив конкурсний відбір за загальноосвітніми предметами: українська мова та література, історія України, всесвітня історія, світова література, математика, біологія, фізика, хімія, географія, російська мова, іноземна мова (англійська, німецька, французька, іспанська). Вступні випробування проводилися лише для абітурієнтів, які вступали на напрями підготовки «Журналістика» (творчий конкурс) і «Здоров'я людини» (творчий конкурс), а також для осіб, яким Правилами прийому надане таке право. Прийом абітурієнтів, які вступали на навчання на основі повної загальної середньої освіти, здійснювався за 41 напрямом підготовки.

Денна форма навчання. Загальний ліцензований обсяг складав 3450 місць (у 2012 р. – 3455 місць), державне замовлення – 1401 місце (у 2012 р. – 1484 місця). До університету у 2013 р. на *денну* форму навчання було подано 26982 заяви абітурієнтів (у 2012 р. – 20455 заяв). 4865 абітурієнтів мали атестат з відзнакою (у 2012 р. – 3931). Міністерство освіти і науки України у 2013 році виділило університету квоту прийому сільської молоді у кількості 18 місць (у 2012 р. – 24); на ці місця зараховано 2 особи (у 2012 р. – 6). Квота прийому абітурієнтів із суміжних областей Російської Федерації складала 60 місць (у 2012 р. – 59), на які ніхто не був зарахований. Університет отримав квоту прийому іноземних громадян у межах обсягів державного замовлення у кількості 14 місць (у попередньому році було 6 місць): напрям підготовки «Психологія» – 3 місця (країна-замовник – Казахстан); спеціальність «Лікувальна справа» – 1 місце (країна-замовник – В'єтнам); напрям підготовки «Міжнародна економіка» – 1 місце (країна-замовник – Грузія); напрям підготовки «Фінанси і кредит», спеціальність «Фінанси» – 2 місця (країна-замовник – В'єтнам); напрям підготовки «Маркетинг» – 1 місце (країна замовник – В'єтнам); напрям підготовки «Менеджмент» – 1 місце (країна замовник – В'єтнам); напрям підготовки «Облік і аудит» – 1 місце (країна замовник Казахстан); напрям підго-

товки «Міжнародні економічні відносини» – 1 місце (країна замовник Казахстан); напрям підготовки «Туризм» – 1 місце (країна-замовник – Грузія); напрям підготовки «Філологія» (Мова і література (англійська)) – 1 місце (країна замовник Казахстан); напрям підготовки «Журналістика» – 1 місце (країна-замовник – Казахстан).

Від абітурієнтів пільгового контингенту було подано 1017 заяв (у 2012 р. – 803), серед них були: особи, які постраждали від Чорнобильської катастрофи – 42 (у 2012 р. – 39); інваліди I-II груп – 312 (у 2012 р. – 246); діти-сироти та діти, які залишилися без батьківського піклування, – 190 (у 2012 р. – 170); особи, яким Законом України «Про підвищення престижності шахтарської праці» надане право позаконкурсного вступу, – 451 (у 2012 р. – 338). З числа пільговиків цих категорій зараховано до університету 121 особа, у минулому році – 143 особи.

Конкурс у цілому по університету на *денну* форму навчання на місця *державного замовлення* складав 19,3 (у 2012 р. – 13,8). Таке підвищення конкурсу пов'язане, в першу чергу, з відсутністю вступних випробувань і можливістю подавати заяви на декілька напрямів підготовки, хоча у цьому й у минулому роках абітурієнти мали право подавати заяви не більше ніж до п'яти вищих навчальних закладів і не більше ніж на три напрями підготовки у кожному з них. Значно вплинула на кількість заяв від вступників також можливість подавати їх через систему «Електронний вступ». У такий спосіб університет отримав приблизно 45 відсотків усіх заяв від абітурієнтів.

Найбільший конкурс був за такими напрямами підготовки: «Реклама і зв'язки з громадськістю» – 145,80; «Правознавство» – 125,10; «Філологія (переклад (китайська))» – 105,80; «Філологія (переклад (іспанська))» – 90,67; «Міжнародна економіка» – 81,63; «Міжнародна інформація» – 74,00; «Маркетинг» – 66,88; «Фінанси і кредит» – 60,08; «Туризм» – 49,36.

Серед зарахованих на *денну* форму навчання 8 вступників є переможцями IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових дисциплін (у 2012 р. – 11), 10 – призерами III етапу конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України (у 2012 р. – 10). Студентом хімічного факультету став володар золотої медалі Міжнародної олімпіади з хімії Микита Оніжук, який, крім того, є переможцем IV етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з хімії.

Як і раніше, рівень підготовки абітурієнтів був достатньо високим. Середній бал атестату серед зарахованих на *денну* форму навчання в

цілому по університету становить за дванадцятибальною шкалою 10,27 (у 2012 році – 10,17). Найвищий бал у зарахованих на напрями підготовки «Міжнародна інформація» – 11,33; «Міжнародна економіка» – 11,26; «Міжнародні економічні відносини» – 11,20; «Міжнародне право» – 11,15; «Маркетинг» – 11,14; «Прикладна лінгвістика» – 11,14; «Філологія (переклад (китайська))» – 11,10; «Філологія (мова та література, переклад (англійська))» – 11,08; «Журналістика» – 11,07.

Заочна форма навчання. Держзамовлення на заочну форму навчання складало 123 місця (у 2012 р. – 134), середній конкурс на які становив 5,93 (у 2012 р. – 5,1). Найбільший конкурс на *заочну* форму навчання був на такі напрями підготовки: «Правознавство» – 37,67; «Туризм» – 11,20; «Маркетинг» – 10,33; «Психологія» – 10,00.

Навчання за ОПП бакалавра з фінансуванням підготовки за рахунок юридичних та фізичних осіб. Станом на 23 серпня 2013 року зараховано на *денну* форму навчання 968 абітурієнтів (у минулому році – 745), на *заочну* – 208 (у минулому році – 126).

Прийом абітурієнтів, які вступали на навчання для здобуття **освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»**, здійснювався за 61 спеціальністю. На *денну* форму навчання було зараховано 781 особа на місця державного замовлення (у минулому році – 825), з них 34 абітурієнти пільгового контингенту, і 281 вступника було зараховано на навчання з оплатою підготовки за кошти фізичних, юридичних осіб (у 2012 році – 224). На *заочну* форму навчання було зараховано 69 абітурієнтів на місця держзамовлення (у 2012 році – 85), се-

ред яких 3 пільговика, і 319 осіб зараховані на навчання за контрактом (у 2012 році – 285).

Прийом абітурієнтів, які вступали на навчання для здобуття **освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»**, здійснювався за 36 спеціальностями. На *денну* форму навчання зараховані 271 абітурієнт на місця держзамовлення (у 2012 році – 387), серед яких 11 пільговиків і 26 вступників – на контракт (у 2012 році – 67). На *заочну* форму навчання на місця державного замовлення вступило 49 осіб (у 2012 році – 72), а за контрактом – 134 абітурієнти (у 2012 році – 216). На навчання за освітньо-професійною програмою «спеціаліст» вступили 2 абітурієнти пільгового контингенту.

Вступні випробування та творчі конкурси були проведені в строк, згідно з розкладом. Усі предметні екзаменаційні комісії працювали на високому професійному рівні, чітко та злагоджено. Протягом роботи приймальної комісії була подана одна апеляція.

Комп'ютерне забезпечення роботи приймальної комісії здійснювалося під керівництвом співробітників Центру комп'ютерних технологій і було оперативним та чітким. Як і в 2012 році, відбіркові комісії факультетів працювали у тісній взаємодії з Єдиною державною електронною базою освітніх послуг (ЄДЕБО). Кількість співробітників університету, які були зареєстровані як оператори-користувачі ЄДЕБО, становила 82 особи (у 2012 році – 67 осіб). Формування рейтингових списків вступників, списків рекомендованих до зарахування та наказів про зарахування на навчання здійснювалось відбірковими комісіями за допомогою ЄДЕБО. Ця робота виконувалась ними вперше, вимагала значних зусиль і була успішно завершена.

IV. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Основні напрями науково-методичної роботи у 2012/2013 навчальному році визначалися Програмою розвитку університету на 2010–2020 роки: забезпечення високої якості освіти; розвиток системи внутрішнього та зовнішнього контролю якості освіти, постійного моніторингу навчального процесу; втілення «студентоцентричної» моделі навчально-виховного процесу; розвиток системи науково-методичного і матеріального забезпечення навчального процесу; впровадження у навчальний процес передових освітніх технологій; психологічна підтримка учасників навчально-виховного процесу.

Система моніторингу якості навчального процесу в університеті формувалася протягом останніх 10 років. Вона складається з двох основних блоків: моніторингу знань студентів і моніторингу організації та якості навчального процесу.

Під час моніторингу знань студентів, окрім обов'язкових заходів з модульного, а також семестрового і підсумкового контролю та державної атестації, в 2012/2013 навчальному році здійснювався вхідний контроль, що дозволив з'ясувати реальний рівень знань першкурсників; проводилися ректорські і деканські контрольні роботи; контроль залишкових знань (відстрочений контроль). Деканські контрольні роботи проводилися на 6 факультетах: іноземних мов, екологічному, радіофізичному, філологічному, філософському, фізико-енергетичному. Організація контролю знань студентів потребує подальшого вдосконалення. Необхідно внести зміни до Положення про організацію навчального процесу, передбачивши систему заходів з покращення організації та методичного забезпечення ректорських та деканських контрольних робіт, контролю залишкових знань.

До моніторингу організації та якості навчального процесу входять: адміністративний контроль проведення занять та екзаменів, перевірки стану навчально-методичного забезпечення, відкриті заняття, визначення індивідуальних рейтингів і звітування науково-педагогічних працівників за підсумками навчального року; визначення рейтингів кафедр за підсумками навчального року; опитування студентів; конкурси на здобуття премій університету: на краще науково-методичне забезпечення навчального процесу, на кращу студентську групу. Згадані заходи дозволяють отримувати інформацію про реальний стан справ, наявні проблеми і недоліки, виявляти підрозділи та окремих викладачів, що мають суттєві здобутки і корисний досвід у цьому питанні.

Важливою складовою моніторингу якості навчального процесу є опитування студентів «Викладання очима студента», яке проводиться двічі на рік на початку кожного нового семестру. Змістовні блоки анкети містять питання, пов'язані як з діяльністю викладача, так і з організацією навчального процесу. Перший блок дає змогу оцінити такі характеристики викладацької діяльності, як доступність викладання матеріалу, вміння підтримувати дисципліну в аудиторії, загальну культуру і культуру мовлення, ставлення до студентів, принципівість тощо. До опитування включено й питання про використання в навчальному процесі різноманітних організаційних форм проведення занять та контролю знань.

У 2012/2013 навчальному році соціологічним факультетом і навчально-методичним центром проведено 20-й (жовтень 2012 р.) та 21-й (лютий 2013 р.) етапи опитування «Викладання очима студента». Особливістю опитування було те, що оцінювалася діяльність

практично всіх викладачів (на попередніх етапах оцінювалася діяльність лише тих викладачів, які приймали экзамени).

Під час проведення 21-го етапу було проаналізовано 28423 анкети, опитано 3922 студента, оцінено діяльність 857 викладачів. Для порівняння: у лютому 2011 р. (17-й етап) було проаналізовано 11694 анкет, опитано 4305 студентів, оцінено діяльність 495 викладачів. Як і в попередні роки, студенти досить високо оцінюють якість викладання: середня оцінка – 4,3 за п'ятибальною шкалою. Жоден факультет не отримав оцінки нижче 4,0. На жаль, й досі своєрідною «проблемною зоною», на думку студентів, є вміння викладачів викликати інтерес до предмету, використовувати нову наукову інформацію, вміння зняти напруженість і втомленість аудиторії (табл. 4.1, 4.2). Про результати кожного етапу дослідження науковий керівник моніторингу доповідав на засіданні ректорату. Дані опитування стали предметом обговорення методичних комісій факультетів і були проаналізовані співробітниками навчально-методичного центру. Знижує ефективність моніторингу те, що в офіційних документах університету недостатньо чітко прописані механізми врахування результатів щодо кожного викладача. Також, не на всіх факультетах детально вивчається і використовується отримана інформація.

Втілення «студентоцентричної» моделі навчально-виховного процесу потребує розширеної участі студентів у моніторингу якості навчального процесу. За рішенням Вченої ради університету та за наказом ректора №0501-1/208 від 06.11.2012 р. у 2012/2013 навчальному році впроваджено систему студентського моніторингу якості навчального процесу.

Система передбачає створення факультетських фокус-груп, до складу яких входять старости студентських груп та активісти студентського самоврядування; проведення моніторингу двічі на рік за результатами навчального семестру; надання інформації про результати моніторингу і рекомендацій фокус-груп адміністрації факультету та органам студентського самоврядування, обов'язкове обговорення їх на спільних засіданнях методичної комісії та студентської навчальної частини факультету, на засіданнях учених рад факультетів.

Вперше моніторинг було проведено в березні 2013 р. Студенти висловили зауваження щодо якості викладання, організації навчального процесу та умов навчання (обладнання аудиторій, температурний режим у приміщеннях тощо). Результати моніторингу обговорювалися на засіданнях учених рад факультетів та університету. Але рішення вчених рад

Таблиця 4.1

Рівень викладання за оцінками студентів (оцінка за п'ятибальною шкалою)

Факультети	Лютий 2003	Лютий 2004	Лютий 2005	Лютий 2006	Лютий 2007	Лютий 2008	Лютий 2009	Лютий 2010	Лютий 2011	Лютий 2012	Лютий 2013
Біологічний	3,8	4,2	4,3	4,2	4,1	4,3	4,4	4,3	4,3	4,1	4,2
Геолого-географічний	3,9	3,7	4,2	3,9	4,1	4,1	4,4	4,0	4,0	4,2	4,2
Екологічний	-	-	-	-	-	4,4	4,3	4,2	4,4	4,3	4,3
Економічний	3,9	4,1	4,1	4,0	4,0	4,3	4,2	4,2	4,2	4,2	4,3
Іноземних мов	3,9	4,1	4,3	4,1	4,1	4,5	4,3	4,5	4,1	4,3	4,3
Історичний	4,3	4,4	4,2	4,4	4,3	4,2	4,3	4,0	4,6	4,2	4,3
Комп'ютерних наук	4,0	4,4	3,9	4,0	3,8	4,7	4,1	4,1	4,0	4,2	4,1
Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	-	-	-	-	4,2	4,4	4,2	4,2	4,2	4,3	
Медичний	4,3	4,2	4,0	-	4,3	4,4	4,2	4,4	4,4	4,4	4,4
Механіко-математичний	4,2	4,1	4,2	4,1	4,2	4,1	4,2	4,2	4,3	4,2	4,2
Психології	4,2	4,3	4,3	4,2	4,3	4,2	4,2	4,2	4,3	4,3	4,4
Радіофізичний	4,0	4,1	4,4	4,3	4,1	4,1	4,3	4,4	4,3	4,5	4,4
Соціологічний	4,2	4,2	4,4	4,3	4,3	4,3	4,2	4,2	4,1	4,2	4,2
Фізико-енергетичний										4,3	4,5
Фізико-технічний	4,2	4,1	4,3	4,1	4,2	4,3	4,3	4,4	4,4	4,2	4,4
Фізичний	4,3	4,2	4,3	4,4	4,0	4,3	4,2	4,1	4,3	4,3	4,5
Філологічний	4,1	4,2	4,3	4,2	4,3	4,3	4,3	4,4	4,3	4,3	4,2
Філософський	4,2	4,2	4,2	4,4	4,4	4,2	4,3	4,3	4,3	4,6	4,3
Хімічний	3,9	3,8	4,2	4,3	4,1	4,2	4,2	4,2	4,4	4,3	4,2
Юридичний	-	-	4,0	4,0	4,3	4,2	4,5	4,3	4,4	4,4	4,3
По університету	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3

Таблиця 4.2

Оцінка окремих складових діяльності викладачів (по університету в цілому) (в балах)

	Лютий 2003	Лютий 2004	Лютий 2005	Лютий 2006	Лютий 2007	Лютий 2008	Лютий 2009	Лютий 2010	Лютий 2011	Лютий 2012	Лютий 2013
Уміння підтримувати контакт ...	3,9	4,0	4,1	4,0	4,0	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,2
Доступність викладення матеріалу	4,1	4,1	4,2	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
Логічна послідовність, аргументованість	4,1	4,2	4,2	4,2	4,2	4,3	4,2	4,3	4,2	4,3	4,3
Вільне володіння матеріалом	4,5	4,5	4,6	4,5	4,5	4,6	4,5	4,6	4,5	4,5	4,5
Уміння викликати інтерес до предмету	3,7	3,7	3,8	3,8	3,8	4,0	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
Використання нової наукової інформації	3,5	3,6	3,7	3,7	3,8	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
Уміння зняти напруженість і втому	3,4	3,6	3,6	3,6	3,6	3,7	3,7	3,7	3,7	3,8	3,8
Уміння підтримувати дисципліну	3,9	4,0	4,0	4,0	4,0	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
Прийнятний темп викладення	4,0	4,1	4,2	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
Принциповість, вимогливість	4,1	4,2	4,2	4,2	4,2	4,3	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3
Захопленість своїм предметом	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,4
Поважливе, доброзичливе ставлення	4,2	4,3	4,3	4,2	4,2	4,4	4,3	4,3	4,3	4,4	4,4
Висока загальна культура, ерудиція	4,2	4,3	4,4	4,4	4,4	4,5	4,4	4,5	4,5	4,5	4,5
Об'єктивність в оцінці знань	4,0	4,1	4,2	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,3
Культура мови	4,4	4,4	4,5	4,4	4,4	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Почуття гумору	3,9	3,9	4,0	4,0	4,0	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,0
Якість викладання в цілому	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3

деяких факультетів носили формальний характер. Необхідно забезпечити систематичне проведення студентського моніторингу якості навчального процесу та враховувати його результати при організації навчального процесу, оцінюванні здобутків студентів, модернізації методик викладання, внести відповідні зміни до Положення про організацію навчального процесу.

З осені 2011 року співробітники науково-дослідного Інституту соціально-гуманітарних досліджень разом із соціологічним факультетом університету проводять опитування студентів перших, третіх та п'ятих курсів усіх факультетів університету щодо різних аспектів університетського життя. У жовтні-листопаді 2012 року відбулося опитування студентів 5 курсів. Кількість опитаних склала 1016 осіб. У

межах дослідження було вивчено ціннісні орієнтації та рівень толерантності студентів; проведення вільного часу; володіння іноземними мовами, активність у закордонних поїздках; користування мережею Інтернет та соціальними мережами; задоволеність навчанням в університеті; підготовка до занять та труднощі під час навчання; оцінка умов для навчання в університеті; діяльність органів студентське самоврядування; місця мешкання студентів у м. Харкові та умови мешкання в гуртожитках університету; стан здоров'я студентів та їхні шкідливі звички; життєві та професійні плани студентів на майбутнє.

У березні-квітні 2013 р. співробітниками науково-дослідного Інституту соціально-гуманітарних досліджень було проведено два дослідження. Перше було присвячено вивченню ду-

мок студентів стосовно веб-сайту університету і веб-сайтів факультетів. В опитуванні взяли участь студенти 1-4 курсів усіх факультетів. Загальна кількість опитаних склала 3801 осіб. До кола завдань дослідження входило визначити, як часто студенти відвідують сайти університету та факультетів, наскільки вони задоволені роботою цих сайтів, їхньою структурою, наповненням, а також які недоліки вони бачать в їхній роботі. В другому дослідженні вивчали думки студентів 1-4 курсів щодо можливостей, бажання та перешкод на шляху отримання другої вищої освіти. Загальна кількість опитаних – 3801 особа.

У 2012/2013 навчальному році значна увага приділялася організації відкритих занять, графік їхнього проведення було розміщено на сайтах факультетів. Загалом по університету проведено понад 1300 занять.

Одним із чинників високої якості освіти є вдосконалення науково-методичного забезпечення навчального процесу. Восени 2012 року стан навчально-методичного забезпечення на всіх факультетах було проаналізовано робочою групою, створеною за розпорядженням ректора. Робоча група відзначила належний рівень організаційного і методичного забезпечення навчального процесу. Разом з тим, були виявлені певні недоліки в оформленні

документів деканатів, кафедр і методичних комісій. У 2012 році співробітниками Центру веб-комунікацій проведено аналіз сайтів факультетів і кафедр, у тому числі щодо розміщення навчально-методичних матеріалів. Протягом 2012/2013 навчального року на засіданнях ректорату і Науково-методичної ради університету обговорювалися питання про стан науково-методичного забезпечення навчального процесу на факультетах і розміщення навчально-методичних матеріалів на сайтах факультетів і кафедр.

З 2011 року в університеті проводиться визначення рейтингів науково-педагогічних працівників університету. Визначення рейтингів науково-педагогічних працівників допомагає об'єктивному аналізу якості їхньої роботи і слугує активізації та стимулюванню професійної діяльності викладача й усуненню наявних недоліків, спрямовує діяльність науково-педагогічних працівників на розв'язання актуальних для університету задач. Показники рейтингу ґрунтуються на акредитаційних вимогах до діяльності університету; показниках для визначення рейтингів ВНЗ, встановлених Міністерством освіти і науки України, міжнародних рейтингів університетів; вимогах до дослідницьких університетів та завданнях, визначених у Програмі розвитку універ-

Таблиця 4.3

Видання навчальної літератури

№ з/п	Факультет	Вид навчальної та навчально-методичної літератури		
		Підручники і посібники з грифом Міністерства освіти і науки України	Підручники і посібники без грифа	Методичні матеріали
1.	Біологічний	4	5	10
2.	Геолого-географічний	2	5	42
3.	Екологічний	4	4	7
4.	Економічний	5	5	29
5.	Іноземних мов	4	26	35
6.	Історичний	0	4	6
7.	Комп'ютерних наук	2	2	3
8.	Медичний	3	0	45
9.	Механіко-математичний	2	2	3
10.	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	0	1	25
11.	Психології	1	2	17
12.	Радіофізичний	0	0	2
13.	Соціологічний	5	2	7
14.	Фізико-енергетичний	0	2	1
15.	Фізико-технічний	2	2	2
16.	Фізичний	4	2	4
17.	Філологічний	2	7	20
18.	Філософський	6	3	23
19.	Хімічний	4	1	8
20.	Юридичний	1	12	8
21.	Центр міжнародної освіти	5	21	9
22.	Кафедра фізичного виховання	0	0	3
23.	Навчально-методичний центр			3
	По університету	56	108	312

ситету до 2020 року. За рішенням Ученої ради університету (грудень 2012 р.), до Положення про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників були внесені доповнення, які розширюють можливості факультетів об'єктивно оцінити внесок викладача у розвиток факультету і враховують діяльність з організації електронного (дистанційного) навчання.

У червні 2013 р. на кафедрах і факультетах проведено визначення рейтингових показників науково-педагогічних працівників за підсумками 2012/2013 навчального року, а на початку 2013/2014 навчального року ці результати будуть розглянуті на засіданнях кафедр і учених рад факультетів.

З 2006 року проводиться порівняльна оцінка ефективності діяльності (визначення рейтингів) кафедр університету за підсумками навчального року. Метою визначення рейтингів є виявлення підрозділів, що роблять найбільший внесок у підвищення якості підготовки фахівців, розвиток наукових досліджень, поширення передового досвіду кафедр. Критерії оцінки охоплюють кваліфікаційні показники науково-педагогічних і наукових працівників, науково-методичну діяльність, видання підручників, навчальних посібників, монографій, статей, підготовку кадрів вищої кваліфікації. У червні – липні 2013 р. проведено восьме визначення рейтингу кафедр.

Одним з важливих елементів системи моніторингу якості навчального процесу стали конкурси, які проводить навчально-методичний центр. Мета конкурсів – виявити та підтримати підрозділи й окремих викладачів, які мають суттєві здобутки та корисний досвід у різних напрямках навчальної та виховної роботи. Переможці конкурсів відзначені грошовими преміями; дипломами та грамотами.

З метою стимулювання науково-методичної роботи в грудні 2012 р. навчально-методичним центром проведено XIII виставку-конкурс навчальної літератури. Згідно з результатами виставки-конкурсу, за напрямом «Навчальна література для вищої школи» дипломами I ступеня відзначені підручники: «Курс функціонального аналізу та теорії міри» (автор – В.М. Кадець); «Геологія з основами мінералогії» (співавтори – В.В. Андреев, П.В. Зарицький); «Клінічна фармакологія» (авторський колектив під керівництвом В.М. Савченка та М.І. Яблучанського); «Сучасна практика внутрішньої медицини» (співавтор – В.М. Савченко); «Психологія» (співавтори – Н.П. Крєйдун, О.С. Кочарян, Є.В. Заїка).

За результатами конкурсу кафедр на краще науково-методичне забезпечення навчального процесу, який було проведено навчально-методичним центром у травні 2013 р., відзначено: за напрямом «Розробка та впровадження

інноваційних навчальних технологій» – кафедрі нової та новітньої історії (друге місце), кафедрі маркетингу та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності (друге місце), кафедрі економічної кібернетики та прикладної економіки (третє місце), кафедрі екології та неоекології (третє місце); за напрямом «Розвиток веб-комунікативних технологій «викладач – студент» – кафедрі фізичного виховання та спорту (друге місце), кафедрі українознавства (третє місце); за напрямом «Сприяння науковій роботі студентів» – кафедрі прикладної електродинаміки (перше місце), кафедрі теоретичної ядерної фізики та вищої математики імені О.І. Ахієзера (друге місце), кафедрі англійської філології (друге місце), кафедрі моніторингу природокористування та попередження надзвичайних ситуацій (третє місце).

З метою підвищення якості навчання та активізації науково-дослідної роботи студентів, підтримки обдарованої молоді, залучення студентів до громадської діяльності навчально-методичним центром у березні-квітні 2013 р. було організовано та проведено конкурс на кращу студентську групу за підсумками 2012/2013 навчального року. Переможцями конкурсу стали: серед факультетів природничо-математичного профілю – група БГ-41 біологічного факультету (перше місце, куратор – О.Ю. Герман); група ДЕ-42 екологічного факультету (друге місце, куратор – М.І. Кулик); група ВІ-30 медичного факультету (третє місце, куратор – С.В. Корженевський); серед факультетів гуманітарного профілю – група ЛЖ-31 філологічного факультету (перше місце, куратор – Ю.М. Снурнікова); група ЯА-43 факультету іноземних мов (друге місце, куратор – О.В. Шпак); група ЕВ-41 економічного факультету (куратор – Д.В. Мангушев).

Важливим чинником якості освітнього процесу є педагогічна майстерність викладача, його вміння використовувати різноманітні сучасні методи навчання. Удосконаленню педагогічної майстерності викладачів та впровадженню сучасних методів навчання сприяли методичні конференції й семінари, майстер-класи, показові й відкриті заняття тощо. Проведено 11 конференцій і семінарів міжнародного та всеукраїнського рівнів, зокрема, XXI Міжнародну науково-практичну конференцію «Інновації у географічній освіті і картографії», V Міжнародну науково-методичну конференцію «Методологічні та психолого-педагогічні проблеми викладання іноземних мов на сучасному етапі» (листопад 2012 р.), ГІС-Форум «Освіта. Наука. Виробництво – 2013» (березень 2013 р.), III Міжнародну конференцію «Сучасні підходи до навчання іноземної мови: шляхи інтеграції школи та ВНЗ» (квітень 2013 р.).

Таблиця 4.4

Технічні засоби навчання

Факультет	Мультимедійні проектори	Теле- та відеозасоби	Аудиторії з ТЗН
Біологічний	11	1	8
Геолого-географічний	11	5	7
Екологічний	3	0	0
Економічний	5	2	9
Іноземних мов	1	21	2
Історичний	4	2	3
Комп'ютерних наук	5	3	9
Медичний	15	5	2
Механіко-математичний	3	0	3
Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	2	0	1
Психології	4	0	2
Радіофізичний	7	0	0
Соціологічний	4	1	1
Фізико-енергетичний	0	0	0
Фізико-технічний	6	0	4
Фізичний	11	3	3
Філологічний	3	3	3
Філософський	2	1	1
Хімічний	6	0	3
Юридичний	1	1	1
Центр міжнародної освіти	3	3	4
На факультетах	107	51	66
Відділ ТЗН	2	2	2
В університеті в цілому	109	53	68

Методичні семінари та майстер-класи найкраще організовані на факультетах психології, іноземних мов, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, філософському, соціологічному, біологічному, екологічному, економічному та філологічному. На факультетських і кафедральних методичних семінарах обговорювалися міжнародний досвід організації вищої освіти; проблеми розробки і впровадження сучасних освітніх технологій, удосконалення системи оцінювання якості навчальних досягнень студентів, організації самостійної роботи студентів, особливості дистанційної освіти.

Велика увага приділялась підвищенню педагогічної майстерності викладачів, особливо молодих. У 2010 році при навчально-методичному центрі було створено школу педагогічної майстерності для науково-педагогічних працівників, які мають педагогічний стаж до 10 років. За 2010-2013 роки в школі підвищили кваліфікацію 129 викладачів, заняття проводили провідні фахівці факультету психології. Кращі випускні роботи слухачів школи були опубліковані у збірнику науково-методичних праць «Проблеми сучасної освіти». За результатами опитування, яке проводилося по завершенню навчання, слухачі школи дали високу оцінку ефективності такої форми підвищення педагогічної майстерності.

На факультетах використовувалися методи активізації навчального процесу: ділові та рольові ігри (факультети економічний, геоло-

го-географічний, юридичний, іноземних мов), аналіз ситуацій (геолого-географічний, економічний факультети), тренінги, розробка та захист студентами соціальних проектів (факультет психології). На факультеті іноземних мов щорічно проводиться конкурс для студентів 5 курсу «Кращий викладач-випускник». На геолого-географічному факультеті створено дискусійний клуб студентів і мовний клуб ділового спілкування. На юридичному факультеті створено таку форму навчання юристів, як юридична клініка.

За даними опитування «Викладання очима студентів», зростає частота використання тестових завдань, рейтингової системи оцінки знань, комп'ютерних програм контролю знань.

В університеті приділяється значна увага виданню навчальної та навчально-методичної літератури. У 2012/2013 навчальному році видано 164 підручники і навчальні посібники, 56 з яких – із грифом Міністерства освіти і науки України, 312 найменувань методичних матеріалів (табл. 4.3). Високу оцінку розробки фахівців університету отримали на XXII Міжнародній виставці «Освіта та кар'єра – 2012» (Київ, листопад 2012 р.).

Кращий досвід науково-педагогічних кадрів університету узагальнюється у методичних та періодичних виданнях. Навчально-методичним центром перевидано навчально-методичний посібник Дусавицького О.К. «Развитие лично-

сти в студенческом коллективе в зависимости от сформированности учебно-профессиональных интересов», видано четвертий випуск науково-методичних праць «Проблеми сучасної освіти», до якого увійшло 39 статей; 67 авторів збірника – фахівці 15 факультетів і Центру міжнародної освіти. Статті присвячені проблемам адаптації першокурсників до навчання у ВНЗ, інноваційним методам викладання у вищій школі та використанню комп'ютерних технологій у навчальному процесі, особливостям навчання студентів-іноземців. Історичний факультет продовжує видавати «Методичний вісник». На геолого-географічному факультеті щорічно видається збірник статей «Проблеми безперервної географічної освіти і картографії». Центр міжнародної освіти публікує збірник наукових праць «Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі».

Сучасні освітні технології передбачають широке використання технічних засобів навчання та інформаційно-комунікаційних технологій. Традиційними і широко розповсюдженими на всіх факультетах стали такі напрями використання ТЗН та комп'ютерних технологій: читання лекцій з використанням мультимедійних презентацій; надання студентам доступу до електронних навчальних матеріалів, розміщених у депозитарії університету, на веб-сайтах факультетів, кафедр і окремих викладачів; використання комп'ютерних технологій при контролі знань; застосування пакетів програм загального призначення та спеціалізованих навчальних комп'ютерних програм при викладанні нормативних курсів і курсів за вибором студентів, при виконанні лабораторних, практичних, курсових робіт.

Поширюється виконання студентами на заняттях та під час самостійної роботи віртуальних лабораторних робіт, проведення занять з використанням доступу до баз даних і періодичних видань за допомогою мережі Інтернет, розміщення на You Tube записів лекцій та їхніх фрагментів (факультети історичний, філософський). На економічному факультеті проводиться імітаційна практика, на геолого-географічному факультеті, факультеті психології, у Центрі міжнародної освіти в навчальному процесі використовуються електронні дошки.

Згідно з даними факультетів, сьогодні в цілому по університету до 50% навчальних дисциплін викладається з широким залученням ТЗН і комп'ютерних технологій, тобто є велика кількість викладачів, достатньо підготовлених для цієї роботи. Підвищенню педагогічної майстерності у цій сфері сприяє проведення на факультеті комп'ютерних наук короткотермінових курсів використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі.

Упровадження прогресивних навчальних технологій потребує сучасного технічного оснащення. Сьогодні для використання ТЗН обладнано 68 аудиторій, використовується 109 одиниць мультимедійної техніки, 53 одиниці телевізійних та відео засобів (табл. 4.4). У 2012/2013 навчальному році в університеті кількість комп'ютерних робочих місць становила 2110. Заняття проводились в 32 комп'ютерних класах, 5 з яких – класи Центру комп'ютерних технологій. У двох класах Центру (ауд. 3-26, 8-10) повністю оновлено комп'ютерне оснащення. Канадською компанією Kivuto Solutions Inc. університету було надано безкоштовну передплату MSDN DreamSpark Premium Online 3 Years, що дозволило в комп'ютерних класах Центру комп'ютерних технологій використовувати широкий спектр програмних продуктів і технологій компанії Майкрософт.

Вважаючи базовим показником завантаження класу навчальним процесом 25 пар на тиждень, середній показник завантаження класів по університету становить 64%. Класи факультету комп'ютерних наук та Центру комп'ютерних технологій завантажені на 80-120%. З урахуванням завантаження комп'ютерних класів, характеру занять, що в них проводяться, можливостей установки сучасних операційних систем, доцільно основні ресурси університету спрямовувати на розвиток загальноуніверситетських класів, а також класів факультету комп'ютерних наук. Модернізацію застарілих факультетських класів доцільно розвивати у напрямку створення малих мереж (до 15 робочих місць) у конфігурації «сервер (центральний комп'ютер) – термінали», в якості яких можуть використовуватися застарілі комп'ютери або монітори з клавіатурою та мишею.

Поширення використання мультимедійного обладнання на лекціях потребує збільшення кількості потокових аудиторій, обладнаних стаціонарними мультимедійними проекторами та екранами, майже всі факультети виділяють це питання як пріоритетне.

Співробітниками Центру комп'ютерних технологій продовжено роботу з вдосконалення взаємодії з Єдиною державною електронною базою освіти: введено до експлуатації модуль «навчальний процес»; залучено до роботи з ЄДЕБО всі факультети; облаштовано додаткові робочі місця; університет під'єднано по мережі інтранет до шлюзу доступу ЄДЕБО.

Важливим напрямом модернізації форм і методів навчання є впровадження дистанційної освіти. Роботу з цього напрямку здійснює Центр електронного навчання. Відповідно до Концепції розвитку електронного (дистанційного) навчання в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна в 2012/2013 навчаль-

ному році розроблено та наказом ректора затверджено норми часу для планування та обліку роботи науково-педагогічних працівників у системі електронного (дистанційного) навчання.

Згідно з рішеннями Вченої ради університету (січень та травень 2013 року) та засідань ректорату було здійснено низку заходів щодо поширення технологій дистанційного навчання в навчальному процесі. Розпочато підготовку навчально-методичного забезпечення і дистанційних курсів за дев'ятьма напрямками підготовки бакалаврів та десятьма спеціальностями підготовки магістрів на дев'яти факультетах університету. У травні-червні 2013 р. факультети звітували на засіданнях ректорату про роботу з впровадження дистанційних технологій. Проведено навчання на 8 потоках курсів підвищення кваліфікації викладачів «Технології дистанційної освіти у вищому навчальному закладі». Успішно пройшли курси та отримали сертифікати 182 викладача та співробітника університету. Співробітниками Центру розроблено курс «Технології підготовки дистанційних курсів» для викладачів університету. Матеріали курсу розміщено на навчальному сайті Центру. Кількість відкритих студентам дистанційних курсів збільшилося з 52 у 2012 році до 94 на 1 червня 2013 року. Курси розміщено у банку веб-ресурсів. Здійснюється підготовка 185 дистанційних курсів, у тому числі 85 з підготовки бакалаврів. На сьогоднішній день на сайті Центру зареєстровано 582 користувачі – викладачі, студенти-заочники, студенти денної форми навчання. Професор кафедри хімічного матеріалознавства Коробов А.І. (хімічний факультет) провів перші в університеті відеолекції для студентів Уральського федерального університету ім. першого Президента Росії Б. М. Єльцина (м. Єкатеринбург, Російська Федерація). В червні 2013 р. відбувся перший відео-on-line-захист дипломних робіт студентами хімічного факультету, які знаходяться на навчанні у Франції.

З метою забезпечення безперебійної роботи сервера та системи Moodle, що використовується для електронного (дистанційного) навчання, до Центру підключено виділений оптоволоконний канал зв'язку. Відпрацьована робота системи з двома каналами інтернету (базовий та резервний). Оснащено та підключено до системи аудиторію відеоконференцій.

З метою подальшого розвитку дистанційного навчання необхідно розробити стандарт, що регламентує структуру дистанційного курсу (електронного ресурсу); поширювати використання електронних дистанційних курсів при навчанні студентів за денною формою з внесенням відповідних змін до робочих навчальних планів.

Психологічну підтримку учасників навчально-виховного процесу здійснює навчально-наукова психологічна служба. Протягом 2012/2013 навчального року співробітниками служби були проведені заняття в рамках тренінгових програм «Адаптація першокурсників до умов навчання у ВНЗ», в яких взяли участь 225 студентів факультетів фізико-енергетичного, комп'ютерних наук і психології. Також співробітники служби розробили та провели заняття «Успішна співбесіда» в рамках навчального курсу «Чинники успішного працевлаштування за фахом», в яких взяли участь 55 студентів історичного факультету та факультету психології. Розроблено та проведено низку просвітницьких лекцій, зокрема, «Вибір як передумова формування особистості», які відвідали 196 студентів та співробітників університету. З листопада 2012 року почав працювати сайт психологічної служби, на якому можна знайти актуальну інформацію щодо заходів, які проводяться психологічною службою, ознайомитися з послугами, що надаються студентам та співробітникам університету, поставити питання психологу. За індивідуальною консультацією до Психологічної служби звернулися 53 особи, з якими було проведено 230 консультацій. Співробітники служби за запитом проводили діагностику індивідуальних та соціально-психологічних характеристик учасників навчального процесу, надавали практичні рекомендації. Індивідуальну психодіагностику пройшли 623 студенти, 9 співробітників. Співробітниками служби було проведено низку досліджень, зокрема, «Особливості креативності у студентів, що навчаються за різними освітніми напрямками» (взяли участь 80 студентів екологічного, філологічного та соціологічного факультетів), «Взаємозв'язок здібностей до переносу знань та когнітивних особливостей особистості» (взяли участь 109 студентів факультетів: механіко-математичного, економічного, психології, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу), «Особливості соціально-психологічної адаптації іноземних студентів різних курсів до навчання у ВНЗ» (взяли участь 227 студентів філологічного, економічного, медичного, геолого-географічного і юридичного факультетів), «Особливості копінг-стратегій та захисних механізмів у студентів з різним рівнем саморегуляції поведінки» (взяли участь 53 студенти соціологічного факультету). У грудні 2012 року психологічною службою було організовано та проведено круглий стіл співробітників психологічних центрів ВНЗ м. Харкова, за результатами якого на базі служби було започатковано роботу методичного об'єднання спеціалістів психологічних центрів ВНЗ.

V. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОВУЗІВСЬКОЇ ОСВІТИ

Організацію довузівської освіти зосереджено в Центрі довузівської освіти, який об'єднує підготовчі курси, школу дистанційного навчання і Малий каразінський університет. Організаційну та навчальну роботу в Центрі забезпечують 9 штатних співробітників та 76 доцентів, викладачів, аспірантів та співробітників університету, залучених до педагогічної роботи за рекомендаціями факультетів.

Основними завданнями цього підрозділу є:

- підготовка учнів за всіма предметами незалежного оцінювання якості освіти та вступних випробувань; залучення молоді до вступу в університет;
- пошук та підтримка обдарованих дітей, сприяння їх подальшій освіті;
- постійна співпраця з факультетськими комісіями сприяння новому набору та активна участь в програмі «Абітурієнт-2013»;
- профорієнтаційна робота серед школярів, участь в організації масових заходів для учнівської молоді;
- активне співробітництво з середніми навчальними закладами Харкова і області й інших міст України з метою пропаганди освіти взагалі і фундаментальної університетської освіти зокрема;
- виконання функцій інформаційного центру приймальної комісії протягом року – надання інформаційних послуг щодо факультетів і спеціальностей та умов прийому до університету.

5.1. Підготовка до вступу в університет

Підготовка до вступу в університет учнів навчальних закладів Харкова та Харківської області здійснюється за предметами зовнішнього незалежного оцінювання якості освіти

(ЗНО) та вступних випробувань на підготовчих курсах (вечірня та недільна форми навчання), на яких минулого навчального року в 34 групах за десятьма предметами навчалися близько 500 слухачів. У квітні 2013 р. 56 випускників підготовчих курсів пройшли підсумкову атестацію, за результатами якої одержали до 20 балів, які за Правилами прийому в університет можуть додаватися до конкурсних балів при вступі в університет на природничо-математичні та інженерно-технічні напрями підготовки.

Профорієнтацію та довузівську підготовку серед випускників навчальних закладів віддалених районів Харківської області та інших регіонів України здійснює Школа дистанційного навчання на підставі договорів про співробітництво, укладених між університетом і навчальними закладами Харківської, Дніпропетровської, Донецької, Полтавської областей та м. Феодосія АР Крим.

Навчальна робота відбувається за дистанційною (заочною) індивідуальною формою. У Школі дистанційного навчання в 2012/2013 навчальному році навчалось понад 60 учнів.

Для організаторів довузівської підготовки в представництвах цієї школи на початку навчального року проведено установчий семінар. У представництва передано інформаційні матеріали про університет, факультети та спеціальності, плани співпраці та інформація про університетські заходи для школярів (Дні відкритих дверей університету та факультетів, тижні профорієнтації, консультації з предметів ЗНО тощо).

Школа дистанційного навчання здійснює освітню діяльність за технологією дистанційного навчання з предметів ЗНО. Навчання проводиться за програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України. Відпо-

відно до цих програм розроблено дидактичні та методичні матеріали для самостійної роботи, тести, контрольні роботи. Навчально-методична робота та консультації здійснювалися режимі on-line – електронною поштою та за допомогою Skype. Це дало можливість працювати з учнями індивідуально та групами. Для забезпечення навчального процесу залучено викладачів факультетів філологічного, іноземних мов, філософського, геолого-географічного, механіко-математичного, хімічного, біологічного, фізичного.

Для слухачів школи дистанційного навчання протягом навчального року проведено дистанційні сесії у режимі on-line (жовтень, січень), «тиждень консультацій» в режимі on-line (березень) та підсумкову сесію (квітень), в яких взяло участь 265 учасників.

У рамках сесій було проведено зустрічі з відповідальним секретарем приймальної комісії університету, під час яких було надано інформацію про особливості вступу та правила прийому до університету в 2013р.

Слухачам дистанційної форми навчання надавалися індивідуальні консультації з обраних предметів – як очні, так і за допомогою Skype – за їхніми власним вибором та бажанням за попередньою угодою.

Школою дистанційного навчання проведено 8 екскурсій для учнів Харківської та інших областей (м. Красноград Харківської області, Краматорськ Донецької області, м. Полтава, м. Суми, м. Маріуполь, м. Свердловськ Луганської області, м. Феодосія АР Крим), в них взяло участь близько 170 школярів. Для учнів було організовано зустрічі з деканами та науковцями факультетів радіофізичного, фізичного, механіко-математичного, іноземних мов, філологічного, а також демонстрації дослідів, пізнавальні лекції, екскурсії до музею історії університету, Музею природи, Центральної наукової бібліотеки, обсерваторії.

У 2012/2013 навчальному році Школою дистанційного навчання було започатковано роботу консультаційного пункту для учнів-членів секції «фізика» МАН України із навчальних закладів Красноградського району. Учні мали можливість одержати консультації вчених фізичного факультету як дистанційно, так і на кафедрах фізичної оптики, астрономії, експериментальної фізики. Для них в навчально-експериментальній лабораторії фізичного факультету було організовано демонстрації фізичних дослідів.

Протягом навчального року Школою дистанційного навчання були проведені профорієнтаційні виїзди з метою створення при навчальних закладах представництв в регіонах

Харківської області та України, а також профорієнтаційні зустрічі з учнями та їх батьками (міст Нікополь, Зеленодольськ, Орджонікідзе Дніпропетровської області; міст Краматорськ, Дружковка, Слав'янськ Донецької області; м. Феодосія АР Крим; міст Красноград, Первомайський, Чугуїв Харківської області). У заходах взяло участь близько 1200 осіб.

У квітні 2013 року з метою профорієнтації випускників до вступу на фізико-математичні факультети університету були проведені виїзні профорієнтаційні олімпіади з математики та фізики у містах Дніпропетровської області і в м. Полтава. В олімпіадах взяли участь 157 учнів, 53 з них стали переможцями.

Всі випускники Школи дистанційного навчання одержали запрошення до вступу в університет.

5.2. Малий каразінський університет

Протягом 2012/2013 навчального року в Малому каразінському університеті 1100 дітей віком від 5 до 16 років здобували додаткову освіту за напрямками: комп'ютерні науки, математика, англійська мова, фізика (теоретична та експериментальна), хімія, біологія, психологія, підготовка до школи. У 2012/2013 навчальному році працювали 94 групи. Щомісяця відбувалися зустрічі-засідання літературної студії «Проба пера», найкращі твори опубліковано в тезах XI підсумкової конференції Малого каразінського університету. Для обдарованих дітей організовано спеціальні групи підготовки до олімпіад і конкурсів різного рівня.

У Малому каразінському університеті в 2012/2013 навчальному році для учнів 7-10 класів працювали математична, фізична та хімічна заочні школи, в яких навчалися понад 300 дітей із сільських шкіл усіх районів Харківської області. Щомісяця учні одержували завдання з методичними вказівками, перевірені завдання та рекомендації щодо їхнього виконання поверталися учням. Протягом навчального року для кожної заочної школи під час канікул були проведені по два навчальні дні в університеті.

Учні Малого каразінського університету успішно брали участь в учнівських олімпіадах. У 2012/2013 навчальному році переможцями III (обласного) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад стали 120 учнів Малого каразінського університету, переможцями IV етапу Всеукраїнських олімпіад – 14 учнів, один учень переміг в Міжнародній олімпіаді з біології.

Учні Малого каразінського університету також успішно виступили в інших змаганнях:

– XII Київському Міжнародному математичному фестивалі отримали кубок за I командне місце на письмовій олімпіаді 8-х класів, кубок за I командне місце на письмовій олімпіаді 9-х класів, I місця в змаганнях «математичний експрес» та «математична карусель», III командне місце в олімпіаді з фізики;

– VII Всеукраїнському турнірі математичних боїв імені акад. Ляшка в м. Київ – I місце;

– Московській відкритій міській олімпіаді (8 переможців);

– XVI міжнародному математичному турнірі старшокласників «Кубок пам'яті А. Н. Колмогорова» в м. Казань – I місце;

– Всеукраїнському турнірі юних фізиків – абсолютні переможці в командному та особистому заліку;

– XL Уральському турнірі юних математиків в м. Іжевськ – I місце (16 переможців);

– Всеросійській математичній олімпіаді імені Л. Ейлера в м. Санкт-Петербург – I місце (6 переможців);

– університетському фізико-математичному святі «Наукові старты»;

– Хіміко-біологічному турнірі ім. І. І. Мечникова,

– IV Конкурсі «Знатоков русской словесности».

Учні Малоого каразінського університету також показали високі результати у Всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів – членів МАН України

У грудні 2012 р. до участі у новорічному святі «Математична карусель» для учнів молодшої школи вперше було запрошено понад 200 дітей із інших позашкільних навчальних закладів м. Харкова. У квітні 2013р. Малий каразінський університет провів Турнір знавців математики для молодших школярів, у якому вперше взяли участь крім 99 дітей також і їхні батьки.

18 травня 2013 року проведено XII підсумкову наукову конференцію Малоого каразінського університету, присвячену Дням науки в Україні. До конференції 90 учнів представили 96 наукових доповідей та літературних творів. Науковими керівниками учнів були понад 20 викладачів, аспірантів та студентів університету. До конференції видано тези доповідей, учасників нагороджено грамотами та пам'ятними сувенірами, а їхні викладачі одержали подяки від ректора університету.

У січні 2013 р. в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна відбувся Всеукраїнський науково-практичний семінар «Багатопротильний позашкільний навчальний заклад у системі вищої освіти: досвід, проблеми, перспективи», проведений

Центром довузівської освіти спільно з Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти МОН України.

5.3. Робота з обдарованими дітьми

Крім організації навчальної роботи в підрозділах, Центром здійснюється робота з пошуку обдарованих дітей та сприяння їхньому розвитку та навчанню. У вересні 2012 року спільно з фізико-математичними факультетами університету та фізико-математичним ліцеєм № 27 для учнів 5-8 класів в університеті проведено фізико-математичне свято «Наукові старты», в якому взяли участь 770 школярів із 65 шкіл. Під час свята відбулися лекції та олімпіади, переможці яких були запрошені до навчання в Малоому каразінському університеті на пільгових умовах.

Біологічним та хімічним факультетами 10 листопада 2012 р. проведено XVI Хіміко-біологічний турнір імені І. І. Мечникова, в якому взяли участь понад 250 учнів 7-11 класів. Переможцями турніру стали 35 учнів, які одержали дипломи та призи.

Спільно з філологічним факультетом 16 березня 2013 р. проведено конкурс «Знатоков русской словесности», його учасники участь 394 учні 8-11 класів із 48 шкіл Харкова та 19 шкіл Харківської області.

19 травня 2013 р. спільно з Фізико-математичним ліцеєм №27 було проведено математичне свято для чотирикласників, у якому взяв участь 181 учень.

У грудні 2012 р. в університеті відбувся II етап Всеукраїнських олімпіад з математики та фізики, проведення яких забезпечили механіко-математичний та фізико-технічний факультети.

Університет постійно бере участь в організації та проведенні III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових дисциплін по Харківській області. З 20 січня по 8 лютого 2013 р. в університеті відбулися олімпіади з математики, фізики, астрономії, хімії, історії, географії, економіки, в яких взяли участь 1636 учнів. Всі учасники олімпіад – учні 11-х класів одержали листівки-запрошення до вступу в університет. В організацію та проведення цих олімпіад зробили свій внесок: механіко-математичний, фізико-технічний, фізичний, хімічний, геолого-географічний, історичний, економічний факультети та Центр довузівської освіти. В комісіях із розробки завдань працювали 11 викладачів університету, в журі – 89 осіб, в складі експертних комісій – 11 осіб. Керівництво та провідні викладачі факультетів провели методичні семінари, лекції для вчителів, обго-

ворили подальше співробітництво університету з освітянами. В заходах взяли участь біля 300 вчителів навчальних закладів усіх 42 районів та міст Харківської області.

Для формування команд Харківської області для участі в IV етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад в університеті було проведено відбірково-тренувальні збори.

У червні та серпні 2013 р. за зверненням Департаменту науки і освіти Харківської облдержадміністрації в університеті організовано установчі заняття літньої школи для підготовки школярів до Всеукраїнських учнівських олімпіад з історії, хімії, географії, фізики, астрономії, математики, іноземних мов за участю 29-и викладачів семи факультетів.

У червні 2013 р. в університеті були проведені конкурсні відбірково-тренувальні збори з формування та підготовки команди України на 45-ту Міжнародну олімпіаду з хімії. У проведенні зборів взяли участь викладачі і науковці кафедри хімічного матеріалознавства, кафедри фізичної хімії та НДІ хімії. Науковим керівником зборів був проректор університету проф. Ю.В. Холін. Право представляти на олімпіаді Україну завоювали Олександр Вигівський, випускник Харківської гімназії № 47, та Микита Оніжук, випускник Харківського технічного ліцею № 173. О. Вигівський та М. Оніжук на 45-й Міжнародній олімпіаді з хімії, що відбулася в липні 2013 року на базі Московського державного університету ім. М.В. Ломоносова, завоювали золоті медалі, а українська команда в неофіційному командному заліку стала п'ятою серед 73 країн. М. Оніжук поза конкурсом зарахований до Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

5.4. Співпраця з Малою академією наук України

Харківське територіальне відділення МАН України, президентом якого є ректор університету, забезпечує підтримку обдарованої учнівської молоді, залучення її до наукових досліджень, експериментальної та винахідницької роботи в різних галузях науки та техніки, сприяє участі учнів у наукових читаннях, турнірах, науково-практичних конференціях тощо.

Протягом січня-лютого 2013 р. відбувся II етап Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів Харківського територіального відділення МАН. До журі конкурсу-захисту 64 секцій було подано 1130 науково-дослідницьких робіт від учнів-переможців районних (міських) етапів із 42 районів та міст області. Загальна кількість переможців становить 508 учнів.

У III етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України взяли участь 68 учнів-переможців II етапу конкурсу-захисту. За підсумками III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України в 2013 році, Харківське територіального відділення одержало найбільше призових місць серед усіх територіальних відділень МАН України і посіло перше місце.

Значний вклад в ці успіхи вносить активна участь викладачів та співробітників університету в роботі Харківського територіального відділення МАН. На базі університету з 13 січня по 17 лютого 2013 р. було проведено контрольні роботи з 11 предметів та захист науково-дослідницьких робіт в 42 секціях 6 наукових відділень. У складі журі секцій працювали 84 викладачі, близько 60 викладачів та науковців університету здійснювали наукове керівництво роботою учнів. У проведенні контрольних та захистах науково-дослідницьких робіт учнів – членів МАН взяли участь викладачі та науковці 13 факультетів університету.

5.5. Профорієнтаційна робота

Робота по залученню до вступу в університет у 2013 році кращих випускників загальноосвітніх навчальних закладів розпочалася восени 2012 р. відповідно до комплексної програми заходів із забезпечення набору на перший курс «Абітурієнт-2013».

Університет має довгострокові договори про співробітництво з 75 середніми навчальними закладами Харкова та 41 – із навчальними закладами Харківської та інших областей України.

Було поновлено склад факультетських комісій сприяння новому набору, які розробили плани своєї діяльності на навчальний рік. На сайтах факультетів поновлюються сторінки для абітурієнтів. Всі середні навчальні заклади Харкова були закріплені за факультетськими комісіями сприяння новому набору. Представники факультетів зустрічалися із керівниками, вчителями, учнями цих навчальних закладів, передавали рекламні та інформаційні матеріали про університет, листівки-запрошення до вступу на факультети університету тощо.

Видавництвом університету спільно з Центром довузівської освіти розроблено та виготовлено об'яви-запрошення до вступу в університет, об'яви про Дні відкритих дверей, кольорові закладки з рекламною інформацією про університет та його факультети. Друковану інформацію розповсюджено по школах Харкова, Харківської та інших областей

України представниками факультетів університету, Центром довузівської освіти та під час Днів відкритих дверей.

Видано спеціальний випуск газети «Харківський університет» для абітурієнтів, в якому розміщено інформацію про факультети та Правила прийому в університет в 2013 р. Цю газету одержав кожен відвідувач Днів відкритих дверей, відвідувачі ЦДО, навчальні заклади Харкова та інших міст України, в яких діють представництва Центру довузівської освіти.

На сайті університету своєчасно розміщені Правила прийому в університет в 2013 році зі всіма змінами та додатками, перелік напрямів та спеціальностей, умови контрактного навчання.

Протягом 2012/2013 навчального року в університеті проведено три Дні відкритих дверей (4 листопада 2012р. – 1100 відвідувачів, 3 лютого 2013р. – 1200 відвідувачів та 24 березня 2013р. – 650 відвідувачів) та дні відкритих дверей окремих факультетів. В Дні відкритих дверей 4 листопада взяв участь директор Харківського регіонального центру оцінювання якості освіти О. Л. Сидоренко, який надав випускникам консультації щодо реєстрації та участі в Зовнішньому незалежному оцінюванні (ЗНО). У лютому-квітні для майбутніх абітурієнтів проведено 15 університетських профорієнтаційних олімпіад з профільних предметів. Профорієнтаційні олімпіади фізико-математичних факультетів були проведені у містах Дніпропетровської області – Нікополь, Зеленодольськ, Апостолово, Орджонікідзе; в м. Полтава.

Профорієнтаційна робота проводилася факультетами під час студентської педагогічної практики в 75-ти школах Харкова та 45-ти школах інших міст України. У цій роботі взяли участь керівники практики дев'яти факультетів та 1030 студентів університету.

Профорієнтаційна робота проводилася факультетами під час проведення в університеті III етапу Всеукраїнських олімпіад та II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів МАН України, під час проведення Каразінського колоквиуму, учнівських конкурсів, турнірів тощо.

Викладачі Центру довузівської освіти та його співробітники протягом навчального року здійснювали систематичну профорієнтаційну роботу зі слухачами підготовчих курсів вечірньої та заочної форм навчання (близько 600 слухачів). Профорієнтаційна робота проводилася також в межах договорів про співробітництво з середніми навчальними закладами та районними управліннями освіти низки областей України.

Відповідно до Угоди між Харківським регіональним Центром оцінювання якості освіти

та університетом при Центрі довузівської освіти, з 4 січня по 5 березня працював Пункт реєстрації на Зовнішнє незалежне оцінювання, де реєстрацію пройшли понад 700 осіб. Кожен відвідувач одержав листівку-запрошення до вступу в університет та випуск газети «Харківський університет» для абітурієнтів.

Центр довузівської освіти постійно виконував функції інформаційного центру приймальної комісії, щоденно надаючи повну інформацію щодо вступу в університет відвідувачам, а також відповідав на запитання, які надходять за телефоном та електронною поштою на адресу ЦДО.

Профорієнтаційна робота проводилася під час участі університету у виставках у різних містах (Сімферополь, «VII спеціалізована виставка освітніх послуг Освіта-2012», вересень 2012 р.; Харків, «Освіта Слобожанщини - 2012», жовтень 2012 р.; Донецьк, «Освітній форум», жовтень 2012 р.; Богодухов, «Освіта та абітурієнт-2013», листопад 2012 р., квітень 2013 р.; Первомайськ, «Освіта та абітурієнт-2013», грудень 2012 р., «Дні науки в Україні», квітень і травень 2013 р.; Кременчук, «Освіта та кар'єра», лютий 2013 р.; Київ, Міжнародна виставка «Освіта та кар'єра – 2012», листопад 2012 р.

Університетські викладачі в межах договорів про співробітництво з середніми навчальними закладами Харкова, районів Харківської та інших областей України надають методичну допомогу учителям і консультації школярам. Для учнів в університеті проводилися заняття та консультації, екскурсії на факультети, демонстрації фізичних експериментів та екскурсії до НДІ астрономії. Співробітники Центру довузівської освіти та представники факультетів регулярно проводили зустрічі з учнями та їх батьками в навчальних закладах Харкова й області, інших областей України.

5.6. Шефська допомога

Робота в школах підшефного Богодухівського району та інших навчальних закладах Харківської області покладена на факультетські комісії сприяння новому набору та Центр довузівської освіти.

У листопаді 2012 р. відбувся виїзд співробітників університету в м. Богодухів. В усі школи Богодухівського району було передано для вчителів та випускників матеріали для підготовки до Зовнішнього незалежного оцінювання та інформаційні матеріали щодо вступу в університет у 2012 р., надано рекомендації з підготовки до ЗНО, для учнів відбу-

лася демонстрація фізичних дослідів. У квітні 2013 р. було здійснено ще один виїзд університетської делегації, під час якого викладачі надали консультації випускникам з підготовки до ЗНО за всіма предметами, проаналізували типові помилки при складанні ЗНО.

Відповідно до Угоди між Радою ректорів ВНЗ III–IV рівнів акредитації Харківського регіону та Головним управлінням освіти і науки Харківської облдержадміністрації за університетом закріплено м. Первомайський – з метою забезпечення участі висококваліфікованих фахівців, викладачів, професорів у методичній підготовці учнів до проходження ЗНО. У грудні 2012 р. в м. Первомайському на базі гімназії № 3 для учнів із всіх шкіл міста відбувся День університету, під час якого університетські викладачі провели лекції з предметів ЗНО, консультації з питань окремих розділів програм ЗНО, розбір типових помилок. Всі випускники м. Первомайського одержали матеріали для підготовки до ЗНО. У квітні 2013 р. до м. Первомайський було здійснено ще один виїзд, під час якого викладачі університету провели консультації з підготовки до складання ЗНО за всіма предметами. За узгодженням із Первомайським міським відділом освіти до цього заходу було запрошено всіх старшокласників міста. Під час зустрічі всі випускники одержали інформаційні матеріали про університет і правила прийому. У травні 2013 р. делегація університету долу-

чилася до святкування Днів науки в Україні в Первомайській гімназії № 3, де відбулися університетська лекція з демонстрацією хімічних дослідів.

Університет продовжував підтримку Обласного ліцею-інтернату «Обдарованість» для сільських школярів. Учні інтернату успішно взяли участь в університетському святі для школярів «Наукові старти». Хімічний факультет університету забезпечив проведення протягом навчального року практичних та лабораторних занять профільних класів у своїх навчальних та наукових лабораторіях; фізико-енергетичний факультет організував у ліцеї роботу Школи юних фізиків.

Університет постійно надає шефську допомогу загальноосвітній санаторній школі-інтернату для дітей із захворюваннями серцево-судинної системи.

Університет, за традицією, надав можливість дітям-сиротам, дітям-інвалідам, учням підшефної санаторної школи-інтернату для дітей із захворюваннями серцево-судинної системи та учням обласної спеціальної гімназії-інтернату для сліпих дітей ім. Г. В. Короленка безкоштовно підготуватися за всіма предметами до ЗНО, а також іспитів для вступу в університет та інші навчальні заклади, створюючи для них зручний розклад занять. У 2012/2013 навчальному році на підготовчих курсах Центру довузівської освіти безкоштовно навчалися 40 дітей.

VI. ВИХОВНА, КУЛЬТУРНА І СПОРТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Значну роль у формуванні світоглядної позиції та ціннісних орієнтацій молоді, передачі їй надбань попередніх поколінь, збереженні і збагаченні культури народу відіграє позааудиторна виховна робота. Вона спрямована на долучення молоді до багатств національної і світової культури і загальнолюдських цінностей. Постійну взаємодію з органами студентського самоврядування, привернення студентського активу до обговорення і розв'язання задач організації навчального процесу, побуту та відпочинку студентів повсякденно здійснювали заступники деканів з виховної роботи, куратори академічних груп.

В університеті та на факультетах відбувалися численні виховні та культурно-просвітницькі заходи. Серед загальноуніверситетських заходів можна відзначити такі:

- святкування 31 серпня 2012 р. «Дня знань» і посвячення першокурсників у студенти;
- відзначення пам'ятних дат, пов'язаних з Великою Вітчизняною війною; покладання квітів до пам'ятника студбатівцям – до 68-ї річниці перемоги у Великій Вітчизняній війні, до 72-ї річниці від початку війни, до Дня визволення Харкова; урочистий прийом ветеранів і концерт з нагоди 68-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні; до обґрунтування присвоєння Харкову почесного звання «Місто воїнської слави» залучилися фахівці Центру краєзнавства імені П.Т.Трощака;
- святкування Міжнародного дня студента 17 листопада 2012 р.;
- концерт-презентація художніх колективів Культурного центру університету «Знай наших!» у межах проведення Тижня першокурсника (17 вересня 2012 р.);
- концерт до 20-річчя українсько-індійських дипломатичних відносин (19 вересня 2012 р.);

- щорічний конкурс творчості першокурсників «Альма матер–2012» (22–30 жовтня 2012 р.) і гала-концерт та церемонія нагородження переможців конкурсу творчості першокурсників «Альма матер – 2012» (16 листопада 2012 р.);

- концерт духовної музики (12 лютого 2013 р.);

- вистава Харківського молодіжного театру «Может быть» «Город знакомств» (14 лютого 2013 р.);

- святковий концерт до Міжнародного жіночого дня 8 Березня (5 березня 2013 р.);

- традиційний конкурс «Красуня університету–2013» (27 березня 2013 р.);

- фестиваль команд КВК «Веселі перерви» (6 квітня 2013 р.);

- вистава Харківського дитячого театру «Тимур» (18 квітня 2013 р.);

- святкування Дня випускника Харківського університету (20 квітня 2013 р.);

- традиційні Дні факультетів (квітень – травень 2013 р.);

- вистава Харківського театру «Апарте» «Не залишай мене» (20 травня 2013 р.);

- урочиста церемонія випуску студентів і святковий концерт у Харківському національному академічному театрі опери і балету імені М. В. Лисенка (1 липня 2013 р.).

Реалізація різноманітних форм та методів культурно-просвітницької роботи здійснюється безпосередньо через творчі об'єднання та колективи Культурного центру університету, що охоплюють понад 450 студентів:

- ансамбль народного танцю «Сонцеворот»;
- академічний студентський хор;
- факультетські команди КВК;
- ансамбль сучасного естрадного танцю «Фаворит»;
- колектив сучасного танцю з хіп-хопу;

- клуб шанувальників поезії;
- театр-студія «Файер-шоу»;
- клуб інтелектуальних ігор «Фенікс».

На обласному фестивалі духовних піснеспівів «Різдвяні вечори» (січень 2013 р.) університетський студентський хор став дипломантом. У міжнародному хоровому фестивалі «Співоча феєрія» (5 квітня 2013 р.) студентський хор відкрив програму як переможець минулого фестивалю. У 2013 році у міському конкурсі художньої самодіяльності «Студентська весна – 2013» брали участь і стали переможцями студенти університету Ольга Полякова (філологічний факультет), Евеліна Годова (соціологічний факультет), Олександра Козловська (факультет іноземних мов).

У зв'язку зі значним збільшенням кількості іноземних студентів особливої значущості набула робота з формування чуйного і толерантного ставлення до представників інших країн, залучення студентів-іноземців до громадського та культурного життя університету, сприяння адаптації іноземців. Для іноземних студентів Центр міжнародної освіти проводив численні тематичні уроки-концерти, творчі вечори і виставки, сприяв участі студентів-іноземців у загальноуніверситетських заходах, спортивному та культурному житті університету.

У 2012/2013 навчальному році кафедра фізичного виховання та спорту проводила навчальний процес з фізичного виховання шляхом організації груп з видів спорту з урахуванням інтересів студентів та можливостей спортивних споруд університету. Близько 4000 студентів обрали таку форму занять з фізичного виховання. Особливою популярністю серед студентів користуються аеробіка та атлетична підготовка в тренажерних залах. Кожен з цих напрямків рухової активності обрали близько тисячі студентів. Популярні також волейбол, баскетбол, міні-футбол, теніс, настільний теніс, бадмінтон та бокс. Окрім того, студенти також отримали можливість займатися стрільбою з лука на навчально-спортивному комплексі «Каразінський». Система організації навчального процесу з фізичного виховання дозволяє кожному студенту університету реалізувати свої потреби у сфері фізичної культури та спорту впродовж усього терміну навчання.

Для студентів, які за результатами медичного огляду були віднесені до спеціального відділення, заняття проводилися кваліфікованими викладачами в окремих групах, а студенти, віднесені до груп лікувальної фізкультури, відвідували заняття у 20-й студентській лікарні. Слід відзначити, що кількість студентів,

які віднесені за станом здоров'я до спеціального відділення за останній навчальний рік зменшилась і складає 728 осіб (14,4% контингенту). Ще 149 студентів (3%) у 2012/2013 навчальному році були звільнені від занять з фізичного виховання за станом здоров'я.

Основою спортивно-масової роботи в університеті стала якісно спланована робота спортивних секцій і фізкультурно-оздоровчих груп, а також система спортивних змагань серед факультетів. У 63-й Спартакіаді університету взяли участь 1335 студентів. У першій групі факультетів у комплексному заліку Спартакіади перемогла команда економічного факультету, друге місце посіла команда факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, третє – механіко-математичного факультету. У другій групі перемогли студенти біологічного факультету, друге місце посіли студенти фізико-енергетичного факультету, третє – екологічного факультету.

Крім традиційної студентської Спартакіади, були проведені спортивне свято першкурсників; кубки студентського профкому з настільного тенісу, волейболу, баскетболу, бадмінтону та черліденгу; 14-й кубок ректора з міні-футболу, в якому разом зі студентами змагалися команди випускників університету; Спартакіада студентських гуртожитків та багато спортивних турнірів на факультетах. Напруженість боротьби за перемогу в кожному турнірі та активна підтримка вболівальниками своїх команд свідчать, що за останні роки інтерес до занять фізичною культурою та спортом в університеті значно зріс, причому не тільки серед студентської молоді, а й серед працівників університету.

Баскетбольна чоловіча команда університету посіла шосте місце у фінальних змаганнях Студентської баскетбольної ліги України, перемогла в обласній аматорській лізі та стала срібним призером обласної студентської баскетбольної ліги.

У змаганнях Всеукраїнської літньої Універсіади вдало виступили тенісисти нашого університету. Марат Дев'ятьяров (факультет іноземних мов), Анастасія Васильєва (філологічний факультет), Ганна Півень (філософський факультет), Дар'я Беззубенко та Владислав Орлов (економічний факультет) перемогли у цих змаганнях.

Провідні спортсмени університету минулого року досягли значних успіхів у спортивних змаганнях найвищого рівня. Чемпіоном світу з кік-боксингу став студент радіофізичного факультету Андрій Вовк. Вікторія Студент історичного факультету Єгор Плевако на чемпіонаті Європи з боксу посів 5 місце. Провідні тенісисти

університету Марат Дев'ятьяров, Анастасія Васильєва та Ганна Півень протягом навчального року успішно виступали у професійних тенісних турнірах, а Марат Дев'ятьяров став бронзовим призером юнацької першості Європи.

Учасниками Всесвітньої Універсіади (липень 2013 року, Казань, Російська Федерація) стали шахистка Ірина Андренко, тенісиста Марат Дев'ятьяров, Ганна Півень.

Стосовно стану спортивних споруд університету можна відзначити, що університет має дві кращі в Україні спеціалізовані бази: теніс-

ний комплекс „Унікорт” та споруди фехтувального клубу „Уніфехт”. Проведено ремонт великої та малої ігрових зал, а також зали боксу на навчально-спортивному комплексі „Каразінський”, але значна його частина на даний час потребує капітального ремонту. Особливо це стосується стану зали боротьби, трибун на стадіоні, приміщень під трибунами та комунікаційних систем. Окремі ремонтні роботи проведено у спортивних залах головного корпусу, навчального корпусу (пл. Свободи, 6) та фізико-технічного факультету.

VII. ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Головними напрямками роботи ЦНБ є вдосконалення процесів інформаційно-бібліографічного обслуговування читачів, розширення доступу до світових інформаційних ресурсів, створення електронної бібліотеки, у тому числі, поповнення університетського депозитарію, формування, збереження фондів та їх оптимізація, створення комфортного бібліотечного простору для користувачів. Бібліотека укладає бібліографічні покажчики, досліджує фонди, продовжує роботу з розкриття провенієнцій на цінних виданнях, проводить і бере участь у наукових конференціях і семінарах, займається культурно-просвітницькою діяльністю. Плідно працює з міжнародними організаціями і фондами, є членом Прикордонного білорусько-російсько-українського університетського консорціуму, членом проекту ELibUkr «Електронні бібліотеки України», членом Асоціації «Інформатіо-Консорціум» з доступу до електронних наукових ресурсів у режимі он-лайн, партнером Всесвітньої цифрової бібліотеки - WDL, створеної за підтримки ЮНЕСКО і Бібліотеки Конгресу США, Європейської цифрової бібліотеки «Європеана» загальноєвропейської віртуальної бібліотеки, яка надає відкритий доступ до культурної спадщини Європи всім бажаючим. У 2012 році підписано робочу програму про співпрацю з бібліотекою Лодзинського технічного університету. ЦНБ отримувала

гранти Фонду Анастасіоса Левентіса (Кіпр) для поповнення фондів і для реставрації грецьких рукописів з фондів бібліотеки.

Фонд ЦНБ на 1 червня 2013 р. налічує 3,4 млн. примірників. Загальна площа ЦНБ стано-

Фонд ЦНБ складає:

Назв	455808
Примірників	3400588
Книг	2100436
Журналів	1204341
Газет	9176
На електронних носіях	7288
Дисертацій	69816
Авторефератів	958
Рукописів	2537
Карт	9176
Наукової	1826175
Навчальної	1154035
Художньої	376333
Українською мовою	480713
Іноземними мовами	726626
Російською мовою	2197224

вить 10484 м²: у головному корпусі – 7182 м², на вул. Університетській, 23 – 2794 м², на пр. Курчачова, 31 – 508 м². Для читачів працюють 5 абонементів, 12 читальних залів, 2 спеціалізованих зали каталогів, служба міжбібліотечного абонементу, зал інформаційного сервісу, Центр Інтернет-технологій. Цілодобово працює електронний каталог з електронним замовленням. На WEB-сторінці ЦНБ працюють: електронний архів (репозитарій) університету – eKhNUIR,

довідково-бібліографічна служба „Віртуальний бібліограф”, «Бібліотечний форум», eScriptorium – архів рідкісних видань і рукописів (повні електронні версії або фрагменти) для науки та освіти.

7.1. Комплектування фондів

Комплектування фондів здійснювалося за заявками кафедр і факультетів. Протягом 2012/2013 навчального року отримано 22907 примірників, 8017 назв: у тому числі книг 17084, журналів 1590, дисертацій 96, авторефератів 4071, газет 21, видань на електронних носіях 63, українською мовою 16823, іноземни-

ми мовами 1275. Наукової літератури отримано 8847 примірників, навчальної – 13458, художньої – 602.

На комплектування фондів витрачено: на придбання книг – 202232 грн., на передплату газет і журналів – 390055 грн. Передплачено 32 назви газет, 283 назви журналів. При комплектуванні враховувалися пріоритети малозабезпечених спеціальностей і дисциплін.

У 2012/2013 навчальному році продовжувалось ведення електронної бази даних «Книгозабезпеченість навчального процесу». Рада з комплектування на своїх засіданнях разом із представниками факультетів розглядала питання передплати періодичних видань, баз даних, замовлення нових видань.

Головними джерелами комплектування є видавництва, книготорговельні організації та

**Бази даних, доступ до яких надавався ЦНБ у режимі он-лайн
протягом 2012/2013 навчального року**

№з/п	Назва	Зміст
Бази даних, придбані за кошти університету		
1	EBSCO host	12 тематичних баз, що включають повні тексти з понад 10 000 назв англomовних журналів гуманітарного, природничого та математичного профілю, медицини, економіки, питань вищої освіти та інформаційних наук.
2	База даних компанії East View «Издания по общественным и гуманитарным наукам»	20 провідних російських періодичних публікацій з історії, соціології, філології, філософії, економіки тощо.
3	Журнали Королівського хімічного товариства (Великобританія) – Royal Society of Chemistry	Понад 40 назв журналів одного з найвідоміших видавців літератури з хімії.
4	Журнали Американського фізичного товариства (American Physical Society)	Провідні наукові журнали з фізики з високим рівнем цитування.
5	CUL Online	Онлайн бібліотека навчальної літератури – понад 760 україномовних навчальних посібників та підручників, рекомендованих МОН України, з економічних, гуманітарних і природничих наук.
Віртуальні бази даних бібліотеки Міжнародної інформаційної служби Держдепартаменту США		
1	CQ Resources, Ebrary, Encyclopedia Britannica, Gale Resources, Global Issues in Context тощо	Колекції іноземними мовами із суспільних і гуманітарних наук, медицини, мови і літератури, філософії та релігії, освіти, бізнесу, природничих наук тощо.
Тестові доступи		
1	POLPRED.com	Моніторинг промисловості та послуг у Росії та за кордоном, огляд преси та повні тексти повідомлень провідних інформаційних агенцій, документи аналітики й огляди преси.
2	Ebrary: Academic Complete Collection	44 тис. назв цифрових книг: бізнес і економіка, інформаційні технології, освіта, інженерія і технології, історія та політика, гуманітарні науки, мовознавство, літературознавство і лінгвістика, право, науки про життя, медицина, фізика, психологія, філософія, соціологія й антропологія.
3	Електронна бібліотека «БиблиоРоссика»	Повнотекстова база даних наукової, навчальної та художньої літератури, що включає майже 2500 книг, переважно гуманітарного профілю, виданих за останні 10 років.
4	ACM Digital Library (Association for Computing Machinery)	Цифровий архів, який містить повнотекстову і бібліографічну наукову інформацію з обчислювальної техніки, інженерної справи, математики та комп'ютерних наук.
5	Mary Ann Liebert Publishing	Інтегрована база даних, що містить матеріали з біотехнологій, біомедичних досліджень, клінічної медицини та хірургії, юриспруденції, науки про довкілля, а також з інших тематик.
6	Euromonitor	БД з аналізу світового ринку.
7	ProQuest	Дисертації та автореферати з різних галузей знань, БД з біології та охорони здоров'я.
8	EBSCO eBooks	Електронні книги з різних галузей знань.
9	Market Research Monitor	Он-лайн-колекція з 10000 звітів про ринкові дослідження спеціалістів Euromonitor International
10	Behavioral Science journals	Журнали з психології, біології тощо.
11	Проект «Access to Research for Development (ARDI)»	Наукові журнали та монографії від провідних видавництв світу: American Institute of Physics; Elsevier; Institute of Physics; John Wiley & Sons; Oxford University Press; Nature Publishing Group; Sage; Springer; Cambridge UP, Taylor & Francis.
12	BioOne	Журнали з біології, екології та питань охорони навколишнього середовища.

магазини Харкова, Києва, Вінниці, Львова: видавництво «Знання», «Кондор», «Новий світ-2000», «Магнолія-2006», «Каравела», «САГА», «Медицина», магазин «Літера Нова», ТОВ «Ельга-Україна», фірма «БУРУНІК», СПД ФО Власенко, ТзОВ «Самміт-Харків» та інші.

Фонд бібліотеки поповнювався дарами. Від викладачів, співробітників університету, приватних осіб отримано 1738 примірників.

У 2012/2013 навчальному році головними джерелами комплектування іноземної літератури залишалися міжнародний книгообмін та дари різних установ, фондів і приватних осіб, у тому числі: Фонд Анастасіоса Левентіса (Нікосія, Кіпр), «Українсько-Американський добродійний фонд «Сейбр-Світло», Національна бібліотека Сербії, Одеська Філія Грецького Фонду Культури, Французький культурний центр у Харкові, Гете-Інститут в Україні.

7.2. Обслуговування користувачів. Упровадження автоматизованих технологій

Щорічно структурні підрозділи ЦНБ обслуговують до 50 тис. користувачів. Протягом 2012/2013 навчального року відвідування бібліотеки становило біля 400000 осіб, книговидача – понад 1300000 примірників на різних носіях інформації.

Виконуючи рішення Вченої ради університету від 25.11.2011 р. про сприяння подальшому розвитку автоматизації у ЦНБ, університет придбав АІБС «Absotheque Unicode» на необмежену кількість робочих місць, а модулі «AbsOPAC» на необмежену кількість користувачів, «Книгозабезпеченість», «Друкування читацьких карток» включно. У вересні 2012 року у ЦНБ було впроваджено автоматизацію процесів обслуговування на навчальному абонементі №1 для студентів гуманітарних факультетів, що дозволило значно вдосконалити якість обслуговування студентів навчальною літературою. З 1 вересня 2013 р. розпочинається автоматизоване обслуговування на абонементі навчальної літератури для студентів фізико-математичних і природничих факультетів.

Зростає обсяг електронного каталогу, до якого станом на 1.07.2013 р. внесено біля 720000 записів, відображено інформацію про понад 1 млн. примірників. За минулий навчальний рік до електронного каталога ЦНБ внесено більш ніж 18000 записів і зафіксовано понад 700000 звернень користувачів.

Продовжувалася робота з наповнення електронного архіву (репозитарію) університету – eKhNUiR. В електронному архіві представлено 7785 назв документів. На початок 2013 року у світовому рейтингу «The Ranking Web of World

repositories» серед 1654 електронних архівів світу, архів університету посів 414 місце.

Архів рідкісних видань і рукописів для науки і освіти «eScriptorium» містить на 1.07.2013 р. повні електронні версії (або фрагменти) рідкісних видань і рукописів у кількості 1141 назви і користується популярністю у світі.

Доступ до світових інформаційних повнотекстових баз даних здійснюється з усіх комп'ютерів, підключених до Інтернет через мережу університету. Бібліотека протягом року працює над збільшенням обсягів тестових доступів відділених інформаційних ресурсів, створює веб-бібліографію до ресурсів вільного доступу. На території ЦНБ працює зона Wi-Fi.

7.3. Культурно-просвітницька діяльність

Виховну і культурно-просвітницьку роботу серед студентства ЦНБ проводить у тісному зв'язку з факультетами, громадськими організаціями, Центрами університету, музеями. Протягом 2012/2013 навчального року в ЦНБ було організовано 178 книжково-ілюстративних та 13 художніх виставок.

У зв'язку з проведенням на базі ХНУ імені В. Н. Каразіна Міжнародної наукової конференції «Спадщина Вітчизняної війни 1812 року в культурно-історичному вимірі» (20-21 вересня 2012 р.) була організована велика книжково-ілюстративна виставка «Победа совершенная, и Россия не забудет Вас», присвячена 200-річчю Вітчизняної війни 1812 року. На виставці було представлено понад 150 видань XIX-XXI ст.

До 240-ї річниці від дня народження В. Н. Каразіна експонувалася виставка «В. Н. Каразін (1773-1842), український учений, винахідник, видатний громадсько-політичний діяч, засновник Харківського університету». До 208-ї річниці заснування університету було організовано книжково-ілюстративну виставку «Харківський університет. Сторінки історії».

У травні 2013 року в ХНУ імені В.Н. Каразіна відбулися урочистості з нагоди 110-річчя від дня народження видатного вченого, засновника кафедри психології П.І. Зінченка, а також 50-річного ювілею кафедри. До цієї події було організовано книжкову виставку «Зінченко П. І. (1903-1969), видатний психолог, професор, засновник кафедри психології університету». На виставці було представлено понад 80 видань, серед яких прижиттєві праці П. І. Зінченка та видання, які присвячені діяльності Харківської психологічної школи.

До відкриття Українсько-Африканського академічного центру в університеті було органі-

зовано виставку книг з історії, літератури, культури країн африканського континенту. До візиту Посла Індії в Україні Р. К. Чандера бібліотека організувала велику книжкову експозицію, де були представлені праці вчених університету, присвячені дослідженню Індії, її мовознавства, історії, культури, а також рідкісні видання закордонних видавництв про країну.

Традиційно, протягом року на 8 поверсі та у конференц-залі ЦНБ експонуються художні виставки. Так, до Різдвяних і новорічних свят у ЦНБ експонувалася виставка плакатів «Шекспир костюма», присвячена Барбарі Каринській, яку представив М. М. Шемет, голова Фонду імені В. Каринської (Барбара (Барвара) Каринська (1886 – 1983) – художниця з костюмів, народилася в Харкові, з 1938 р. жила у Нью-Йорку, відзначена нагородою Американської національної кіноакадемії та номінована на «Оскар» за костюми до фільму «Hans Christian Andersen»).

За ініціативи Інституту Конфуція у межах спільного Міжнародного проекту дитячої творчості між Харківською спеціалізованою школою № 133 «Ліцей мистецтв» і приватною студією «Simply Art» із Гонконгу (КНР) експонувалася виставка малюнків, приурочена до святкування східного Нового року. У квітні 2013 р. була організована виставка українських рушників «Упертість в добрих справах». Відвідувачі ЦНБ змогли ознайомитися з фотопейзажами випускника історичного факультету А. Дунебабіна «Віддзеркалення», з персональною виставкою художника декоративного мистецтва А. Горбунова «Усяка-всячина на восьмому поверсі». За підтримки Посольства США в Україні демонструвалася фотовиставка І. Дудкіна «Несподівана Америка». За внесок у розвиток польської культури та популяризацію її в Україні директора ЦНБ було відзначено Почесною нагородою, а також нагрудним знаком Міністерства культури і національної спадщини Польщі «Zasłużony dla Kultury Polskiej».

7.4. Наукова діяльність ЦНБ

Наукова робота є одним з пріоритетних напрямів діяльності ЦНБ. У 2013 році підготовлено відповідні документи щодо визнання Фонду книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна науковим об'єктом, якому доцільно надати статус національного надбання і включити його до Державного реєстру наукових об'єктів, що становлять національне надбання України. Документи передано до Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України.

Протягом навчального року у фахових виданнях було надруковано 25 публікацій працівників ЦНБ про дослідницьку діяльність бібліотеки, у тому числі 4 публікації у закордонних виданнях. До редакції науково-теоретичного журналу Національної академії наук України «Бібліотечний вісник» передано статті для окремого випуску про ЦНБ. У Центрі консервації і реставрації Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського за фінансової підтримки Фонду А. Левентіса (Кіпр) проведено консервацію грецького рукопису XII століття і передано на реставрацію ще два грецьких манускрипти.

У відділі книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів ЦНБ створюються колекції рідкісних і цінних видань. Проводилася робота з розшифрування власницьких записів, ідентифікації їх належності тій чи іншій особі, розкриття й дослідження провенієнцій, маргіналій, екслібрисів, у тому числі й іноземними мовами. У 2012/2013 навчальному році було переглянуто біля 4550 примірників, виявлено 289 видань, що входили до складу особистих бібліотек або мають різноманітні автографи, екслібриси, штампи. Виявлені автографи В.Н. Каразіна, професорів Харківського університету Я. Я. Белен де Баллю, І. Ф. Тимковського, Д. І. Каченовського, О. В. Ветухова, А. О. Валицького та інших. Готується до видання книга про автографи видатних діячів, що зберігаються у колекціях ЦНБ.

ЦНБ організує семінари і конференції для фахівців з бібліотечної справи, а також для університетської спільноти. Так, у листопаді 2012 р. відбувся науково-практичний семінар «Нові електронні ресурси». У квітні 2013 р. на базі ЦНБ і Науково-технічної бібліотеки Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Сучасна бібліотека: філософія, інновації, якість роботи». Конференція проходила за сприяння Генерального Консульства Польщі в Харкові. Учасники конференції представили бібліотечну спільноту з Азербайджанської Республіки, Республіки Беларусь, Латвії, Нідерландів, Німеччини, Фінляндії, Республіки Польща, Росії, України. В рамках роботи конференції пройшов VI-й семінар «Розмаїття культур». У травні 2013 р. пройшов Міжнародний науково-практичний семінар «Відкритий доступ до наукових знань: підсумки виконання плану дій з реалізації принципів Белгородської декларації про відкритий доступ до наукових знань і культурного надбання на університетському просторі прикордонних областей Республіки Білорусь, Російської Федерації та України».

VIII. МУЗЕЙНИЙ КОМПЛЕКС УНІВЕРСИТЕТУ

8.1. Музей історії університету

Протягом 2012/2013 навчального року Музей історії університету відвідало близько 3500 осіб, проведено понад 200 екскурсій для студентів, слухачів Центру міжнародної освіти, Центру довузівської освіти, школярів і гостей університету та м. Харкова.

Співробітники музею проводять фондову, виставкову, науково-дослідну, методичну, навчальну та просвітницьку роботу. Протягом року до фондів музею надійшло понад 375 одиниць зберігання, зокрема, документи та фотоматеріали професора Харківського університету, колишнього директора ЦНБ Л. І. Гуревича; студбатурця Л. С. Бержанського, випускні альбоми різних років, зокрема альбом хімічного факультету передвоєнного 1941 року випуску. Було упорядковано фотоархів, створений фотографом музею С. В. Симоновським.

У 2012/2013 навчальному році було організовано та проведено 8 тимчасових виставок, присвячених Харківським фотографам XIX - початку XX ст., періодиці 1920-1930-х рр., результатам археологічного польового сезону 2012 р., 40-річчю відкриття Музею історії університету, конспектам студентів і викладачів XIX-XX ст., письменнику О. І. Копиленку (з нагоди заснування премії його імені), розвитку жіночої освіти в XIX - на поч. XX ст., 70-річчю Курської битви й визволення Харкова від німецько-фашистських загарбників.

На базі музею відбулися традиційні Четверті Луньовські читання – музеєзнавча конференція, присвячена цього року 40-річному ювілею Музею історії університету; акція «Запали свічку» на вшанування жертв голоду 1932-1933 рр.; щорічне вручення стипендій і премій імені І. Є. Тарапова молодим науковцям; презентація книги до 90-річчя від дня народження професора історичного факультету,

Почесного доктора Харківського університету А. І. Епштейна та інші заходи.

При музеї працює «Клуб любителів університетських історій», який об'єднує студентів та викладачів історичного та інших факультетів університету.

На базі музею відбулися загальні збори членів Асоціації співробітників вузівських музеїв м. Харкова, на яких було обговорено проблеми й досягнення в роботі музеїв харківських вишів, шляхи удосконалення музейної діяльності.

8.2 Музей природи

Основна мета діяльності музею – проведення наукової, навчальної та освітньої роботи: створення експозицій, призначених для максимального повного вивчення, збереження музейних фондів біологічних та геологічних колекцій, їх раціонального використання у науково-дослідницькій роботі. Колекції музею широко використовуються в дослідженнях, які проводяться фахівцями музею, вітчизняними вченими та спеціалістами з-за кордону. Протягом 2012/2013 навчального року співробітники музею надрукували в міжнародних та вітчизняних виданнях 27 наукових робіт, видали каталог орнітологічної колекції, що зберігається у музеї, підготували 10 нарисів для Червоної книги Харківської області.

Одним з напрямів музейної діяльності є науково-експозиційна робота. Протягом року було розроблено 8 експозицій. Наукові розробки використовуються для проведення навчальних занять, популяризація різноманітних напрямів біологічних та геологічних наук, екологічних та природоохоронних знань серед широких верств населення.

Музей природи співпрацює, згідно науковому договору, з Нікитським ботанічним садом, Національним науковим центром – заповід-

ником «Мис Мартьян», науково-дослідними установами та ВНЗ Азербайджану, Туреччини, Росії, Киргизстану, Австрії, Португалії, Німеччини, Швеції, Словаччини. Продовжено роботу за проектом Volkswagen Stiftung «Biodiversity and Evolution of the Central Asian and Caucasian vipers (Viperidae)».

Музей є консультативним науково-методичним центром для краєзнавчих музеїв Лівобережної України, для викладачів вищих та середніх навчальних закладів, працівників науково-дослідних інститутів.

Фонди музею постійно поповнюються новими експонатами. За рік до музею надійшло 1586 музейних предметів.

З метою поширення природничо-наукових знань серед населення, Музей природи веде екскурсійно-лекційну роботу за 16 темами. Екскурсії проводяться українською, російською та англійською мовами. За звітний період в музеї було проведено 1120 екскурсій та занять, його відвідали 20 тис. екскурсантів.

8.3 Музей археології та етнографії Сlobідської України

Музей археології та етнографії Сlobідської України протягом 2012/2013 навчального року продовжував працювати як навчальний, науковий та музейно-методичний центр. Завдяки роботі археологів університету та плідній співпраці з археологами ДП ОАСУ «Сlobідська археологічна служба» фонди музею щорічно збільшуються на декілька тисяч ек-

земплярів. Зокрема, за 2012/2013 навчальний рік до музею надійшло 9407 артефактів.

Працівники музею є керівниками та науковими співробітниками археологічних експедицій «Більська археологічна експедиція» та «Верхньосалтівська середньовічна археологічна експедиція» в Україні, «Туркестанська археологічна експедиція» в Казахстані.

Важливим напрямом діяльності музею є виставкова робота. Щорічно за участю його співробітників проводяться виставки досягнень польових сезонів.

У 2012 році у виставковій залі музею було відкрито нову виставку «Скарби салтівської культури». У 2013 році разом з історико-культурним заповідником «Більськ» за матеріалами фондів ІКЗ «Більськ» та фондів МАЕСУ підготовлено виставку «Величний Гелон», що розкриває досягнення харківських та полтавських науковців у вивченні найбільшого у Європі городища раннього залізного віку. Для популяризації університетської освіти систематично організуються виставки в школах міста та області.

При музеї працює єдина в Україні вузівська реставраційна майстерня, постійно діє Науковий семінар імені О. С. Федоровського, в роботі якого беруть участь науковці Харкова та області.

У 2012 року розпочався капітальний ремонт нового комплексного виставкового приміщення в головному корпусі університету. Співробітниками Музею розробляється тематико-експозиційний план майбутньої експозиції. Для упорядкування колекцій музею у 2013 році при музеї створено Фондово-закупівельну комісію.

ІХ. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

У 2012/2013 навчальному році університет активізував міжнародне співробітництво, що є однією з важливих умов позиціонування у міжнародному науково-освітньому просторі, розширення наукової співпраці, трансферу інноваційних розробок. Діяльність університету в галузі міжнародних зв'язків розвивалася у кількох напрямках:

- реформування та активний розвиток інструментів міжнародної співпраці університету;
- співробітництво з вищими навчальними закладами та установами зарубіжних країн;
- відрядження викладачів, співробітників, докторантів, аспірантів і студентів за кордон для участі в наукових конференціях, школах та тренінгах, проведення наукових досліджень і стажування, мовні курси тощо;
- прийом іноземних фахівців та дипломатичних делегацій в університеті;
- участь структурних підрозділів університету та окремих викладачів, співробітників, докторантів, аспірантів і студентів у конкурсах для одержання стипендій та грантів міжнародних організацій і фондів.

Університет має угоди про співробітництво, включаючи міжкафедральну співпрацю, та протоколи про наміри зі 162 іноземними організаціями з 48 країн. У 2012/2013 навчальному році найбільш успішне співробітництво велося з Московським державним університетом ім. М. В. Ломоносова, Казанським (Приволзьким) федеральним університетом, Уральським федеральним університетом імені першого Президента Росії Б.М. Єльцина, Інститутом ядерних досліджень Російської академії наук (Росія); Білоруським державним університетом, Могильовським державним університетом імені А.О. Кулешова (Білорусь); Великотирновським університетом

імені Святих Кирила та Мефодія (Болгарія), Аньхойським університетом (КНР); Академічною бібліотекою Латвійського університету (Латвія); Гданським університетом, Політехнічним університетом Лодзі, Університетом Лодзі, Університетом імені Марії Кюрі-Скловської (Польща); Університетом Ніцци - Софії Антиполіс (Франція); Університетом імені Фрідріха-Олександра в Ерлангені-Нюрнберзі (ФРН), а також з університетами Прикордонного білорусько-російсько-українського університетського консорціуму.

Університет підписав Принципи діяльності Консорціуму українських університетів і Варшавського університету (Польща); договори про співробітництво з Федеральним університетом Ріо-Гранде-ду-Сул (Бразилія), Державним університетом Ілії (Грузія), Шандунським технологічним університетом, Чжумадіанським професійно-технічним інститутом (КНР), Університетом імені Хасан II Мохамеддія - Касабланка (Марокко), Варшавським університетом (Польща), Башкирським державним університетом, Казанським (Приволзьким) федеральним університетом, Нижегородським державним університетом імені М.І. Лобачевського, Північно-Кавказьким федеральним університетом, Санкт-Петербурзьким державним університетом технології та дизайну (Росія), Технічним університетом в Кошиці (Словаччина), Політехнічною школою (Франція), Стремстадською академією (Швеція), Інститутом геополітичних досліджень та допоміжних наук (Італія), ТОВ "ЮНІВАК" (Республіка Корея), Інститутом прикладної математики імені М.В. Келдиша РАН, ФДБУ Державним природним біосферним заповідником "Ханкайський" (Росія), Американськими радами з міжнародної освіти: ACTR|ACCELS (США), а також протокол

про наміри з Гуманітарним інститутом Північно-східного педагогічного університету (КНР).

Найактивніша співпраця без укладених угод за минулий навчальний рік здійснювалася з Інститутом біофізики та клітинної інженерії НАН Білорусі (Білорусь), Університетом Ексетера (Велика Британія), Туринською астрономічною обсерваторією (Італія), Інститутом археології імені А.Х. Маргулана (Казахстан), Фондом А. Левентіса (Кіпр), Балтійською міжнародною академією, Даугавпілським університетом (Латвія), Варшавським технологічним університетом (Польща), Тульським державним педагогічним університетом імені Л.М. Толстого, Санкт-Петербурзьким державним університетом, Головною (Пулковською) астрономічною обсерваторією РАН, Інститутом проблем хімічної фізики, Науково-дослідним радіофізичним інститутом (Росія), Левітт Інститутом, Університетом Ратгерса, Університетом Арізони (США), Стамбульським університетом (Туреччина), Університетом Лотарингії, Паризькою обсерваторією (Франція), Університетом Дуйсбург-Ессен, Інститутом досліджень Сонячної системи імені Макса Планка (ФРН), Центральноевропейським університетом (Угорщина), Університетом Женеви (Швейцарія), Національною астрономічною обсерваторією Японії (Японія).

Плідна міжнародна співпраця здійснюється за угодами, що супроводжуються окремими факультетами та структурними підрозділами, зокрема, біологічним, геолого-географічним, історичним, механіко-математичним, фізико-технічним, соціологічним, економічним факультетами, а також факультетами іноземних мов і міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, Центром міжнародної освіти, Центральною науковою бібліотекою, Інститутом Конфуція, Центром болгаристики та балканських досліджень імені Марина Дринова.

Усього за 2012/2013 навчальний рік кількість відряджених за кордон викладачів, співробітників, докторантів, аспірантів і студентів університету за всіма напрямками склала 589 осіб (з них викладачів, співробітників та докторантів – 336 осіб, аспірантів та студентів – 253 особи), які виїздили до 44 країн. Найбільше закордонних відряджень було на факультетах геолого-географічному, економічному, іноземних мов, історичному, механіко-математичному, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, соціологічному, фізико-технічному, філологічному, хімічному.

Результати закордонних відряджень викладачів, співробітників, докторантів, аспірантів, студентів, а також результати міжвузівського співробітництва у 2012/2013 на-

вчальному році були відображені в 140 статтях, 5 монографіях, 6 навчальних посібниках, 2 збірках наукових праць, 1 збірці документів; зроблено 1511 доповідей на міжнародних наукових конференціях за кордоном і в Україні; з використанням матеріалів, отриманих під час міжнародних досліджень, захищено 4 кандидатські та 4 докторські дисертації, подано 1 проект, 1 додаток до міжнародного проекту, матеріали 1 патенту. Найбільших результатів досягнуто на факультетах: геолого-географічному, іноземних мов, історичному, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, радіофізичному, соціологічному, фізичному, фізико-технічному, юридичному, в НДІ астрономії та НДІ біології.

Університет прийняв із-за кордону, в тому числі в межах міжвузівського співробітництва, 821 особу з 53 країн світу. Майже всі факультети приймали іноземців, але найбільше їх було на факультетах: біологічному, геолого-географічному, екологічному, історичному, механіко-математичному, радіофізичному, соціологічному, філософському, юридичному, а також у Центрі міжнародного співробітництва, Інституті високих технологій, Центральній науковій бібліотеці.

Продовжує зростати авторитет Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна на міжнародному рівні. З ініціативи іноземних державних та громадських установ у 2012/2013 навчальному році відбулася низка заходів міжнародного значення. Університет відвідали дипломати Анголи, Великої Британії, Ізраїлю, Індії, Іраку, Кенії, Македонії, Польщі, Росії, США, Танзанії, Угорщини, які виступали з лекціями перед студентами і викладачами університету, взяли участь у роботі конференцій і круглих столів та інших заходах.

Серед міжнародних заходів, що пройшли в університеті, можна, зокрема, відзначити:

– візит 10 вересня 2012 р. Надзвичайного та Повноважного Посла Республіки Македонія для участі у заходах Днів науки Македонії в Україні;

– візит 15 вересня 2012 р. професора Єжи Кароля Бузека, Президента Європарламенту (14.07.2009–7.01.2012) для проведення лекції “Євроінтеграція України” для студентів і співробітників університету;

– участь 19 вересня 2012 р. Радника Посольства Індії в Україні у відкритті Центру міжнародного співробітництва та концерті, присвяченому 20-річчю встановлення дипломатичних відносин між Індією та Україною;

– візит 20 жовтня 2012 р. Надзвичайного та Повноважного Посла Великої Британії для участі у семінарі “Підвищення рівня обізнаності су-

спільства з питань нетрадиційного газу – економічні можливості та екологічні запобіжники”;

– проведення 12 грудня 2012 р. Генеральним консульством Республіки Польща у Харкові тематичної зустрічі “Немає дітей – є люди: захист прав дітей”;

– візит 8 лютого 2013 р. Надзвичайного та Повноважного Посла Індії для участі в офіційній церемонії відкриття Українсько-Індійського академічного центру;

– візит 22 лютого 2013 р. Надзвичайного та Повноважного Посла Республіки Ангола в Російській Федерації, Надзвичайного та Повноважного Посла Республіки Танзанія в Російській Федерації, Міністра-Радника Посольства Республіки Кенія в Російській Федерації для участі в офіційній церемонії відкриття

Українсько-Африканського академічного центру;

– візит 5 квітня 2013 р. Надзвичайного та Повноважного Посла Республіки Польща для участі у Круглому столі “Українсько-польський центр: нові перспективи академічної співпраці”;

– презентація 24 квітня 2013 р. Генеральним консульством Республіки Польща у Харкові виставки та проведення симпозіуму, присвяченого 150-й річниці початку Січневого повстання 1863-1864 рр.;

– візит 30 лютого 2013 р. Надзвичайного та Повноважного Посла Угорщини для проведення відкритої лекції на тему “Зв’язки Європейського Союзу й України” для студентів університету.

Х. ІНФОРМАЦІЙНА ТА ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

10.1. Інформаційна діяльність

У 2012/2013 навчальному році університет займав міцні позиції в публічному просторі. На національному та регіональному рівнях здійснювалася реалізація запланованих заходів з укріплення позитивного іміджу університету, висвітлення пріоритетних аспектів його діяльності – освітньої, наукової, міжнародної, культурної, просвітницької. Тривала робота з налагодження й розвитку комунікацій з мас-медіа та іншими цільовими аудиторіями університету.

Співробітники Центру зв'язків з громадськістю та пресою протягом навчального року висвітлювали діяльність освітніх, наукових та інших підрозділів університету, керівництва університету у медійному просторі регіону, країни. Пріоритетними завданнями Центру було інформування цільових аудиторій про діяльність та досягнення ректорату, співробіт-

ників і студентів, подальші цілі університету як одного із провідних вищих навчальних закладів України.

Центр оперативно готував і розповсюджував через мас-медіа офіційні заяви та повідомлення ректорату, здійснював планування та організацію виступів у ЗМІ ректора, посадових осіб і працівників університету, а також здійснював інформаційне супроводження наукових та культурних заходів. До інформаційного простору регулярно надходили інформаційні повідомлення про заплановані заходи та події в університеті; у цілому Центр розповсюдив понад 450 прес-релізів та інформаційних повідомлень.

Одним із важливих завдань Центру було здійснення поточного моніторингу інформації, яка розміщується у ЗМІ відносно університету, а також її корекція у випадках подання необ'єктивних матеріалів про університет або його представників. Аналіз даних моніто-

Таблиця 10.1

Повідомлення про університет у засобах масової інформації

Місяць	Засоби масової інформації						Усього медіа-повідомлень	
	Преса		Телебачення		Інтернет-ЗМІ			
	2011/2012	2012/2013	2011/2012	2012/2013	2011/2012	2012/2013	2011/2012	2012/2013
Вересень	42	30	28	15	77	45	147	90
Жовтень	54	41	32	12	72	61	158	114
Листопад	28	23	35	8	81	58	144	89
Грудень	33	21	32	14	54	23	119	58
Січень	45	41	25	18	73	85	143	144
Лютий	32	18	39	6	89	45	160	69
Березень	38	12	25	4	66	24	129	40
Квітень	50	23	48	11	63	35	161	69
Травень	29	35	15	8	59	38	103	81
Червень	31	25	12	9	45	49	88	83
Липень	55	38	28	19	78	59	161	116
Усього	437	307	319	124	757	522	1513	953

рингу за поточний рік свідчить про підвищення інформаційної активності університету. Зокрема, прес-портрет ректора у мережі Інтернет (застосовано інструмент «Прес-портрет. Яндекса») станом на 19.07.2013 року складає понад 370 повідомлень у мас-медіа. Представники ЗМІ також постійно звертаються до вчених університету за коментарями з різних приводів, долучають їх до розробки медіа-матеріалів, що, в свою чергу, сприяє розвитку комунікативних взаємин між університетською та журналістською спільнотами.

Загальна кількість повідомлень про університет склала 953 повідомлення у всіх видах мас-медіа (табл. 10.1). Як і в попередні роки, обсяг повідомлень у мережевих джерелах значно перевищує кількість повідомлень у традиційних ЗМІ.

Зменшення повідомлень на телебаченні пояснюється зменшенням кількості телевізійних інформаційних служб у Харківському регіоні.

Продовжувалася співпраця університету з регіональними мас-медіа. Зокрема, спільно із телевізійною студією «Перша столиця» у рамках проекту «Видатні харків'яни» було розроблено відеофільми, присвячені біографіям, освітній і науковій діяльності, досягненням видатних представників Каразінського університету – І. І. Залюбовського, П. Т. Тронька, Б. А. Шрамка. Разом із газетою «Вечірній Харків» у рамках програми «Абітурієнт-2013» було розроблено рекламно-іміджевий проект, спрямований на таку цільову аудиторію університету, як абітурієнти та їхні батьки. У спеціальному випуску газети було опубліковано інтерв'ю з ректором, матеріали стосовно переваг і особливостей навчання в університеті, інформацію Приймальної комісії.

Основний обсяг медійних матеріалів стосувався подій та заходів в університеті. Увага журналістів фокусувалася на ювілейних датах із життя університету, корпоративних святах, візитах іноземних делегацій, проведенні заходів за участі видатних вітчизняних та іноземних науковців, представників іноземних посольств і консульств, органів державної влади.

У ЗМІ було оприлюднено інформацію про високі позиції університету в національних і міжнародних рейтингах вищих навчальних закладів.

Серед подій з університетського життя, які найбільш активно висвітлювалися у мас-медіа, слід зазначити День знань, відкриття Українсько-індійського академічного центру, ювілей В.Н. Каразіна, святкування дня Святого Валентина, а також проведення урочистої асамблеї Вчених рад університету, урочисто-

сті з нагоди 50-річчя фізико-технічного факультету, церемонію випуску студентів, День випускника та інші.

В інформаційному середовищі транслювалися переважно позитивні повідомлення про діяльність університету. У випадку появи у мас-медіа матеріалів із негативною тональністю вживалися відповідні заходи з нівелювання їхнього негативного ефекту для іміджу та репутації університету, спростовувалися неправдиві відомості.

Через офіційний веб-сайт університету Центр зв'язків з громадськістю та пресою оперативно інформував студентів, викладачів та співробітників університету про події та заплановані заходи, транслював відповідну інформацію до регіональних та національних мас-медіа. Центр плідно взаємодіяв із прес-службою Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, видавництвом «Педагогічна преса», з прес-службами та відділами зі зв'язків з громадськістю місцевих органів влади, наукових та освітніх установ, завдяки чому новини та інші повідомлення про університет оперативно розміщувалися на веб-сайті Міністерства, освітньому порталі «ПедПреса» тощо. Тривала робота зі зміцнення конструктивних взаємин із місцевими та національними мас-медіа, зокрема, газетами «Освіта України», «Сьогодні» (харківський випуск), «Вечерний Харьков», «Время», Харківською обласною державною телерадіокомпанією та іншими ЗМІ.

Проводилося систематичне рекламування освітніх послуг університету в цілому та окремих факультетів. За програмою «Абітурієнт-2013» та відповідно до графіку роботи Приймальної комісії Центр зв'язків з громадськістю та пресою подавав інформацію про умови здобуття вищої освіти в університеті, відкриття нових напрямів підготовки фахівців, проведення Днів відкритих дверей, розміщував матеріали у довідниках для абітурієнтів тощо. Рекламою університету були охоплені практично всі носії: мережу Інтернет (33%), метрополітен (29%), телебачення (23%), пресу (15%).

Було розроблено нові інфографічні презентації, вдосконалено інформаційні довідки про університет, які розповсюджувалися протягом року у ЗМІ. Центр зв'язків з громадськістю та пресою організував інформаційний супровід вступної кампанії, влаштовував інтерв'ю та коментарі з питань набору першокурсників – ректора і представників Приймальної комісії, оперативно готував відповіді на запити журналістів стосовно ходу особливостей прийому студентів до університету.

У 2012/2013 навчальному році продовжувала свою діяльність газета «Харківський університет». Цей рік був відзначений двома знаковими подіями: 195-річчям виходу друком першого номера газети («Харьковские известия, 1817 р.») та виходом чотиритисячного номера видання.

Газета виходила регулярно, на високому професійному рівні, висвітлювала найважливіші питання життя університетського колективу. Протягом навчального року вийшли друком 17 номерів газети, кожен накладом у 2000 примірників. Регулярно виходили нові рубрики, присвячені 210-річчю університету, 200-річчю Т.Г.Шевченка, 70-річчю визволення Харкова від німецько-фашистських загарбників, 70-річчю видатних подій Великої Вітчизняної війни Сталінградської битви, битви на Курській дузі, прориву блокади Ленінграда. Велика увага приділялася проблемам успішності студентів (рубрики «відлуння студентських жнив», «коріння двійки», «відмінник – наша гордість»); наукової діяльності; відпочинку («профком діє», «у профкомі викладачів»). Найпопулярніші рубрики газети – «Люди. Події. Століття.», «Викладач очима студента», «Інтерв'ю в номер». «Група моя студентська», «Молодіжний лідер», «Рейтинг кафедр».

Урочисто було презентовано ювілейний, 4000-й номер «Харківського університету». До ювілею газету було нагороджено Грамотами національної Спілки журналістів і Грамотою університету.

10.2. Веб-комунікації університету

Університет приділяє значну увагу розвитку сучасних інформаційних технологій, зокрема веб-комунікацій. До цього університет спонукають реалії інформаційної доби, в яких понад 99% студентів користуються інтернетом, зокрема, 95% спілкуються в соціальних мережах, 88% використовують його для підготовки до занять. Щонайменше 2/3 абітурієнтів інформацію, необхідну для вступу, отримують з веб-сайтів вищих навчальних закладів (згідно за даними соціологічного опитування

студентів першого курсу, яке проводилося в жовтні–листопаді 2011 року).

Станом на 1 липня 2013 року університет має понад 100 сайтів, що його репрезентують та забезпечують інформаційну підтримку формування контингенту студентів, навчально-методичного та наукового процесів. Зокрема, це сайти університету, Центральної наукової бібліотеки, 20 факультетів, 56 кафедр, 3 науково-дослідних інститутів (астрономії, біології, хімії), 5 центрів (довузівської, міжнародної, післядипломної освіти, електронного навчання, працевлаштування студентів та випускників), 3 музеїв (історії університету, природи, археології та етнографії Слобідської України), Ботанічного саду, 7 періодичних наукових видань університету, газети «Харківський університет», первинних профспілкових організацій працівників і студентів, аспірантів та докторантів, Студентського наукового товариства.

За ініціативи Центру веб-комунікацій було унормовано організацію змістовного наповнення веб-ресурсів університету. У червні 2012 року введено в дію Положення про інформаційний супровід веб-ресурсів університету. Зокрема, запроваджено та підтримується режим, згідно з яким на сайті університету анонсування подій відбувається не пізніше, ніж за три доби, а новини публікуються в день, коли відбулася подія. Так, за перше півріччя 2013 року на сайті опубліковано понад 400 анонсів та новин, підготовлено та розміщено 69 фоторепортажів, анонсовано 116 зовнішніх наукових конференцій (табл. 10.2).

Слід відзначити, за даними веб-аналітичних систем, протягом першого півріччя 2013 року сайт відвідали 351813 користувачів, здійснивши 1709684 переглядів. Середньодобова відвідуваність сайту складає 1891 користувач на добу, враховуючи вихідні, неробочі та святкові дні (табл. 10.3).

Аналіз свідчить про чисельність аудиторії сайту університету, який виконує функцію одного з найбільш дієвих інструментів комунікацій, а також про стабільну тенденцію до розширення кола користувачів.

Для оперативного інформування громадськості університет представлений офіцій-

Таблиця 10.2

Кількість матеріалів у стрічці подій сайту університету

Тип контенту	2010	2011	2012	2013*
Новини	154	204	309	218
Анонси	106	179	268	205
Зовнішні конференції	—	—	86	116
Фоторепортажі	55	86	124	69
Відеорепортажі	—	—	5	9

* інформація за I півріччя 2013 року, станом на 01.07.2013 року

Таблиця 10.3

Відвідуваність сайту університету за 2011–2013 роки

	2011	2012	2013*
Середньодобова кількість відвідувачів	1217	1818	1891
Відвідувачі	428272	665279	351813
Візитів	524041	811308	415387
Переглядів	2339524	3460501	1709684

* інформація за I півріччя 2013 року, станом на 01.07.2013 року

ними сторінками в соціальних мережах, таких як «ВКонтакте», «Facebook», «Google+», «Twitter». Зокрема, «ВКонтакте» постійна аудиторія складає 5972 користувача, у Facebook — 1790 користувачів, з яких 2/3 – іноземні громадяни. У найбільш популярній серед української молоді соціальній мережі «ВКонтакте» для комунікації з абітурієнтами у листопаді 2012 року створено групу «Абітурієнт Каразінського», аудиторія якої складає понад 700 осіб, переважна більшість з яких – абітурієнти 2013 року.

Для інформаційного супроводу вступної кампанії в інтернет-середовищі Центром веб-комунікацій було створено спеціалізований сайт «Абітурієнт Каразінського» (start.karazin.ua). Показово, що тільки за перші п'ять днів роботи сайту його відвідали 10138 користувачів, які здійснили 105134 перегляди.

Протягом року значна увага приділялася поліпшенню якості веб-ресурсів університету, перш за все, сайтів факультетів та кафедр, які є основною ланкою в забезпеченні сучасного інформаційного супроводу навчально-методичної роботи. Було створено нові сайти факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу (irtb.karazin.ua), фа-

значають потребу в розширенні переліку актуальної інформації, зокрема для абітурієнтів, про викладачів та навчання, додаткові можливості для студентів. Студенти акцентують увагу на необхідності своєчасного оновлення сайтів факультетів, актуальності представленої на них інформації, поліпшенні (в окремих випадках реконструкції) візуальної складової.

У жовтні 2012 року зареєстровано домен, що відповідає рівню університету світового класу – karazin.ua. З використанням нового домену створено нову корпоративну електронну пошту, діяльність якої регламентовано відповідним положенням. Здійснюється розгортання веб-ресурсів університету, які відповідають реаліям часу, в межах нового домену.

У рейтингу присутності в мережі Інтернет Webometrics за січень 2013 року університет посідає 1138 місце у світі та четверте в Україні.

10.3. Видавнича діяльність

Головним завданням Видавництва університету є видання наукової, навчальної, навчально-методичної літератури та інших видів друкованої продукції. Всі видання підготовле-

Таблиця 10.5

Видання навчальної та наукової літератури у Видавництві університету

Навчальний рік	Підручники / навчальні посібники з грифом Міністерства освіти і науки України	Навчальні посібники	Монографії	Методична література
2009/2010	23	27	16	83
2010/2011	30	45	20	121
2011/2012	23	43	37	123
2012/2013	32	45	35	72

культету іноземних мов (fl.karazin.ua), оновлено сайт радіофізичного факультету та 10 кафедр. Центром веб-комунікацій спільно з факультетами було розроблено рекомендації щодо поліпшення веб-ресурсів факультетів, які розглядалися на засіданнях ректорату.

У березні–квітні 2013 року Інститутом соціально-гуманітарних досліджень університету за участю соціологічного факультету та Центру веб-комунікацій було проведено дослідження з вивчення думки студентів щодо веб-сайтів університету та факультетів. Згідно за результатами дослідження, студенти від-

ні з використанням сучасних вимог, відзначаються високим рівнем літературного і наукового редагування, професійною версткою, дизайном, що формує імідж сучасної навчальної та наукової книги.

Видавнича діяльність здійснюється за планом, інформація для якого подається усіма підрозділами університету.

У 2012/2013 навчальному році Видавництвом університету було підготовлено та видано 77 навчальних посібників і підручників, з них 32 з грифом Міністерства освіти та науки України, з грифом університету – 45; навчаль-

Таблиця 10.6

Видання підручників, навчальних посібників у Видавництві у 2012/2013 навчальному році

Факультет, підрозділ	Підручники і навчальні посібники з грифом Міністерства освіти і науки України	Підручники і посібники без грифа Міністерства освіти і науки України	Методичні матеріали
Біологічний	3	2	1
Геолого-географічний	2		
Економічний	1	6	8
Екологічний	3	2	2
Іноземних мов	4	1	2
Історичний		3	2
Комп'ютерних наук	1		2
Медичний	2	6	
Механіко-математичний			
Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	1	7	11
Психології		3	2
Радіофізичний		1	1
Соціологічний	3		2
Фізико-енергетичний		3	3
Фізико-технічний	3		2
Фізичний	4	1	1
Філологічний	1	4	7
Філософський		2	9
Хімічний	1	1	2
Юридичний		2	5
Центр міжнародної освіти	3	1	6
Кафедра фізичного виховання та спорту			2
Навчально-методичний центр			2
По університету	32	45	72

но-методичної літератури – 72 назви, монографій – 35 (табл. 10.5, 10.6).

Видавництво веде облік, за результатами своєї діяльності готує звіти з видавничої та поліграфічної діяльності, займається реалізацією книжкової продукції. Розроблена та запущена пілотна версія сайту Видавництва, на якому представлена література з анотаціями та змістом (2011-2013 рр.). Систематично на сайті університету презентується інформація про новинки виданої літератури.

Співробітники Видавництва брали участь у семінарах та конференціях, присвячених підвищенню професійного рівня та удосконаленню виробничого процесу. Представляли свою літературу на виставках, на яких ми переконалися у зацікавленості нашими виданнями.

Постійно розсилається інформація книготорговельним організаціям про вихід літератури, налагоджується співробітництво та обмін досвідом з іншими видавництвами. Триває робота над розробкою іміджевої продукції.

ХІ. ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Запланований обсяг загального бюджету університету складає у 2013 році 293 млн. 840 тис. грн. Надходження і видатки загального та спеціального фондів університету у 2012 і 2013 роках відображені в табл. 11.1, 11.2, на рис. 11.1, 11.2.

Заробітна плата за I півріччя 2013 року (у порівнянні з 2012 роком) станом на 1 липня 2013 р. збільшена у зв'язку зі:

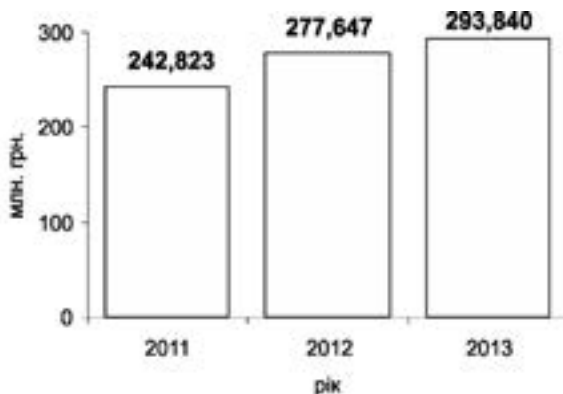

Рис. 11.1. Загальні надходження до бюджету університету у 2011-2013 роках

1) змінами в якісному складі науково-педагогічного персоналу за рахунок одержання наукового ступеня та вченого звання значною кількістю науково-педагогічних працівників;

2) підвищенням посадових окладів з 1 січня 2013 р. на 1,55 % згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 1298 від 30.08.2002 р. (зі змінами);

3) підвищенням мінімальної заробітної плати з 1 січня 2013 р. (1147 грн.) відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 рік»;

4) збільшенням суми щомісячної індексації заробітної плати, згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 1078 від 17.07.2003 р., пов'язаним зі збільшенням прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Таким чином, середньомісячна заробітна плата науково-педагогічного та навчально-допоміжного персоналу збільшилася порівняно з 2012 роком на 6,5% (рис. 11.3).

У 2012/2013 навчальному році зросла кількість іноземних громадян і громадян України, які навчаються за контрактом. Зросло надходження коштів до бюджету університету за рахунок оплати навчання фізичними та юридичними особами. Це зростання, порівняно з аналогічним періодом 2011/2012 навчального року, пов'язано

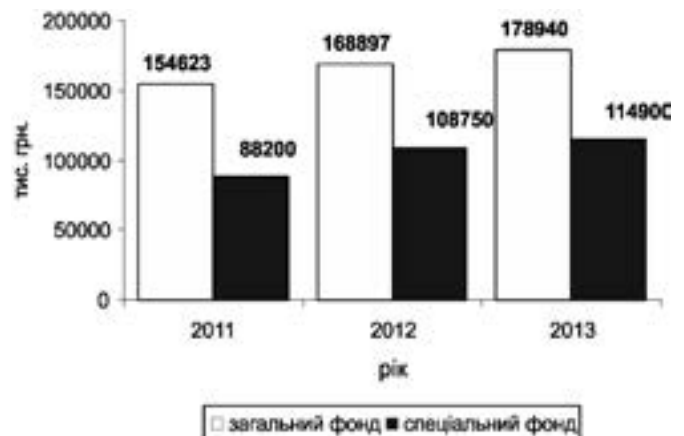

Рис. 11.2. Надходження до загального та спеціального фондів університету у 2011-2013 роках

не зі збільшенням надходжень за навчання на факультетах юридичному та медичному, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, іноземних мов.

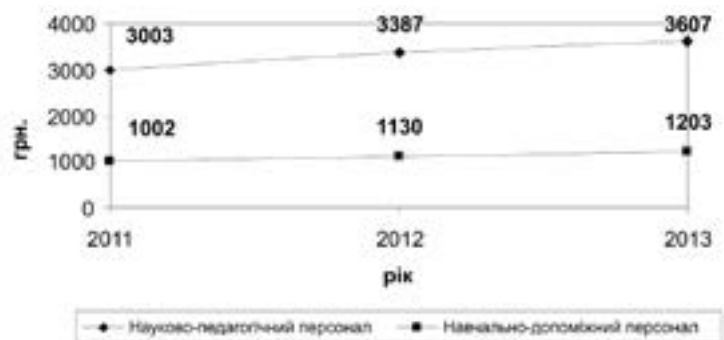

Рис. 11.3. Середньомісячна заробітна плата у 2011-2013 роках

Відомості про надходження коштів за навчання наведені на рис.11.4-11.6 та в таблицях 11.3, 11.4.

Таблиця 11.1

**Надходження та фактичні видатки загального фонду університету
у 2012-2013 роках, тис. грн.**

Показник	2012 рік		2013 рік (I півріччя)	
	Надходження	Фактичні видатки	Надходження	Фактичні видатки
Заробітна плата та нарахування	107547,0	107547,0	63142,0	63142,0
Стипендії	52141,0	52141,0	27929,0	27929,0
Комунальні послуги	7580,0	7580,0	4091,0	4091,0
Видатки на харчування, грошова компенсація на придбання одягу та навчальної літератури студентам із числа дітей-сиріт	1629,0	1629,0	804,0	804,0
Капітальний ремонт	-	-	-	-
РАЗОМ	168897,0	168897,0	95967,0	95967,0

Таблиця 11.2

Фактичні видатки спеціального фонду університету у 2012-2013 роках, тис. грн.

Показник	2012 рік	2013 рік	
		План (I півріччя)	Фактично (I півріччя)
Заробітна плата та нарахування	63602,0	46792,0	46792,0
Комунальні послуги	18786,0	10796,0	10796,0
Утримання ВНЗ (предмети, матеріали, відрядження, видавнича діяльність, оплата послуг та інші видатки)	14988,0	7500,0	6993,0
Капітальний ремонт, обладнання	9329,0	4100,0	3290,0
РАЗОМ	106705,0	69188,0	67871,0

Таблиця 11.3

**Планові надходження коштів за навчання студентів контрактної форми навчання
(громадян України) у 2012/2013 навчальному році**

Факультет	Загальна кількість студентів	Планові надходження (грн.)
Біологічний	109	758175
Геолого-географічний	127	1043415
Економічний	52	426055
Екологічний	609	5992305
Іноземних мов	623	8114518
Історичний	112	809815
Комп'ютерних наук	29	300705
Медичний	342	4164120
Механіко-математичний	54	419185
Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	515	6049300
Психології	227	2861049
Радіофізичний	2	22800
Соціологічний	137	1405705
Фізико-енергетичний		76490
Фізико-технічний	10	84160
Фізичний	15	124760
Філологічний	293	2121185
Філософський	59	411480
Хімічний	85	636000
Юридичний	625	7175580
Центр післядипломної освіти	70	472990
Разом	4104	43469792

Таблиця 11.4

Планові надходження коштів за навчання студентів контрактної форми навчання (іноземних громадян) у 2012/2013 навчальному році

Факультет	Загальна кількість студентів	Планові надходження (грн.)
Біологічний	58	1103259
Геолого-географічний	121	176483
Економічний	339	6604773
Екологічний	9	136629
Іноземних мов	105	2103767
Історичний	8	111700
Комп'ютерних наук	10	229313
Медичний	1458	30170604
Механіко-математичний	13	177857
Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	159	3165638
Психології	19	369378
Радіофізичний	34	552109
Соціологічний	7	122407
Фізико-енергетичний	1	18377
Фізичний	11	149413
Філологічний	67	1303329
Філософський	2	39754
Хімічний	7	154367
Юридичний	501	9412233
Підготовче відділення	546	5346189
Разом	3475	63035928

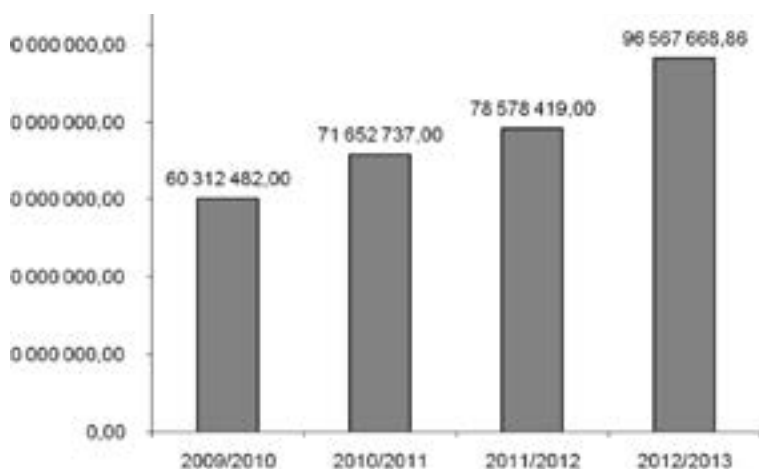

Рис. 11.4. Динаміка надходження коштів за навчання (грн.)

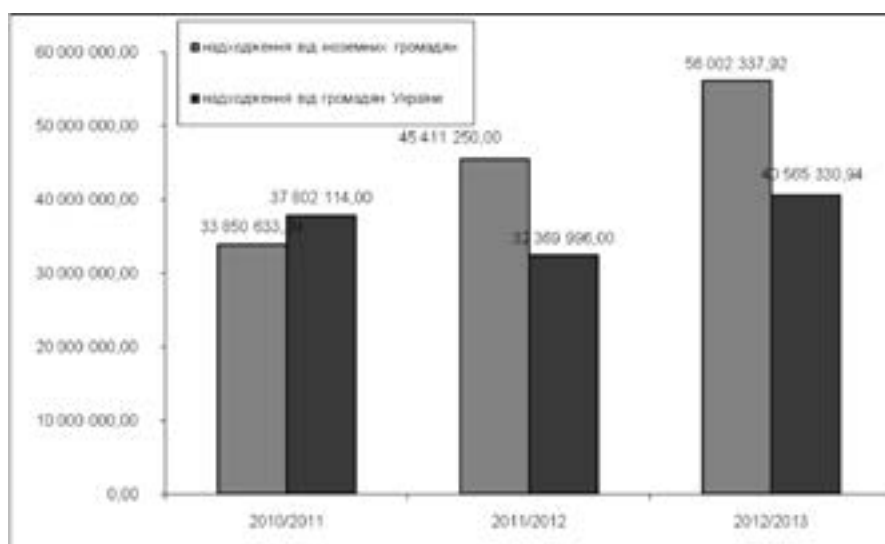

Рис. 11.6. Динаміка надходження коштів за навчання від громадян України та іноземних громадян

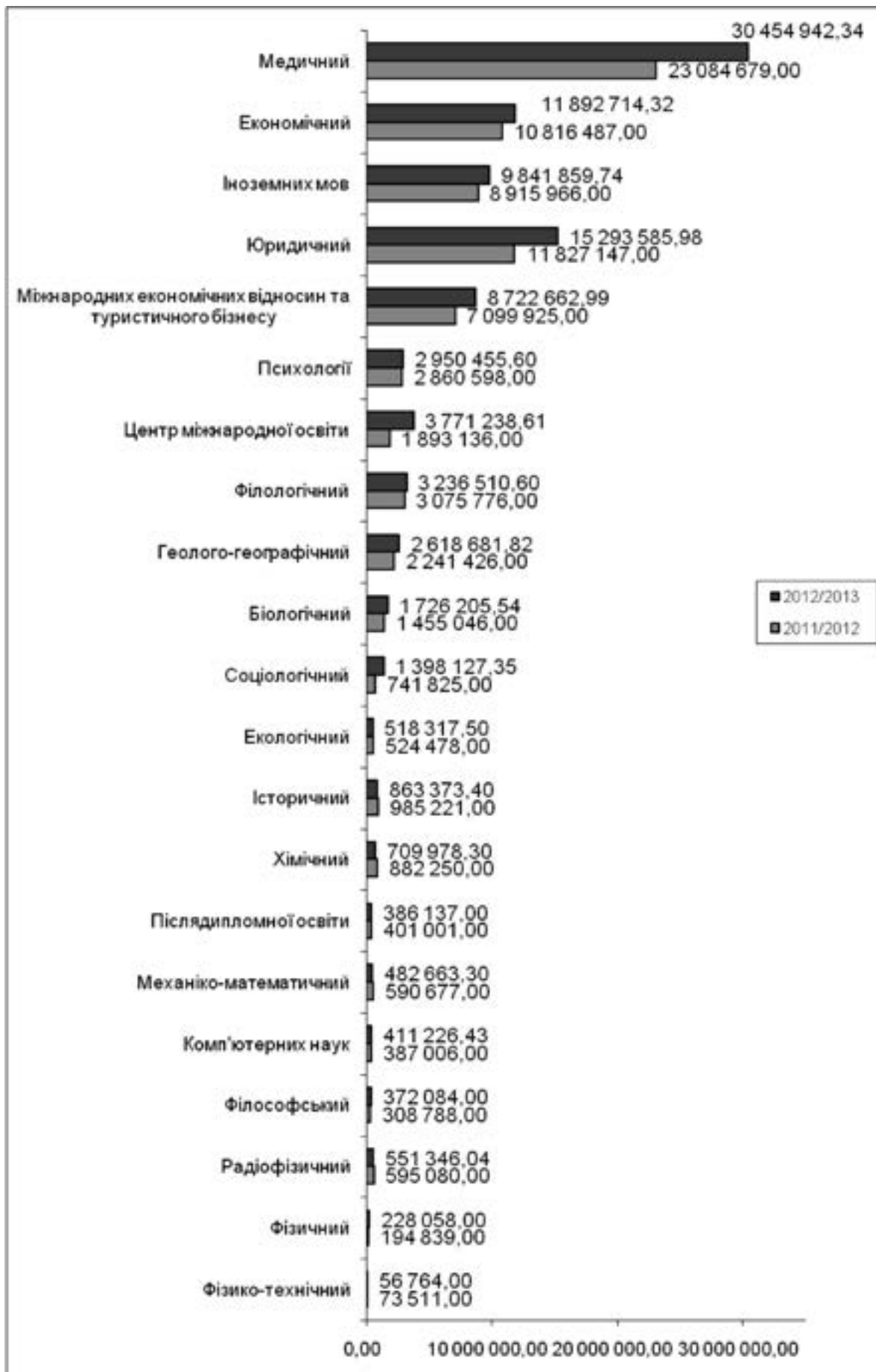

Рис. 11.5. Надходження коштів за навчання у 2011/2012 та 2012/2013 навчальних роках

ХІІ. ВИКОНАННЯ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ, ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНОК ПРАЦІВНИКІВ УНІВЕРСИТЕТУ, А ТАКОЖ ОСІБ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ

Протягом 2012/2013 навчального року адміністрація університету разом із профспілками дбала про посилення соціального захисту працівників університету. До Колективного договору, що діє до 2014 року, внесено зміни та доповнення, які відображують економічні реалії.

Узгоджено «Комплексні заходи з охорони праці та техніки безпеки у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна на 2013 рік» з обсягом фінансування 430 тис. грн. Щорічно проводиться атестація робочих місць з важкими та шкідливими умовами праці, за результатами якої працівники отримують надбавки до заробітної плати, додаткові відпустки, спецхарчування та інше. Співробітники, які працюють у шкідливих умовах, щорічно проходять медогляд, у 2012/2013 навчальному році на це заплановано 50 тис. грн.

Здійснюється підвищення оплати за роботу у важких та шкідливих умовах. При шкідливих умовах праці працівники мають право на скорочену тривалість робочого тижня. За результатами проведеної атестації робочих місць умови праці можуть бути визнані особливо важкими і особливо шкідливими. Таким співробітникам встановлено доплату до посадового окладу до 24 %, додаткову відпустку, скорочено тривалість робочого тижня. За перше півріччя 2013 р. ці доплати склали більше ніж 65 тис. грн.

Велика увага приділяється матеріальному стимулюванню якісної та напруженої праці, за навчальний рік період надбавок та премій працівникам виплачено більше ніж 4,7 млн. грн.

Виплати за почесні звання «Заслужений професор», «Заслужений викладач» та «Заслужений науковий співробітник» склали понад 232 тис. грн.

Великою повагою користуються ветерани:

заохочення до ювілеїв склали понад 51 тис. грн.

На матеріальну допомогу співробітникам виділено більше 142 тис. грн.

Для певних категорій працівників з ненормованим робочим днем надається додаткова відпустка тривалістю до 7 календарних днів.

Під контролем адміністрації і профспілок постійно знаходиться організація громадського харчування в університеті. Адміністрація веде конструктивний діалог з орендарями пунктів харчування щодо оптимізації цін та розширення асортименту.

Для відпочинку та лікування працівникам університету було надано 49 санаторних путівок, 4 – у санаторії матері та дитини, 21 – у дитячі санаторії.

Влітку 2013 року для дітей співробітників придбано 34 путівки до оздоровчого табору «Ікаренятко» (Крим, Рибаче). Згідно з Колективним договором, адміністрація надала дотацію на відпочинок дітей у розмірі майже 45 тис. грн. До дитячих оздоровчих таборів у Харківській області видано 8 путівок.

До спортивно-оздоровчого табору «Фігуровка» надано 73 путівки для працівників університету і їхніх дітей та онуків.

Працівники університету і члени їхніх родин також мають змогу відпочити влітку на базах відпочинку Чорноморського узбережжя. Було видано 90 путівок до баз Алушти, Гурзуфу, Коктебелю, Феодосії, Алупки.

Реалізацію програм соціально-економічного захисту та підтримки осіб, які навчаються в університеті, здійснює первинна профспілкова організація студентів, аспірантів і докторантів спільно з адміністрацією університету. Нормативні засади такої співпраці покладено в основу Угоди між адміністрацією університету та первинною профспілковою організацією студентів, аспірантів і докторантів, яку

було прийнято на конференції трудового колективу 24 грудня 2009 р.

Головними напрямками роботи профспілкової організації за звітний період були соціальний захист, оздоровлення і спортивна робота, поліпшення побутових умов у гуртожитках, а також організація дозвілля та відпочинку студентів, аспірантів і докторантів.

За рахунок стипендіального фонду було надано матеріальної допомоги на суму 605208 грн., премій за особливі успіхи у навчанні та науковій роботі, участь у спортивному та культурному житті університету – на суму 709425 грн.

За рахунок профспілкових коштів у період з вересня 2012 р. до червня 2013 р. було надано виплат та компенсацій на лікування на суму 104160 грн., дотацій на оздоровлення – 301785 грн., заохочувальних виплат – 62372 грн.

Літній відпочинок студентів і аспірантів традиційно проходить у спортивно-оздоровчому таборі університету «Фігуровка». Влітку 2012 року у СОР «Фігуровка» оздоровилися 61 член профспілки. Профком спільно з адміністрацією університету приділив особливу увагу реконструкції та покращенню умов проживання і відпочинку у таборі. Також влітку студентам було запропоновано відпочинок у ОСТ «Ікар» (АР Крим, сел. Рибаче), а взимку – на гірськолижному курорті «Буковель» за путівками із 50% знижками. Студенти пільгових категорій (інваліди, чорнобильці, сироти) отримували безкоштовні путівки. Наприклад, у Криму було оздоровлено 138 студентів, у Карпатах – 101.

Спільно з «Промислово-страховою компанією» профспілковий комітет проводив роботу щодо страхування студентів університету від нещасних випадків. У минулому навчальному році було застраховано 2010 осіб. Студентам, які отримали травми та пошкодження, страхова компанія виплачувала грошові компенсації в розмірі 14 грн. за день.

Також проводилася активна робота з популяризації спорту серед членів профспілки. Вже традиційними стали «Кубки студентського профкому» з п'яти видів спорту (волейбол, баскетбол, настільний теніс, бадмінтон, черлідінг). Вперше відбувся «Кубок студентського профкому з хіп-хопу». П'ятий рік поспіль спільно з кафедрою фізичного виховання та спорту та студентською дирекцією студмістечка проводилася Спартакіада серед мешканців гуртожитків студмістечка.

Успішно продовжувалася співпраця з футбольним клубом «Металіст». Розповсюджувалися квитки на матчі чемпіонату України з фут-

болу та Єврокубки, а також символіка клубу. В рамках спільного проекту університету та ФК «Металіст» «Назустріч один одному» організувалися команди вболівальників на домашні матчі, що проходили на стадіоні «Металіст». Окрім того, вболівальників від університету відвідала виїзний матч Ньюкасл-Металіст у Великобританії в березні 2013 року. 28 листопада 2012 року в університеті відбулася вже третя зустріч студентів з гравцями та керівництвом клубу.

Цього року футбольна команда університету була представлена у Студентській Лізі ФК «Металіст» – масштабному турнірі, у якому беруть участь команди всіх ВНЗ Харкова. Ігри проходять на сучасних штучних полях Дитячої Академії ФК «Металіст». Навесні 2013 року команда університету посіла 3-тє місце у цьому турнірі.

Всі бажаючі студенти були забезпечені пільговими проїзними квитками для проїзду в метрополітені, це близько 90% від загальної кількості студентів університету.

Продовжувалося оформлення студентів на курси водіїв. Цього року 219 студентів отримали права зі знижкою 20% від профкому студентів.

Для більш ефективного залучення студентів до міжнародних програм протягом навчального року в студентському профкомі оформлювалися міжнародні студентські посвідчення ISIC, за минулий навчальний рік такі посвідчення оформили 147 студентів.

Окремим напрямом роботи було формування молодіжних трудових загонів для роботи на об'єктах університету. Влітку 2012 року в них працювали 34 студенти, вони отримали заробітну платню від університету, а також премії від профкому на суму 29165 грн.

Профспілковий комітет та Студентська навчальна рада університету у 2012/2013 навчальному році були ініціаторами й учасниками проведення численних культурно-просвітницьких, благодійних та спортивних заходів. Серед них – тиждень першокурсника, допомога в проведенні конкурсу першокурсників «Alma-mater –2012», святкування Міжнародного дня студента та Дня народження університету, в рамках якого було проведено День студентського самоврядування, конкурсу «Красуня університету 2013», університетського та міжвузівського кубків КВК, свята «Студентське весілля», благодійних акцій, різноманітних фотовиставок, зустрічей студентів з діячами культури та видатними науковцями. Профспілковою організацією надавалася допомога в організації днів факультетів. Організувалися екскурсії по пам'ятних місцях України,

до Санкт-Петербурга та Європи. Розповсюджувались квитки зі знижками до театрів, розважальних місць м. Харкова та на музичні концерти. Серед традиційних напрямів діяльності профкому також можна відзначити випуск «Щоденника першокурсника».

У жовтні 2012 року профспілковий комітет зустрів в університеті колег з Київського національного університету ім. Тараса Шевченка в рамках спільного семінару-навчання на тему «Студентські профспілки у XXI столітті».

До Дня святого Миколая активісти профспілкової організації відвідали підшефну школу-інтернат для дітей із серцево-судинними захворюваннями. Вихованці отримали подарунки від профспілкової організації студентів та влаштували святковий концерт.

Профком студентів університету запрошував до університету молодіжний театр «Може бути» з виставою «Місто знайомств», присвяченою Дню закоханих. До 68-ої річниці святкування Перемоги у Великій Вітчизняній війні в університеті за підтримки адміністрації було проведено театральні вистави – «Не залишай мене» творчого центру «Апарте» та «Зелений прапор надії. Януш Корчак» театру дітей «Тимур». Для вихованців театру дітей «Тимур» профком студентів ініціював збір благодійних коштів.

Важливим питанням було поліпшення умов проживання в гуртожитках студмістечка. За період з 01.09.2012 р. по 31.05.2013 р. витрати на утримання гуртожитків склали 1418,1 тис. грн., із них на придбання жорсткого інвентарю 553,3 тис. грн.; на придбання м'якого інвентарю 109,0 тис. грн.; на поточний ремонт сантехсистем гуртожитків 96,3 тис. грн.; на поточний ремонт електромереж гуртожитків 86,7 тис. грн.; на поточний ремонт столярного обладнання 1,3 тис. грн.; на миючі засоби 16,4 тис. грн.; на прання білизни 45,1 тис. грн.; на вивіз сміття 214,7 тис. грн.; на господарчі товари 63,5 тис. грн.; на інше обладнання, інструменти, послуги 231,8 тис. грн.

Профспілковим комітетом студентів проведено щорічний огляд-конкурс на кращі студентські кімнати студмістечка. 43 переможці конкурсу за рахунок коштів профспілки були звільнені від сплати за проживання та нагороджені цінними подарунками. Продовжувалася діяльність профкому з оформлення житлових субсидій. Протягом навчального року велася тісна співпраця зі Студентською дирекцією студмістечка. Відповідно до результатів роботи, наприкінці навчальних семестрів кращі члени студентських рад отримали виплати для компенсації плати за проживання в гуртожитку.

ХІІІ. ГОСПОДАРЧІ РОБОТИ

У 2012/2013 навчальному році велика увага приділялася вдосконаленню господарчої діяльності, капітальному та поточному ремонту, енергозбереженню, підтриманню в належному технічному стані всіх об'єктів університету: навчальних корпусів, гуртожитків, науково-дослідних лабораторій, спортивних споруд, баз навчальної практики і, особливо – навчальним корпусам на пл. Свободи, 4, пл. Свободи, 6, вул. Мירוносицька, 1. Будівлі навчальних корпусів потребують термінового виконання великих обсягів робіт із капітального ремонту аварійних ділянок покрівлі, інженерних мереж, електро-, тепло- та водопостачання, ліквідації аварійного стану внутрішніх і зовнішніх фасадів, ліфтового господарства та значної кількості приміщень загальним обсягом робіт на десятки мільйонів гривень.

Господарчі та інженерна служба університету протягом 2012/2013 навчального року продовжували роботи з капітального ремонту Північного навчального корпусу. Зокрема, було відремонтовано 870 м² покрівель, здійснено капітальний ремонт покрівель культурного центру, спортзалу, ліквідовано аварійну ділянку фасаду корпусу № 1, замінено евакуаційні пожежні сходи актові зали. Загальна сума витрат склала 850,22 тис. грн. зі спеціального фонду університету.

Продовжувалися роботи з ліквідації аварійного стану головного навчального корпусу університету на пл. Свободи, 4. Усього з початку цих робіт на капітальний та поточний ремонт, реконструкцію й технічне обстеження несучих конструкцій корпусу та інженерних мереж витрачено 23,19 млн. грн., з яких 13,76 млн. грн. – кошти загального фонду, 9,43 млн. грн. – кошти спеціального фонду університету. Відповідно до проекту реконструкції, загалом профінансовано з державного бюджету 88% від необхідного обсягу, який,

за висновком «Укрдержінвестекспертизи», складає 24,248 млн. грн. Розроблено технічну документацію по корпусу №7, розроблено та здійснюються роботи за проектом капітального ремонту з перепланування приміщень інформаційно-обчислювального центру під експозиційний зал Музею археології і етнографії Слобідської України, кошторисна вартість робіт складає 1,9 млн. грн. Виконано роботи з капітального ремонту навчально-лабораторних приміщень хімічного факультету у цокольному поверсі корпусу 13 із заміною вікон та інженерних мереж. Відремонтовано фасад внутрішнього двору з хімічної сторони. Вартість робіт склала 420,0 тис. грн. У 2012/2013 навчальному році на ліквідацію аварійності головного навчального корпусу на пл. Свободи, 4 витрачено 1930,23 тис. грн. спеціального фонду університету.

Упродовж 2012/2013 навчального року також виконано значний обсяг робіт з ремонту об'єктів університету, розташованих за межами головного навчального корпусу. Загальний кошторис цих робіт склав 530 тис. грн. зі спеціального фонду університету. Ведуться роботи з капітального ремонту фасаду будівлі економічного факультету по вул. Мירוносицька, 1, вартість яких складає 1,6 млн. грн.

На капітальний ремонт гуртожитків витрачено понад 6,21 млн. грн. зі спеціального фонду університету, з яких 4,0 млн. грн. було спрямовано на комплексний капітальний ремонт блоку № 2 гуртожитку № 11. Загалом на капітальний і поточний ремонт гуртожитків у 2012/2013 навчальному році зі спеціального фонду університету витрачено 7,22 млн. грн..

Роботи з капітального та поточного ремонту проводилися і на інших об'єктах університету. Зокрема, виконано роботи з поточного ремонту у приміщеннях для занять, службових приміщеннях із заміною вікон у будівлі на-

вчальної бази геолого-географічного факультету у с. Гайдари; здійснено поточний ремонт покрівлі та аварійних дільниць фасаду навчального корпусу фізико-технічного факультету на суму 267,86 тис. грн.; виконано поточний ремонт експозиційного залу Музею природи по вул. Трінклера, 8 на суму 117,8 тис. грн.; обстежено технічний стан будівельних конструкцій підтрибунних приміщень, залів боксу та боротьби спорткомплексу «Каразінський». У повному обсязі ведуться роботи з реконструкції комплексу будівель НДІ астрономії з будівництвом лабораторного корпусу. На ці потреби витрачено 1283,26 тис. грн. Загальні витрати на виконання робіт на перелічених об'єктах склали 1668,92 тис. грн. спеціального фонду університету.

Усього в 2012/2013 навчальному році підрядними організаціями виконано робіт з капітального та поточного ремонтів на загальну суму понад 11,8 млн. грн.

З початку 2013 року станом на 1 вересня 2013 р. затверджений загальний кошторис вартості робіт з капітального ремонту складає 4,29 млн. грн. за рахунок спеціального фонду університету. Крім того, на капітальне будівництво НДІ астрономії виділено 800,0 тис. грн.; на реконструкцію НДІ астрономії – 682,0 тис. грн.

Ремонтно-будівельна служба університету протягом 2012-2013 навчального року виконала роботи на 3,1 млн. грн., що дало змогу відремонтувати 139 приміщень. Зокрема, в головному навчальному корпусі відремонтовано 46 приміщень біологічного та хімічного факультетів, Центру міжнародної освіти, контрактного відділу, ЦНБ, приймальної комісії та загальноуніверситетських аудиторій. У Північному навчальному корпусі відремонтовано 53 приміщення факультетів соціологічного, медичного, радіофізичного, юридичного, філософського, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, комп'ютерних наук, фізико-технічного та фізико-енергетичного, а також приміщення Центру міжнародних відносин, Центру міжнародної освіти та Інституту Конфуція. Крім того, відремонтовано 40 приміщень інших об'єктів університету: філій ЦНБ (вул. Університетська, 23 та пр. Курчатова, 31), економічного факультету (вул. Миросицька, 1), навчально-спортивного комплексу «Каразінський», спортивно-оздоровчого табору «Фігуровка».

Сантехнічний підрозділ служби головного енергетика виконав значний обсяг робіт із поточного ремонту інженерних мереж, теплових пунктів на об'єктах університету на суму понад 602,17 тис. грн. Належна увага приділя-

лася своєчасній підготовці до роботи підрозділів університету в осінньо-зимовому періоді та забезпеченню безперебійної роботи мереж опалення, водопостачання та водовідведення в зимовий період. З цією метою було відремонтовано та замінено близько 1240 погонних метрів трубопроводів теплопостачання, водопостачання, каналізації головного навчального корпусу та інших об'єктів, встановлено 754 нові секції радіаторів опалення, 648 одиниць сантехнічної арматури, замінено 62 одиниці сантехобладнання. Виконано значну роботу з підготовки об'єктів університету до нового опалювального сезону: проведено держперевірку манометрів, водолічильників, приладів обліку теплової енергії, планово-попереджувальні ремонти теплових пунктів та систем енергопостачання, отримано акти готовності рамок ТЕЦ до роботи в опалювальному сезоні. Проведену очистку, промивку та хлорування баків питної води. Паспортизовано 32 вентиляційні установки.

Електротехнічним підрозділом служби головного енергетика проведені електромонтажні роботи із заміною електромереж, освітлювальних приладів та іншого електрообладнання у 216 приміщеннях навчальних корпусів університету, гуртожитках та інших об'єктах. Підготовлено до роботи в літній період СОТ «Фігуровка».

На всіх об'єктах було замінено 17 приладів обліку електричної енергії. За графіком проводилися перевірки засобів індивідуального захисту, високовольтного обладнання та кабелів. У всіх відремонтованих приміщеннях освітлювальні прилади з лампами розжарювання замінюються на світильники з люмінесцентними, менш енергоємними лампами. Придбано енергозощаджувальні лампи потужністю 15-20 Вт на суму 30,0 тис. грн.

Територію НДІ астрономії обладнано системою відеоспостереження (на суму 42,0 тис. грн.), інші приміщення підключено до системи охоронної сигналізації (18,0 тис. грн.), розроблено енергетичний паспорт на 2013р. (18,0 тис. грн.).

Загальні витрати на всі перелічені роботи склали понад 351,0 тис. грн.

Відповідно до Програми та Планів енергозбереження працівниками служби головного енергетика та експлуатаційно-технічного відділу здійснювалися заходи щодо зощадження використання енергетичних ресурсів шляхом впровадження організаційно-технічних заходів.

– Зощаджено:

теплової енергії – 1983Гкал на суму 2186,761 тис. грн. (економія 8,27%);

– води – 860,6м³ на суму 24,420 тис. грн. (економія 0,4%);

– природного газу – 14684 м³ на суму 28,780 тис. грн. (економія 3,5%);

– електричної енергії – 67682кВт на суму 541,5 тис. грн. (економія 8%);

Всього за звітний період зекономлено 2781,5 тис. грн.

З метою подальшого впровадження енергозберігаючих технологій проведений енергоаудит навчальних корпусів (майдан Свободи, 4; майдан Свободи, 6; пр. Курчатова, 31) та гуртожитку № 6.

Господарчим відділом за активної участі студентів університету зібрано та вивезено 6 725 м³ побутового сміття, 150 м³ будівельних відходів та снігу; відновлено 1500 м² газонів та засіяно газонною травою; висаджено близько 7000 квітів; відремонтовано 350 парт і столів, 206 стільців, 160 одиниць іншого інвентарю; вимито 3500 вікон, 42900 м² панелей; 13520 дверей; пофарбовано 480 парт, 100 дверей, 50 вікон, 3 воріт, 40 контейнерів та 30 урн для сміття. Для збереження тепла у навчальних корпусах утеплено майже 1600 вікон, на двері поставлено пружини.

У двомісячнику (квітень-травень 2013 р.) «За чисте довкілля» взяли участь 6825 осіб, з них 5970 студентів. Було приведено до належного санітарного стану закріплену за університетом територію.

Автотранспортний підрозділ університету виконав усі заявки з перевезення пасажирів та вантажів. Для підтримання автотранспорту в технічно справному стані постійно виконувалися технічне обстеження та ремонт автотранспортної техніки. На ці заходи було витрачено 986,0 тис. грн.

Служба головного механіка забезпечила надійну роботу ємностей, що працюють під тиском, верстатів, ліфтів у навчальних корпусах і гуртожитках, ремонт холодильних камер та побутових холодильників, безперебійну роботу годинника на головній будівлі університету. Організовано навчання та переатестацію працівників, які обслуговують верстатне обладнання та ліфти. На всі ці заходи витрачено майже 98,3 тис. грн. Утилізовано відпрацьовані хімічні речовини, люмінесцентні лампи, акумуляторні батареї, автомобільні покришки, відпрацьовані мастила на загальну суму 12,0 тис. грн.

Послідовно виконувалися заходи на виконання приписів Держтехногенбезпеки з поліпшення протипожежної безпеки об'єктів університету. На ці потреби було витрачено понад 892,6 тис. грн.

Постійна увага приділялася виконанню комплексних заходів з охорони праці та техніки безпеки, передбачених Колективним договором між адміністрацією та трудовим колективом університету. Торік при плані 393 тис. грн. на зазначені цілі було витрачено понад 479,6 тис. грн.

ДОДАТОК

РЕЙТИНГ КАФЕДР
ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ У 2012/2013 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

Рейтинги кафедр природничо-математичного профілю

Рейтинги кафедр природничо-математичного профілю (наведено рейтинги кафедр, на яких працює більше чотирьох науково-педагогічних і наукових працівників)

№ з/п	Факультет	Кафедра	Зав. кафедрою	Кількість штатних одиниць			Кількість балів	Рейтинговий показник
				Науково-педагогічні працівники	Наукові працівники	Всього		
1.	Комп'ютерних наук	Теоретичної та прикладної системотехніки	Шматков С.І.	5		5	85,5	17,1
2.	Фізико-технічний	Теоретичної ядерної фізики та вищої математики імені О.І. Ахієзера	Ходусов В.Д.	8,7	3,25	11,95	185,5	15,5
3.	Фізичний	Фізики твердого тіла	Зиман З.З.	4,75		4,75	73,5	15,5
4.	Радіофізичний	Теоретичної радіофізики	Колчигін М.М.	6,5	8,95	15,45	227,1	14,7
5.	Фізико-технічний	Матеріалів реакторобудування та фізичних технологій	Азаренков М.О.	9,85	11,1	20,95	293,7	14,0
6.	Радіофізичний	Квантової радіофізики	Свіч В. А.	6,5	5,38	11,88	163,7	13,8
7.	Механіко-математичний	Математичної фізики та обчислювальної математики	Цуешов І. Д.	5,15	2,95	8,1	111,05	13,7
8.	Хімічний	Хімічного матеріалознавства	Холін Ю. В.	6,95	1,95	8,9	120,7	13,6
9.	Екологічний	Екологічної безпеки та екологічної освіти	Крайнюков А.М.	6,75	0,95	7,7	104,7	13,6
10.	Радіофізичний	Космічної радіофізики	Тирнов О.Ф.	4,5	12,15	16,65	225,6	13,5
11.	Хімічний	Органічної хімії	Орлов В. Д.	6,6	1	7,6	99,3	13,1
12.	Фізичний	Теоретичної фізики імені академіка І.М. Ліфшиця	Єрмолаєв О. М.	6,15	0,2	6,35	78,38	12,3
13.	Комп'ютерних наук	Моделювання систем і технологій	Лазурик В. Т.	7		7	85	12,1
14.	Механіко-математичний	Теорії функцій та функціонального аналізу	Фаворов С.Ю.	6,8	2,5	9,3	111,65	12,0
15.	Хімічний	Фізичної хімії	Мчедлов-Петросян М.О.	6,55	2,85	9,4	99,25	10,6
16.	Хімічний	Прикладної хімії	Чебанов В.А.	6,85		6,85	71	10,4
17.	Фізичний	Загальної фізики	Андерс О.Г.	7,19	0,55	7,74	76,75	9,9
18.	Механіко-математичний	Геометрії	Амінів Ю.А.	7,5		7,5	73,5	9,8
19.	Геолого-географічний	Мінералогії, петрографії та корисних копалин	Фик І. М.	7,15	1	8,15	78,5	9,6
20.	Екологічний	Моніторингу, природокористування та попередження надзвичайних ситуацій	Балюк С.А.	5,75		5,75	55	9,6
21.	Радіофізичний	Фізики надвисоких частот	Звягінцев А.О.	4,55	4,75	9,3	84,95	9,1
22.	Комп'ютерних наук	Безпеки інформаційних систем і технологій	Рассомакін С. Г.	5,75		5,75	52,2	9,1
23.	Геолого-географічний	Фізичної географії та картографії	Пересадько В.А.	10,15	1,5	11,65	103,5	8,9
24.	Геолого-географічний	Соціально-економічної географії та регіонаознавства	Немецц Л.М.	8	1,9	9,9	87	8,8
25.	Геолого-географічний	Геології	Тхоржевський Е.С.	6,1	2,08	8,18	70,8	8,7
26.	Біологічний	Мікології та фітоімунології	Шкорбатов Ю.Г.	4,5	0,6	5,1	43,75	8,6

27.	Механіко-математичний	Математичного моделювання та програмного забезпечення	Руткас А. Г.	5,85	17,85	5,85	49,55	8,5
28.	Фізико-технічний	Прикладної фізики та фізики плазми	Гірка І.О.	10,6	17,85	28,45	236,65	8,3
29.	Біологічний	Ботаніки та екології рослин	Догадіна Т.В.	6,5		6,5	53	8,2
30.	Механіко-математичний	Математичного аналізу	Гордевський В.Д.	7,19		7,19	57,15	7,9
31.	Біологічний	Генетики та цитології	Багацька Н.В.	9,75	3,25	13	97	7,5
32.	Радіофізичний	Фізичної і біомедичної електроніки та комплексних інформаційних технологій	Катрич В. О.	6,65	19	25,65	187,45	7,3
33.	Медичний	Хірургічних хвороб	Хворостов Є. Д.	14		14	101,25	7,2
34.	Механіко-математичний	Теоретичної та прикладної інформатики	Жолткевич Г. М.	10,5	0,75	11,25	79,75	7,1
35.	Фізичний	Експериментальної фізики	Лебедев В.П.	13	3	16	111,25	7,0
36.	Медичний	Загальної практики - сімейної медицини	Ніколенко Є.Я.	13,25		13,25	91	6,9
37.	Фізичний	Фізичної оптики	Агєєв Л.О.	4,25	1,15	5,4	37	6,9
38.	Фізичний	Фізики низьких температур	Вовк Р.В.	5	7,6	12,6	86	6,8
39.	Медичний	Педіатрії	Коренев М. М.	13,35		13,35	90,45	6,8
40.	Механіко-математичний	Диференціальних рівнянь та керування	Коробов В. І.	5,35	2,75	8,1	53	6,5
41.	Біологічний	Фізіології та біохімії рослин	Жмурко В. В.	6	1	7	44	6,3
42.	Фізико-технічний	Ядерна та медичної фізики	Горбенко Г. П.	7,35	28,99	36,34	227,6	6,3
43.	Радіофізичний	Прикладної електродинаміки	Горобець М. М.	5,4	7,35	12,75	77,75	6,1
44.	Радіофізичний	Молекулярної і медичної біофізики	Гордієнко Є.О.	6,75	6,6	13,35	80,25	6,0
45.	Фізико-енергетичний	Теплофізики та молекулярної фізики	Мацевитий Ю.М.	4,5		4,5	27	6,0
46.	Медичний	Акушерства та гінекології	Грищенко О.В.	8,9		8,9	49,95	5,6
47.	Екологічний	Екології та неоекології	Московін В.М.	7,6	2,35	9,95	55,75	5,6
48.	Геолого-географічний	Гідрогеології	Лур'є А.І.	8		8	43,5	5,4
49.	Біологічний	Фізіології людини та тварин	Бондаренко В.А.	12,05	0,2	12,25	66,6	5,4
50.	Хімічний	Неорганічної хімії	В'юник І.М.	7,15	3,3	10,45	56,7	5,4
51.	Хімічний	Хімічної метрології	Юрченко О. І.	7,05	2,45	9,5	51,05	5,4
52.	Медичний	Психіатрії, наркології, неврології та медичної психології	Пономарьов В.І.	8,5		8,5	45	5,3
53.	Комп'ютерних наук	Штучного інтелекту та програмного забезпечення	Куклін В.М.	6,75		6,75	34,25	5,1
54.	Фізико-енергетичний	Фізики нетрадиційних енерготехнологій та екології	Ткаченко В.І.	5,5		5,5	27,75	5,0
55.	Медичний	Внутрішньої медицини	Яблучанський М.І.	17,65		17,65	85,5	4,8
56.	Комп'ютерних наук	Електроніки і управляючих систем	Стервєєдов М. Г.	6,1		6,1	29,35	4,8
57.	Біологічний	Зоології та екології тварин	Токарський В.А.	8,15	5,65	13,8	65	4,7
58.	Біологічний	Біохімії	Перський Є.Е.	14,7	1,5	16,2	76,3	4,7
59.	Медичний	Гієни та соціальної медицини	Даниленко Г. М.	10		10	44	4,4
60.	Медичний	Хірургічних хвороб, оперативної хірургії та топографічної анатомії	Белозьоров І.В.	12,75		12,75	55,5	4,4
61.	Фізико-енергетичний	Безпеки життєдіяльності	Адаменко М.І.	4,5		4,5	18,75	4,2
62.	Механіко-математичний	Теоретичної та прикладної механіки	Кізілова Н.М.	5,95	1,6	7,55	31,1	4,1

63.	Механіко-математичний	Вищої математики та інформатики	Новіков Б.В.	9,3	2,15	11,45	45,65	4,0
64.	Медичний	Загальної та клінічної імунології та алергології	Попов М. М.	10,5		10,5	39,5	3,8
65.	Медичний	Загальної та клінічної патології	Проценко О. С.	22,75		22,75	72,25	3,2
66.	Фізико-енергетичний	Інформаційних технологій в енергетичних системах	Немченко К.Е.	5,25		5,25	15,75	3,0
67.	Фізичний	Вищої математики	Дюкарев Ю.М.	7,5		7,5	22,5	3,0
68.	Фізичний	Фізики кристалів	Гриньов Б.В.					0

Рейтинги кафедр гуманітарного та соціально-економічного профілю

№ з/п	Факультет	Кафедра	Зав. кафедрою	Кількість штатних одиниць			Кількість балів	Рейтинговий показник
				Науково-педагогічні працівники	Наукові працівники	Всього		
1	Історичний	Історіографії, джерелознавства та археології	Посохов С.І.	7,75	0,75	8,5	201,5	23,7
2	Історичний	Історії стародавнього світу та середніх віків	Сорочан С. Б.	6,25		6,25	148	23,7
3	Психологічний	Прикладної психології	Кузнецов М.А.	11,5		11,5	232,65	20,2
4	Соціологічний	Соціології	Сокурянська Л. Г.	10,25	2	12,25	243	19,8
5	Історичний	Історії Росії	Духопельников В.М.	4,25		4,25	78,2	18,4
6	Психологічний	Психологічного консультування і психотерапії	Кочарян О.С.	5,7	1	6,7	116,9	17,4
7	Юридичний	Конституційного, муніципального і міжнародного права	Воронов М.М	6,5		6,5	103,25	15,9
8	Філософський	Політології	Фісун О.А.	13,05		13,05	199,1	15,3
9	Соціологічний	Прикладної соціології	Бакіров В. С.	9,65	5,75	15,4	234,25	15,2
10	Соціологічний	Медіа-комунікації	Стародубцева Л.В.	5		5	75	15,0
11	Іноземних мов	Теорії та практики перекладу англійської мови	Ребрій О. В.	12,5		12,5	171	13,7
12	Історичний	Нової та новітньої історії	Станчев М.Г.	7		7	92,25	13,2
13	Філологічний	Історії російської літератури	Московкіна І.І.	8,75		8,75	109	12,5
14	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	Економічної теорії	Воробйов Є.М.	11,75		11,75	145,25	12,4
15	Філософський	Теорії культури і філософії науки	Білецький І. П.	17,25		17,25	209,85	12,2
16	Філологічний	Російської мови	Педченко Л.В.	9,25		9,25	112,5	12,2
17	Філософський	Українознавства	Чорний Д.М.	16,35		16,35	195,05	11,9
18	Філологічний	Історії української літератури	Безхутрий Ю.М.	11,75		11,75	137	11,7

19	Філологічний	Журналістики	Хавкіна Л.М.	13,3	1,55	14,85	170,95	11,5
20	Іноземних мов	Методики та практики викладання іноземної мови	Пасинок В. Г.	26,25		26,25	301,25	11,5
21	Юридичний	Державно-правових дисциплін	Кагановська Т.Є.	17,85		17,85	202,8	11,4
22	Економічний	Економічної теорії та економічних методів управління	Гриценко А.А.	16		16	180	11,3
23	Економічний	Економічної кібернетики та прикладної економіки	Меркулова Т.В.	12,35		12,35	138,25	11,2
24	Юридичний	Кримінально-правових дисциплін	Трубников В.М.	7,25		7,25	80	11,0
25	Соціологічний	Політичної соціології	Євтух В.Б.	7,65		7,65	83,75	10,9
26	Іноземних мов	Англійської філології	Самохіна В. О.	23,75		23,75	258,25	10,9
27	Юридичний	Цивільно-правових дисциплін	Венедіктова І.В.	17		17	177	10,4
28	Юридичний	Правосуддя	Руденко М.В.	6,5		6,5	66,5	10,2
29	Історичний	Історії України	Калініченко В. В.	7		7	69,75	10,0
30	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	Міжнародних економічних відносин	Александров В.В.	21,85		21,85	210	9,6
31	Психології	Загальної психології	Іванова О.Ф.	8,8		8,8	84,4	9,6
32	Філософський	Теоретичної і практичної філософії	Карпенко І.В.	19,4		19,4	179,8	9,3
33	Філологічний	Української мови	Філон М. І.	17,25		17,25	158	9,2
34	Соціологічний	Соціології управління та соціальної роботи	Євдокимова І.А.	8,8		8,8	69,4	7,9
35	Економічний	Фінанси та кредит	Глушенко В. В.	19,65		19,65	151	7,7
36	Психології	Педагогіки	Нечепоренко Л.С.	10,4		10,4	77,5	7,5
37	Філологічний	Маркетингу та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності	Євтушенко В.А.	9,45		9,45	68,6	7,3
38	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	Історії зарубіжної літератури і класичної філології	Міхільов О.Д.	14,75		14,75	106	7,2
39	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	Міжнародного права	Новікова Л.В.	6,5		6,5	43,75	6,7
40	Іноземних мов	Туристичного бізнесу	Парфіненко А.Ю.	19,75		19,75	132,5	6,7
41	Соціологічний	Німецької філології та перекладу	Донець П.М.	26,5		26,5	171,5	6,5
42	Економічний	Методів соціологічних досліджень	Кізілов О.І.	6,75		6,75	42,25	6,3
43	Економічний	Економіки та менеджменту	Бабич В.П.	18,5		18,5	112,25	6,1
44	Іноземних мов	Англійської мови	Чорновол-Ткаченко О. О.	29,55		29,55	141,5	4,8
46	Іноземних мов	Німецької та французької мов	Гусева П. Т.	13,5		13,5	62	4,6
47	Економічний	Міжнародної економіки	Коломієць Г.М.	13,1		13,1	53,8	4,1
48	Економічний	Статистики, обліку та аудиту	Соболев В.М.	18		18	72,75	4,0
49	Філологічний	Загального та прикладного мовознавства	Кравчук І.С.	10,5		10,5	41	3,9
50	Іноземних мов	Ділової іноземної мови та перекладу	Шевченко І. С.	21,75		21,75	66	3,0
51	Економічний	Математичних методів в економіці	Назирів З.Ф.	14,7		14,7	41	2,8
52	Іноземних мов	Романської філології і перекладу	Вороніна М. Ю.	24		24	40,5	1,7
53	Філософський	Валеології	Гончаренко М.С.					0

ПІДСУМКИ

Протягом 2012/2013 року університет продовжував розвиватися як дослідницький і провідний класичний університет України. Виконувалася Програма розвитку на 2010-2020 роки. Навчальний процес і наукові дослідження забезпечував потужний колектив кваліфікованих викладачів і науковців. Вчені університету результативно виконували фундаментальні і прикладні наукові дослідження. Вдосконалювалася навчально-виховна роботи, впроваджувалися сучасні форми організації навчального процесу, більш результативними стали міжнародне співробітництво та діяльність з інтернаціоналізації навчального процесу. Згідно з рейтингом «Топ-200. Україна», університет знов був визнаний другим серед класичних університетів і посів третє місце серед всіх ВНЗ України, а в рейтингу Міністерства освіти і науки України університет зберіг другу позицію серед класичних університетів. Діяла ефективна система довузівської підготовки, розвивалися зв'язки із загальноосвітніми навчальними закладами Харківської та інших областей України. Організовано пройшла вступна кампанія. Великий обсяг робіт з обслуговування читачів, поповнення й оптимізації фондів, упровадження інформаційно-комп'ютерних технологій, наукової і культурно-просвітницької діяльності виконала Центральна наукова бібліотека. Виконано програму соціального захисту і підтримки співробітників та студентів. Здійснено значний обсяг ремонтних робіт у навчальних корпусах і гуртожитках.

Дані, представлені в «Інформаційно-аналітичних матеріалах за підсумками 2012/2013 навчального року», дозволяють виділити прі-

оритетні завдання, на яких необхідно зосередити зусилля у новому навчальному році.

До пріоритетів діяльності університету належать:

- суттєвий розвиток інноваційної діяльності, поглиблення зв'язків наукових підрозділів з виробничими і бізнесовими структурами, комерціалізація результатів наукових досліджень;
- підвищення результативності роботи аспірантури і докторантури;
- оптимізація структури університету, оновлення напрямів і спеціальностей підготовки фахівців з вищою освітою з урахуванням вимог ринку праці та потреб осіб, які навчаються, при здійсненні системних заходів щодо збереження високого кадрового потенціалу та наукових шкіл університету, підвищення персональної відповідальності науково-педагогічних, наукових працівників за результати роботи відповідно до пріоритетів діяльності університету, викладених у Програмі його розвитку на 2010-2020 роки;
- забезпечення високої якості університетської освіти, всебічне сприяння працевлаштуванню випускників, широке залучення студентів до вирішення назрілих питань організації навчання;
- випереджальний розвиток заочної та дистанційної форм навчання, широке запровадження ефективних методів підготовки фахівців з використанням інформаційно-комунікаційних технологій;
- збільшення надходжень до спеціального фонду університету, концентрація ресурсів університету на пріоритетних напрямках розвитку, оновленні його інфраструктури.

* * *